

ISAIA

¹ Maya nĩmo maũndũ marĩa maaguũrĩrio Isaia mũrũ wa Amozu, makoniĩ Juda na Jerusalemu hĩndĩ ya wathani wa Uzia, na wa Jothamu, na wa Ahazu, na wa Hezekia, arĩa maarĩ athamaki a Juda.

Rũrĩrĩ Rũremi

² Atĩrĩrĩ, wee igũrũ, ta thikĩrĩria! Nawe thĩ ta igua!

Nĩgũkorwo Jehova nĩarĩtie akoiga atĩrĩ:

“Nĩ heete ciana irio, ngacirera igakũra,
no cio ikaanemera.

³ Ndegwa nĩyũũ mwene yo,
nayo ndigiri ikamenya mũharatĩ wa mwene yo,
no Isiraeli ndarĩ ũndũ ooĩ,
andũ akwa nĩmagĩte ũmenyo.”

⁴ Hĩ! Kaĩ mũrĩ rũrĩrĩ rwĩhagia-ĩ.

Mũrĩ andũ matitikĩte mahĩtia,
na rũruka rwa andũ mekaga ũũru,
na ciana ciĩrutĩre gũthũkia maũndũ!

Nĩmatiganĩirie Jehova;
nĩmamenete Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
makamũhutatĩra, magacooka na thuutha.

⁵ Nĩ kĩ gĩgũtũma mwende gũikara mũkĩhũũragwo?

Nĩ kĩ gĩgũtũma mũthiĩ o na mbere kũrema?

Mũtwe wothe nĩmũtihangie,
nayo ngoro yothe ikanyamarĩka.

⁶ Kuuma ikinya rĩa kũgũrũ nginya mũtwe
gũtirĩ handũ hagima:
no nguraro theri, na mĩtũnda,
na ironda cia ndĩira

itarĩ thambie, kana ikoohwo,
kana ikororoio na maguta.

⁷ Bũrũri wanyu ũkirĩte ihooru,
matũũra manyu manene magacinwo na mwaki;
mĩgũnda yanyu ĩramathwo ĩgatigwo ũtheri nĩ andũ a
kũngĩ
o mũkĩonaga,
ĩkoonũhwo ta ĩng'aũranĩtio nĩ ageni.*

⁸ Mwarĩ wa Zayuni atiganĩirio
ta gĩthũnũ kĩrĩ mũgũnda wa mĩthabibũ,
agatiganĩirio ta kanyũmba karĩ mũgũnda wa marenge,
o na ta itũũra inene rĩthiũrũrũkĩirio nĩ thũ ikĩenda
kũritunyana.

⁹ Tiga Jehova Mwene-Hinya-Wothe
aatũtigĩirie matigari manini ma andũ-rĩ,
tũngĩtuĩkĩte ta Sodomu,
na tũkahaana ta Gomora!

¹⁰ Thikĩrĩriai kiugo kĩa Jehova,
inyuĩ mwathanaga Sodomu;
na mũigue watho wa Ngai witũ,
inyuĩ andũ a Gomora!

¹¹ “Magongona macio manyu mũndutagĩra maingĩ-rĩ,
nĩ ma kĩ kũrĩ nĩ?” Ũguo nĩguo Jehova ekũũria.
“Nĩnjiganĩtwo nĩ magongona ma njino,
na magongona ma ndũrũme, na maguta ma nyamũ
noru;
nĩ ndikenagĩra thakame ya ndegwa,
na ya tũtũrũme, o na ya mbũri.

¹² Nũũ ũkoragwo amwĩrĩte mũndutĩre magongona macio
rĩrĩa mũgũũka mbere yakwa kũũhooya,

* 1:7 Ũndũ ũyũ wekĩkĩte rĩrĩa Senakeribu aatharĩkĩre Jerusalemu (1Ath 18:13).

mūkīrangaga nja cia nyūmba yakwa?

¹³ Tigai gūcooka kūrehe maruta ma tūhū!

Ūbumba wanyu nĩ kīndū kīa magigi harĩ nĩ.

Ndingĩhota gūkirĩrĩria ciūngano cianyu cia waganu:

mīcemanio yanyu ya Karūgamo ka Mweri, na Thabatū, o na ciathĩ iria njathane.

¹⁴ Ngoro yakwa nĩthūire ciathĩ cianyu

cia Karūgamo ka Mweri, o na ciathĩ iria njathane.

Maūndū macio matuĩkĩte mūrigo harĩ nĩ,

nĩmanogetie.

¹⁵ Hīndĩ ĩrĩa mwambararia moko manyu na igūrū

mūkĩhooya,

nĩndĩrīmūhithaga maitho makwa ndikamuone;

o na mūngĩhooya mahooya maingĩ ndirīmūiguaga.

Nīgūkorwo moko manyu maiyūrĩtwo nĩ thakame;

¹⁶ mwĩthambei mwĩtherie.

Eheriai ciĩko cianyu njūru maitho-inĩ makwa!

Tigai gwĩka maūndū mooru,

¹⁷ mwĩrutei gwĩkaga wega!

Thingatagai ciira wa kīhoto,

na mūkoomĩrĩria arĩa ahinyĩrĩrie.

Tuagai ciira wa ciana cia ngoriai na kīhoto,

na mūthaithanagĩrĩre mūtumia wa ndigwa.”

¹⁸ Jehova ekuuga atĩrĩ,

“Ūkai tūciire.

O na mehia manyu mangĩkorwo matunĩhĩte ta gakarakūrĩ,

nĩmagathera o ta ira;

o na maatuĩka matunĩhĩte ta thakame,

nĩmakerūha o ta guoya wa ng’ondū.

¹⁹ Mūngĩnjigua na mūnjathĩkĩre,

nĩ mūrĩrĩĩaga indo iria njega mūno cia būrĩri;

²⁰ no mūngĩrema na mūrege gwathĩka,

mũkaaniinwo na rūhiũ rwa njora.”
Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova koigĩte ũguo.

- ²¹ Hĩ! Kaĩ itũũra inene rĩrĩa rĩĩhokeku
nĩrĩtuĩkĩte ta mũmaraya-ĩ!
Hĩndĩ ĩmwe rĩaiyũrite ũtuanĩri ciira wa kĩhotoo;
ũthingu nĩguo watũũraga thĩinĩ warĩo,
no rĩu nĩ oragani matũũraga kuo!
- ²² Betha yanyu ĩtuĩkĩte gĩko,
ndĩbei yanyu ĩrĩa njega mũno ĩgatukanio na maaĩ.
- ²³ Andũ anyu arĩa mamwathaga nĩ kũrema maremete,
magatuĩka a thiritũ ya aici;
othe nĩmendete mahaki,
nao mahanyũkanagia na indo cia kũheo.
Maticĩiragĩra ciana cia ngoriai na kĩhotoo;
na matithikagĩrĩria ciira wa mũtumia wa ndigwa.
- ²⁴ Nĩ ũndũ ũcio, Mwathani, Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
O we Mwene Hinya wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ,
“Hĩ! Nĩngaitĩrĩria amuku akwa mang’ũrĩ makwa,
na ndĩrĩhĩrie harĩ thũ ciakwa.
- ²⁵ Nĩngagũũkĩrĩra na guoko gwakwa;
ngagũtheria gĩko gĩaku gĩthire biũ,
na maũndũ maku mothe marĩa matarĩ matheru ndĩ-
matherie.
- ²⁶ Aciirithania aku ngaatũma matuĩke o ta ũrĩa maatarĩĩ
matukũ-inĩ ma tene,
na aheani kĩrĩra aku o ta ũrĩa maatarĩĩ kĩambĩrĩria-
inĩ.
Thuutha ũcio ũgeetagwo
Itũũra Inene rĩa Ũthingu,
o na Itũũra Inene Rĩĩhokeku.”
- ²⁷ Itũũra rĩa Zayuni rĩgaakũũrwo na ciira wa kĩhotoo,
nao andũ a rĩo arĩa merĩrite makũũrwo na ũthingu.

- ²⁸ No andũ arĩa aremi na arĩa ehia makaaniinwo hamwe,
nao arĩa matiganagĩria Jehova nĩmagathira biũ.
- ²⁹ “Nĩmũgaconoka nĩ ũndũ wa mĩgandi ĩyo mĩamũre
mũtũire mũkenagĩra;
nĩmũkaigua thoni nĩ ũndũ wa mĩgũnda
ĩyo mwĩthuurĩire.
- ³⁰ Mũgaatuĩka ta mũgandi ũrahooa mathangũ,
mũtuĩke ta mũgũnda ũtarĩ maaĩ.
- ³¹ Mũndũ ũrĩa ũrĩ hinya agaatuĩka maragara,
naguo wĩra wake ũtuĩke thandĩ;
we na wĩra wake nĩmakahĩa hamwe,
haage mũndũ wa kũhoria mwaki ũcio.”

2

Kĩrĩma kĩa Jehova

¹ Ũyũ nĩguo ũhoru ũrĩa Isaia mŭrũ wa Amozu onire
ũkonĩĩ Juda na Jerusalemu:

- ² Matukũ-inĩ ma kũrigĩrĩa
kĩrĩma kĩa hekarũ ya Jehova nĩgĩkahaandwo
kĩrĩ kĩo kĩnene gatagatĩ ka irĩma iria ingĩ;
nĩgĩkambarario igũrũ rĩa tũrĩma tũrĩa tũngĩ,
nao andũ a ndũrĩrĩ nĩkuo magaathiiaga.
- ³ Ndũrĩrĩ nyingĩ nĩigathiĩ kuo ikiugaga atĩrĩ,
“Ũkai, twambate tũthiĩ kĩrĩma-inĩ kĩa Jehova,
tũthiĩ nyũmba ya Ngai wa Jakubu.
Nĩagatũruta ũhoru wa mĩthiĩre yake,
nĩgeetha tũgeragĩre njĩra ciake.”
- Nĩgũkorwo Zayuni nĩgũkoima ũtaarani,
nakuo Jerusalemu kuume ndũmĩrĩri ya Jehova.
- ⁴ Nake nĩagatuithanagia ndũrĩrĩ ciira,
na aigũithanie irĩndĩ nyingĩ.

Hiũ ciao cia njora magaacithondeka ituĩke mĩraũ ya
kũrĩma,
namo matimũ mao mamathondeke matuĩke hiũ cia
gũceeha mĩtĩ.
Gũtirĩ rũrĩrĩ rũgaacooka kũrũa na rũrĩrĩ rũrĩa rũngĩ na
rũhiũ rwa njora,
o na kana merute ũhoru wa mbaara hĩndĩ ĩngĩ.

⁵ Atĩrĩrĩ wee nyũmba ya Jakubu,
ũkaai tũthiiae tũmũrĩkĩrwo nĩ ũtheri wa Jehova.

Mũthenya wa Jehova

⁶ Wee nĩũtiganĩirie andũ aku,
o acio a nyũmba ya Jakubu.
Nao marũmĩtie mũno mĩtugo na irĩra cia andũ a mwena
wa irathĩro;
maragũraga ta Afilisti,
na makagĩa thiritũ na andũ matooi Ngai.
⁷ Bũrũri wao ũiyũrite betha na thahabu,
igĩĩna ciao itingĩthira.
Bũrũri wao ũiyũrite mbarathi;
na ngaari ciao cia ita itingĩtarĩka.
⁸ Bũrũri wao ũiyũrite mĩhianano ya kũhooywo;
mainamagĩrĩra wĩra wa moko mao,
o indo iria mathondekete na ciara ciao.
⁹ Nĩ ũndũ ũcio mũndũ nĩakaharũrũkio,
nacio iruka cia andũ iconorithio;
ndũkanamarekere.

¹⁰ Toonyai rwaro-inĩ rwa ihiga,
mwĩhithe tĩri-inĩ mũũrĩre kĩmakania kĩa Jehova
na riiri wa ũnene wake!

¹¹ Maitho ma mũndũ mwĩtĩĩ nĩmagaconorithio,
naguo mwĩtĩĩ wa andũ nĩũkaharũrũkio;
no Jehova we wiki nĩwe ũgaatũũgĩrio mũthenya ũcio.

- ¹² Jehova Mwene-Hinya-Wothe arĩ na mũthenya aigĩte
wa gũũkĩrĩra andũ arĩa othe etĩĩ na arĩa meĩkagĩrĩra,
na arĩa othe metũũgagĩria
(nao othe nĩmakanyiihio),
- ¹³ na okĩrĩre mĩtarakwa yothe ya Lebanoni, ĩrĩa mĩraihu
na igũrũ na ĩkaneneha mũno,*
o na mĩgandi yothe ya Bashani,
- ¹⁴ na okĩrĩre irĩma iria ndaaya na igũrũ,
na tũrĩma tuothe tũrĩa tũraihi.
- ¹⁵ na okĩrĩre mũthiringo o wothe mũraihi na igũrũ
na rũthingo o ruothe rwakĩtwo rwa hinya,
- ¹⁶ na okĩrĩre marikabu ciothe cia Tarishishi,
na marikabu ciothe iria njega mũno.
- ¹⁷ Mwĩtũũgĩrio wa mũndũ nĩũkakarũrũkio,
na mwĩtĩio wa andũ ũconorithio;
no Jehova we wiki nĩwe ũgaatũũgĩrio mũthenya ũcio,
- ¹⁸ nayo mĩhianano ya kũhooywo nĩgathira biũ.
- ¹⁹ Andũ makoorĩra ngurunga-inĩ cia ndwaro cia mahiga,
o na marima-inĩ ma thĩ,
moorĩre kĩmakania kĩa Jehova na riiri wa ũnene wake,
hĩndĩ ĩrĩa akaarũgama athingithie thĩ.
- ²⁰ Mũthenya ũcio andũ makooya mĩhianano yao ya betha,
na mĩhianano yao ya thahabu,
ĩrĩa methondekeire mamĩhooyage,
mamĩkĩrie huko na huhu.
- ²¹ Nao makoorĩra ngurunga-inĩ cia ndwaro cia mahiga,
na mahiga-inĩ marĩa macunjurĩte
morĩre kĩmakania kĩa Jehova
na riiri wa ũnene wake,
hĩndĩ ĩrĩa akaarũgama, athingithie thĩ.

* ^{2:13} Bũrũri wa Lebanoni warĩ mwena wa irathĩro wa Jorodani, na woĩkaine
nĩ ũndũ wa mĩtarakwa na ng'ombe ciakuo.

²² Tiga kwĩhoka mündũ,
ũrĩa mĩhũmũ yake ĩrĩ o maniũrũ-inĩ make.
Nĩ ũndũ-rĩ, akĩrĩ wa bata ũrĩkũ?

3

Jerusalemu na Juda Gĩtuĩrwo Ciira

- ¹ Atĩrĩrĩ, Mwathani,
Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
arĩ hakuhi kwehereria Jerusalemu na Juda
ũteithio wao na kĩa kĩmatiiragĩrĩa,
amehererie ũteithio wotho wa irio na wa maaĩ,
² o na amehererie mündũ ũrĩa njamba na mũrũĩ wa
mbaara,
na mĩtuanĩrĩ ciira na mũnabii,
na mũragũrĩ na mũthuuri wa kĩa,
³ na mĩtongoria wa gĩkundi gĩa thigari mĩrongo ĩtano,
na mũheani kĩa, na mĩbundi mũũgĩ, o na mündũ-
mũgo mũũgĩ.
- ⁴ Tũhĩ nĩtuo ngaatua anene ao;
na maathagwo nĩ tũkenge.
- ⁵ Andũ nĩmakahiinyanĩrĩa:
o mündũ akaahinyĩrĩa ũrĩa ũngĩ,
mündũ wa itũũra okĩrĩre mündũ wa itũũra rĩake.
Arĩa anini nĩmagookĩrĩa arĩa akũrũ,
nao arĩa matarĩ ngumo mokĩrĩre mündũ ũrĩa
mũtĩku.
- ⁶ Mündũ nĩakanyĩta ũmwe wa ariũ a nyina
arĩ gwa ithe mũciĩ, amwĩre atĩrĩ,
“Wee ũrĩ na nguo ya igũrũ, tuĩka mĩtongoria witũ;
ũreke kũndũ gũkũ kwanangĩtwo kũgĩe wathani-inĩ
waku!”
- ⁷ Nowe nĩakaanĩrĩa mũthenya ũcio oige atĩrĩ,

“Niĩ ndirĩ na kĩhonia.
Nĩgũkorwo gwakwa mũciĩ gũtirĩ irio kana nguo,
tigai kũndua mũtongoria wa andũ.”

⁸ Nĩgũkorwo Jerusalemu nĩkũratũgũga,
nakuo Juda nĩkũragũ;

ciugo na ciĩko ciakuo nĩrokĩrĩra Jehova
na makang’athĩria thiithi wake ũrĩ riiri.

⁹ Ithiithi ciao nĩcio ciumbũraga ũrĩa mahaana;
maanĩkaga mehia mao o ta ma Sodomu;
o na matimahithaga.

Kaĩ marĩ na haaro-ĩ!
Nĩo mereheire mwanangĩko.

¹⁰ Ha ũhoru wa andũ arĩa athingu, meerei atĩ nĩmaka-
gaacĩra;
nĩgũkorwo nĩmakaarĩaga maciaro ma maũndũ
marĩa maaneka.

¹¹ No andũ arĩa aaganu, meerei atĩrĩ: kaĩ marĩ na haro-ĩ!
Nĩgũkorwo mwanangĩko ũrĩ igũrũ rĩao!
Nao makaarĩhwo kũringana na wĩra wa moko mao.

¹² Andũ akwa mahinyagĩrĩrio nĩ ciana,
nao andũ-a-nja nĩo mamaathaga.
Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ akwa, atongoria anyu nĩo mamũhĩtitha-
gĩa,
magatũma muume njĩra ĩrĩa yagĩrĩire.

¹³ Jehova nĩaikarĩire gĩtĩ gĩake iciirĩro-inĩ;
akarũgama nĩguo aciirithie andũ.

¹⁴ Jehova nĩarĩkĩtie gũtuĩra
athuuri na atongoria a andũ ake ciira, akameera atĩrĩ:
“Nĩ inyuĩ mwanangĩte mũgũnda wakwa wa mĩthabibũ;

o na indo iria mūtunyĩte athĩĩni irĩ thĩĩnĩ wa nyũmba cianyu.”

¹⁵ “Mũhehenjaga andũ akwa,
na mūkamemenda mothiũ ma athĩĩni nĩkĩ?”
nĩguo Mwathani Jehova Mwene-Hinya-
Wothe ekũũria.

¹⁶ Jehova ekuuga atĩrĩ,
“Andũ-a-nja a Zayuni nĩetĩĩi,
mathiiaa maguucĩtie ngingo,
makiuhanaga na maitho mao,
na makinyaga na njacĩ magĩthiĩ,
na makagambia njingiri iria irĩ thũng’wa-inĩ ciao.

¹⁷ Nĩ ũndũ ũcio Mwathani nĩagatũma andũ-a-nja acio a
Zayuni magĩe na irona mĩtwe;
Jehova nĩakoonania njaga yao.”

¹⁸ Mũthenya ũcio Jehova nĩakamaaũra mathaga mao:
nĩmo bangiri, na rĩtamĩ rwa kuoha njuĩrĩ, na mĩgathĩ
ĩrĩa ĩhacĩte ta mweri, ¹⁹ na icũhĩ cia matũ, na mĩrĩnga
ya moko, na taama wa kwĩhumbĩra ũthiũ, ²⁰ na itambaya
cia mĩtwe, na irengeeri cia magũrũ, na mĩcibi, na cuba
cia maguta manungi wega, na ithiitũ ²¹ na icũhĩ cia
mũhũũri cia moko, na icũhĩ cia maniũrũ, ²² na nguo
ndaihu iria njega, na ngũbia, na tũbuti, na nguo cia igũrũ,
na tũmondo, ²³ na icicio cia kwĩrora, na nguo cia gatani
ĩrĩa njega, na itambaya, na macuka ma ciande.

²⁴ Handũ ha mĩtararĩko mwega gũkaagĩa na mũnungo
mũũru;
handũ ha mũcibi hagaakorwo mūkanda;
handũ ha njuĩrĩ thondeke wega hagĩe kĩhara;
handũ ha nguo njega hakaagĩa nguo ya ikũnia;
naho handũ ha ũthaka wa mwĩrĩ hagĩe gũcinanwo na
ruoro.

²⁵ Arũme anyu makooragwo na rũhiũ rwa njora,

nacio njamba cianyu cia ita ikaaniinĩrwo mbaara-inĩ.
²⁶ Ihingo cia Zayuni nĩigacakaya na igirike,
 na itũũra rĩu rĩkire ihooru, na rĩikare rĩmomoretwo,
 rĩkagũa thĩ.

4

¹ Na rĩrĩ, mũthenya ũcio andũ-a-nja mũgwanja makaanyi-
 ita mũndũ mūrũme ũmwe,
 mamwĩre atĩrĩ, “Tũrĩrĩaga irio ciitũ ithuĩ ene,
 na twĩheage nguo;
 no ũreke twĩtanagio nawe.
 Twehererie thoni ciitũ!”

Thuuna ya Jehova

² Mũthenya ũcio Thuuna ya Jehova nĩgathakara na
 ĩgĩe riiri, namo maciaro ma bũrũri ũcio magaakorwo
 marĩ mega, na marĩ mwĩraho na riiri wa arĩa magaako-
 rwo marĩ matigari kũu Isiraeli! ³ Na rĩrĩ, nĩgũgakinya
 atĩrĩ, andũ arĩa magaatigwo Zayuni, na arĩa magaakorwo
 matigaire Jerusalemu, mageetagwo atheru, nao nĩ arĩa
 othe maandĩkĩtwo na magaathĩrĩrwo gũtũũra muoyo kũu
 Jerusalemu. ⁴ Mwathani nĩagathambia gĩko kĩrĩa kĩũru
 kĩa andũ-a-nja a Zayuni; nĩagatheria Jerusalemu marooro
 ma thakame arĩ na roho wa gũtuanĩra ciira o na roho wa
 gũcina na mwaki. ⁵ Ningĩ Jehova nĩagatũma itu rĩa ndogo
 rĩgĩe kũndũ guothe mũthenya kũrĩa gũikarĩtwo nĩ andũ
 kĩrĩma-inĩ kiu gĩa Zayuni, na atũme kũrĩa kũnganĩtwo
 gwakane rũrĩrĩmbĩ rwa mwaki ũtukũ; igũrũ rĩa riiri ũcio
 wothe gũgaakorwo taarĩ hema. ⁶ ĩgaatuĩka ta gĩthũnũ
 gĩa kũrehe kĩĩruru gĩa kwĩgitia kuuma kũrĩ ũrugarĩ wa
 mũthenya, na handũ ha kũũrĩra na ha kwĩgitia kuuma
 kũrĩ kĩhuhũkanio kĩa rũhuho na kĩa mbura.

5

Rwĩmbo rwa Mũgũnda wa Mĩthabibũ

¹ Nĩngũinĩra mwendwa wakwa ũrĩa nyendete rwĩmbo,
ndĩmũinĩre rwĩmbo rūkonĩĩ mũgũnda wake wa
mĩthabibũ:

Mwendwa wakwa aarĩ na mũgũnda wa mĩthabibũ
kĩrĩma-inĩ handũ hanoru mũno.

² Akĩũthiũrũrũkĩria na mũtaro,
na akĩũngania mahiga marĩa mothe maarĩ kuo akĩ-
mate,
agĩcooka akĩũhaanda mĩthabibũ ĩrĩa mĩega mũno.

Nĩaakire mũthiringo mũraihu na igũrũ kũu thĩinĩ waguo,
o na ningĩ akienja handũ ha kũhihagĩra thabibũ.

Nake agĩeterera ũciare thabibũ njega,
no rĩrĩ, waciarire thabibũ cia gĩthaka.

³ “Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ aya mūtũũraga Jerusalemu o na andũ
a Juda,
tũtuithaniei ciira, nĩ na mũgũnda wakwa wa
mĩthabibũ.

⁴ Nĩ ũndũ ũrĩkũ ũngĩ ingĩekire mũgũnda ũcio wakwa wa
mĩthabibũ
gũkĩra ũguo ndawĩkire?

Waciarire thabibũ cia gĩthaka nĩkĩ,
o hĩndĩ ĩrĩa ndetereire ũciare thabibũ njega?

⁵ Atĩrĩrĩ, nĩngũmwĩra ũrĩa ngwĩka
mũgũnda ũcio wakwa wa mĩthabibũ:

Nĩngũwehereria rūgiri rwaguo,
nĩguo wanangwo,
njooke momore rūthingo rwaguo,
nĩguo ũrangĩrĩrio.

⁶ Ndĩũtiganĩrie wanangĩke,
ũtegũcehwo kana kũrĩmwo,
naguo ũrĩmeraga cong’e na mĩigua.

Ningĩ njathe matu matikanaurĩrie mbura.”

⁷ Mũgũnda wa mĩthabibũ wa Jehova Mwene-Hinya-Wothe
nĩguo nyũmba ya Isiraeli,
nao andũ a Juda
nĩo mũgũnda wake wa mĩthabibũ ũrĩa akenagĩra.
Nake eethire ciira wa kĩhooito, akĩona o ũiti wa thakame;
agĩcaria ũthingu, no akĩigua kĩrĩro kĩa mĩnyamaro.

Haaro na Gũtuĩrwo Ciira

⁸ Kaĩ, inyuĩ arĩa mũikaraga mũkĩĩongagĩrĩra nyũmba mũrĩ
na haro-ĩ!
O inyuĩ mũnyiitithanagia gĩthaka kĩmwe na kĩrĩa
kĩngĩ gĩgatuĩka kĩmwe,
nginya hakaaga handũ ha gũtigĩria andũ arĩa angĩ,
nĩguo mũtũũre bũrũri-inĩ mũrĩ inyuiki.

⁹ Jehova Mwene-Hinya-Wothe oigĩte atĩrĩ ngĩiguaga:
“Ti-itherũ nyũmba irĩa nene nĩigakira ihooru,
nacio nyũmba irĩa thaka ciage andũ a gũciikara.

¹⁰ Mũgũnda wa iĩka ikũmi wa mĩthabibũ ũkaaruta bathi
ĩmwe* ya ndibei,
nayo homeri ĩmwe† ya mbegũ yume eba ĩmwe‡ ya
ngano.”

¹¹ Kaĩ arĩa marokaga gũũkĩra rũciinĩ tene,
makahang’ĩre njoochi marĩ na haaro-ĩ!
o acio maikaraga thĩ ũtukũ gũgakũra,
nginya makarĩĩo nĩ ndibei.

¹² Maruga-inĩ mao makoragwo na inanda cia mũgeeto,
na cia inubi na tũhembe, na mĩtũrĩrũ, o na ndibei,
no matirũmbũyagia ciĩko cia Jehova,
na makaagĩra wĩra wa moko make gĩtĩĩo.

* 5:10 nĩ ta lita 22 † 5:10 nĩ ta lita 220 ‡ 5:10 nĩ ta lita 22

- 13 Nĩ ũndũ ũcio andũ akwa nĩmagatahwo matwarwo
bũrũri ũngĩ
nĩ ũndũ wa kwaga ũmenyo;
andũ ao arĩa atĩiku magaakua nĩ ng'aragu,
nakĩo kĩrĩndĩ kĩa kĩhooteke nĩ nyoota.
- 14 Nĩ ũndũ ũcio mbĩrĩra nĩnenehetie thuti nĩ ũndũ wao,
na ĩgaathamia kanua kayo gatarĩ gĩturi;
kũu nĩkuo gũkaaharũrũka andũ ao arĩa marĩ igweta na
ikundi cia andũ,
hamwe na andũ arĩa manyuuaga makanegena, o na
arĩũ.
- 15 Nĩ ũndũ ũcio mũndũ nĩakaharũrũkio,
nakĩo kĩrĩndĩ gĩconorithio,
namo maitho ma arĩa etĩĩ maconorithio.
- 16 No Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩagatũũgĩrio nĩ ũndũ
wa ciira wake wa kĩhoo, to,
nake Mũrungu, o we ũcio mũtheru, nĩakeyonania nĩ
mũtheru na ũndũ wa ũthingu wake.
- 17 Hĩndĩ ĩyo ng'ondũ ikaarĩĩaga ta irĩ ũrĩithio-inĩ wacio;
natuo tũgondu tũkaarĩithagio kũndũ kũrĩa
kwanangĩku gwa itonga.
- 18 Kaĩ arĩa maguucagia mehia na mĩhĩndo ya maheeni
marĩ na haaro-ĩ!
o acio maguucagia waganu na mĩkanda ta ĩrĩa ĩgu-
ucagia ngaari cia ng'ombe,
- 19 o acio moigaga atĩrĩ, “Ngai nĩahiũhe oke,
nĩahĩke wĩra wake nĩguo tũwone.
Nĩũkuhĩrĩrie,
mũbango wa Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli nĩũũke,
nĩguo tũũmenye.”
- 20 Kaĩ arĩa metaga ũũru wega,
naguo wega makawĩta ũũru marĩ na haaro-ĩ!

o acio matuaga nduma nīyo ũtheri, na ũtheri makaūtua
nduma,
na magatua kīndū kīrūrū nī kīrī mūrīo,
nakīo kīndū kīrīa kīrī mūrīo magagītua nī kīrūrū.

²¹ Hī! Kaī arīa meyonaga marī oogī maitho-inī mao,
na makeyona marī na ũmenyi marī na haaro-ī!

²² Hī! Kaī andū arīa marī ngumo ya kūnyua ndibei,
na njoorua cia kūriingia indo cia gūtūma andū marīio
marī na haaro-ī!

²³ o arīa marekagīrīria andū arīa mehītīe nī ũndū wa ihaki,
no makarega gūtua ciira wa kīhooto wa andū arīa
matehītīe.

²⁴ Nī ũndū ūcio, o ta ũrīa nīnīmbī cia mwaki icinaga itira
cia mūgūnda,
na ta ũrīa nyeki nyūmū īniinūkagio nī rūrīrīmbī rwa
mwaki-rī,
ūguo noguo mīri yao īkaabutha,
na kīro kīao kīūmbūrwo o ta rūkūngū;
nīgūkorwo nīmaregete watho wa Jehova Mwene-Hinya-
Wothe,
na makamena kiugo kīa Ūrīa Mūtheru wa Isiraeli.

²⁵ Nī ũndū ūcio marakara ma Jehova maakanīte mookīrīre
andū ake;
nake nīatambūrūkītīe guoko amagūthe magūe thī.

Irīma nacio igathingitha,
nacio ciimba ciao ikaaraganio njīra-inī ta mahuti.

No o na kūrī ūguo-rī, marakara make matirī
maraahūahūa,
guoko gwake no gūtambūrūkītīo o na rūu.

²⁶ Nake ahaicĩtie bendera handũ igũrũ eete ndũrĩrĩ iria irĩ
kũraya,
nao arĩa marĩ ituri cia thĩ ahuhaga biringi akĩmeeta. §
Nĩo aya mokĩte,
mateng'ereite na ihenya.

²⁷ Gũtirĩ o na ũmwe wao ũraanoga kana akahĩngwo,
gũtirĩ o na ũmwe ũracũũnga kana agakoma;
gũtirĩ ũraregeria mũcibi njohero,
o na gũtirĩ rũrigi rwa kĩaatũ rũtuĩkite.

²⁸ Mĩguĩ yao nĩ mĩũgĩ,
namo mota mao mothe nĩmageete;
mahũngũ ma mbarathi ciao mahaana ta ihiga rĩa nyaigĩ,
namo magũrũ ma ngaari ciao cia ita mathiiaga ta
rũhuho.

²⁹ Mũramo wao nĩ ta wa mũrũũthi,
nao mararamaga o ta njaũ cia mĩrũũthi;
marurumaga makĩnyiita ũguĩmi wao,
na makaũkuua na gũtirĩ ũngĩũteithũra.

³⁰ Mũthenya ũcio makaararama nĩ ũndũ wa kĩa manyi-
itĩte,
o ta ũrĩa iria rĩrurumaga rĩgĩikia ndiihũ.
Na mũndũ angĩgaacũthĩrĩria bũrũri-inĩ,
akoona no nduma irĩ kuo na mĩnyamaro,
o nguo ũtheri nĩũgaathiĩkwo nĩ matu.

6

Gũtũmwo kwa Isaia

¹ Na rĩrĩ, mwaka ũrĩa Mũthamaki Uzia aakuire-rĩ, nĩguo
ndonire Mwathani aikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene, kĩa igũrũ na
gĩtũũgĩrĩtio, nayo nguo yake yaiyũrĩte hekarũ nĩ ũndũ
wa ũrĩa yaraihĩte. ² Igũrũ wake kwarũgamĩte aserafi,
na o mũserafi ũmwe aarĩ na mathagu matandatũ: nao

§ 5:26 Ashuri na Babuloni nĩcio ndũrĩrĩ icio igwetetwo.

makehumbĩra mothiũ mao na mathagu meerĩ, namo meerĩ makehumbĩra magũrũ namo, na meerĩ makombũka namo. ³ Nao metanaga makerana atĩrĩ:

“Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe mũtheru, ĩĩ nĩwe mũtheru, ti-itherũ nĩwe mũtheru;
thĩ yothe ĩiyũritwo nĩ riiri wake.”

⁴ Nĩ ũndũ wa mũrurumo wa mĩgambo yao, itugĩ cia mĩrango na hingĩro ciaguo ikĩenyenya, nayo hekarũ ikĩiyũra ndogo.

⁵ Na nĩ ngĩanĩrĩra ngiuga atĩrĩ, “Hĩ! Kaĩ ndĩ na haaro-ĩ! Ndĩgũthira! Nĩgũkorwo ndĩ mũndũ wa mĩromo ĩtarĩ mĩtheru, o na ningĩ ndũũranagia na andũ matarĩ mĩromo mĩtheru, na maitho makwa nĩmonete Mũthamaki, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe.”

⁶ Hĩndĩ ĩyo mũserafi ũmwe akĩũmbũka, agĩũka harĩ nĩ akuuĩte ikara rĩa mwaki na guoko, rĩrĩa aarutĩte na mĩĩhato kĩgongona-inĩ.* ⁷ Mũserafi ũcio akĩĩhutia kanua na ikara rĩu, akiuga atĩrĩ, “Kuona atĩ ikara rĩrĩ nĩrĩahutia mĩromo yaku, mahĩtia maku nĩmeherio, o namo mehia maku nĩmahoroherio.”

⁸ Ningĩ ngĩigua mũgambo wa Mwathani ũkĩũria atĩrĩ, “Nũũ ngũtũma? Na nũũ ũgũthiĩ handũ haitũ?”

Na nĩ ngĩcookia atĩrĩ, “Nĩ ũyũ haha. Ndũma!”

⁹ Nake akĩnjĩra atĩrĩ, “Thiĩ ũkeere andũ aya atĩrĩ:
“Inyuĩ tũũrai o mũiguaga no mũtikanamenye ũndũ;
tũũrai muonaga no mũtikanakuũke.”

¹⁰ Tũma ngoro cia andũ aya ciũme,
o na ũtũme matũ mao magĩe njiika mage kũigua,
o na ũhinge maitho mao matige kuona.
Tondũ maahota kuona na maitho mao,
na maigwe na matũ mao,

* 6:6 Gĩkĩ nĩ kĩgongona kĩarĩ gatagatĩ ka Handũ-harĩa-Hatheru kĩa mahuti marĩa manungi wega.

na ngoro ciao igĩe na ũmenyo,
macooke magarũrũke mahonio.”

¹¹ Na nĩ ngĩcooka ngĩũria atĩrĩ, “Mwathani, nĩ nginya rĩ?”

Nake akĩnjookeria atĩrĩ:

“Nĩ nginya hĩndĩ ĩria matũũra marĩa manene magaakorwo
maanangĩtwo

na matarĩ na wa kũmatũũra,
nacio nyũmba ikorwo ĩtiganĩrio,

na mĩgũnda ĩkaanangwo na ĩgathũkio biũ,

¹² o nginya rĩria Jehova agaakorwo atwarĩte andũ othe
kũraya,

naguo bũrũri ũgatiganĩrio biũ.

¹³ Na rĩrĩ, o na kũngĩkorwo kũrĩ na gĩcunjĩ gĩa ikũmi kĩa
andũ gĩtigaire bũrũri-inĩ-rĩ,

bũrũri ũcio no ũkaanangwo rĩngĩ.

No rĩrĩ, o ta ũria mũceneneni na mũgandi ĩtigagio ithukĩ
yatemwo-rĩ,

ũguo noguo rũciaro rũrũ rwamũre rũgaatigario
gĩtina kĩaruo bũrũri-inĩ ũcio.”

7

Kĩmenyithia kĩa Imanueli

¹ Hĩndĩ ĩria Ahazu mũrũ wa Jothamu, mũrũ wa Uzia,
aarĩ mũthamaki wa Juda-rĩ, Rezini mũthamaki wa Suriata
marĩ na Peka mũrũ wa Remalia mũthamaki wa Isiraeli,
makĩambata mathiĩ magatharĩkĩre itũũra rĩa Jerusalemu,
no matiigana kũrĩtooria.*

² Na rĩrĩ, andũ a nyũmba ya Daudi nĩ meerirwo atĩrĩ,
“Andũ a Suriata nĩmanyiitanĩte na andũ a Efiraimu”;

* 7:1 Mwaka wa 735 mbere ya gũciarwo gwa Kristũ, andũ a Isiraeli na a Suriata nĩmendaga gũkĩrĩra bũrũri wa Ashuri, na nĩmendaga Ahazu amateithĩrĩrie.

nĩ ũndũ ũcio ngoro ya Ahazu o na ngoro cia andũ ake ikĩinaina o ta ũria mĩtĩ ya mūtītũ ĩinainagio nĩ rūhuho.

³ Hĩndĩ ĩyo Jehova akĩira Isaia atĩrĩ, “Umagara, wee mūrĩ na mūrũguo Sheari-Jashubu, mũthiĩ mũgatũnge Ahazu mũthia-inĩ wa mūtaro ũria uumĩte Karia-inĩ ka Rũgongo, njĩra-inĩ ya gũthiĩ Gĩthaka kĩa Mũthambia-Nguo. ⁴ Ũmwĩre atĩrĩ, ‘Wĩmenyerere, ũikare ũhooreire na ndũgetigĩre. Ndũkareke ũũrwo nĩ hinya nĩ ũndũ wa icinga icio igĩrĩ iratooga ndogo; ndũgetigĩre marakara mahiũ ma Rezini, na ma Suriata, o na ma mūrũ wa Remalia. ⁵ Suriata, na Efiraimu, na mūrũ wa Remalia nĩmaciĩrĩre gũkwananga, makoiga atĩrĩ, ⁶ “Nĩtũtharĩkĩre Juda, tũkũnyariire na tũkũgayane, na tũtue mūrũ wa Tabeeli mũthamaki wakuo.” ⁷ No rĩrĩ, Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ:

“‘Ũhoro ũcio ndũgaakinyanĩra,
na ndũgekĩka,

⁸ nĩgũkorwo itũũra inene rĩa Suriata nĩ Dameski,
na mũnene wa Dameski no Rezini.

Ihinda rĩa mĩaka mĩrongo ĩtandatũ na ĩtano ĩtaanathira-rĩ,
andũ a Efiraimu magaakorwo maharaganĩtio ũndũ
matangĩcooka gũtuĩka rũrĩrĩ.

⁹ Ningĩ itũũra inene rĩa Efiraimu nĩ Samaria,
na mũnene wa Samaria no mūrũ wa Remalia.

Mũngĩaga kũrũgama mūrũmĩte wega wĩtikio-inĩ wanyu-
rĩ,
mũtikehaanda o na atĩa.’”

¹⁰ Ningĩ Jehova nĩarĩirie Ahazu o rĩngĩ, akĩmwĩra atĩrĩ,

¹¹ “‘Itia kĩmenyithia kuuma kũrĩ Jehova Ngai waku, o na kiumĩte kũndũ kũria kũriku mũno, kana kiumĩte igũrũ kũria kũraihi mũno.”

¹² No Ahazu akiuga atĩrĩ, “Nĩ ndigwĩtia; nĩ ndikũgeria Jehova.”

¹³ Ningĩ Isaia akiuga atĩrĩ, “Ta iguai rĩu, inyuĩ andũ a nyũmba ya Daudi! Anga mũkuona arĩ ũndũ mũnini kũgeria ũkirĩrĩria wa andũ? Anga nĩmũũkũgeria ũkirĩrĩria wa Ngai wakwa o naguo? ¹⁴ Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, Mwathani we mwene nĩakamũhe kĩmenyithia: Nĩgũko-rwo mũirĩtu gathirange nĩakagĩa nda aciare kahĩ, nake agatue Imanueli. ¹⁵ Iria imata na ũũkĩ nĩcio gakarĩaga rĩrĩa gakaamenya kũrega ũũru na gwĩthuurĩra maũndũ marĩa mega. ¹⁶ No mbere ya kahĩ kau kũmenya kũrega ũũru na gwĩthuurĩra maũndũ marĩa mega-rĩ, bũrũri ũcio wa athamaki acio eerĩ wĩtigĩrĩte nĩũkanangwo. ¹⁷ Jehova nĩagakũrehithĩria wee mwene na andũ aku, o na andũ a nyũmba ya thoguo maũndũ matarĩ moneka kuuma rĩrĩa Efiraimu aatiganire na Juda; Jehova akaarehera mũthamaki wa Ashuri.”

¹⁸ Hĩndĩ iyo Jehova nĩakahuuhĩra ngi mĩrũri, aciĩte kuuma tũrũĩ-inĩ twa kũraya twa bũrũri wa Misiri, na eete njũkĩ iria irĩ bũrũri wa Ashuri. ¹⁹ Nacio ciothe nĩ-cigooka ciikare iharũrũka-inĩ cia mĩkuru, na mĩatũka-inĩ ya ndwaro cia mahiga, na ihinga-inĩ ciothe cia mĩigua, na marima-inĩ mothe ma maaĩ. ²⁰ Mũthenya ũcio Mwathani nĩakahũthĩra rwenji rũkomboretwo kuuma mũrĩmo wa Rũũĩ rwa Farati; naruo nĩruo mũthamaki wa Ashuri; nake nĩakenja mĩtwe yanyu na njuĩrĩ cia magũrũ manyu, o na ningĩ enje nderu cianyu. ²¹ Mũthenya ũcio, mũndũ akaarĩithia o moori ĩmwe na ng’ondũ igĩrĩ. ²² Na tondũ wa ũingĩ wa iria rĩrĩa igaakamagwo-rĩ, mũndũ ũcio akaanyuuaga iria imata. Arĩa othe magaatigara kũu bũrũri ũcio makaanyuuaga iria imata, na marĩage ũũkĩ. ²³ Mũthenya ũcio, kũndũ kũrĩa guothe kwarĩ mĩthabibũ 1,000 ĩngĩendirio cekeri 1,000[†] ya betha, gũgaakũra o cong’e na mĩtĩ ya mĩigua. ²⁴ Andũ magaathiiaga kuo

[†] 7:23 nĩ ta kilo ikũmi na ĩmwe na nuthu (11:5)

marĩ na ũta na mĩguĩ, nĩgũkorwo bũrũri ũcio ũkaiyũra cong'e, na mĩtĩ ya mĩigua. ²⁵ Nakuo irĩma-inĩ guothe kũrĩa kwanarĩmwo na icembe, mũtigacooka gũthiĩ nĩ ũndũ wa gwĩtigĩra cong'e, na mĩtĩ ya mĩigua; kũndũ kũu gũgaatuĩka gwa kũrĩithagio ng'ombe, na gwa kũrangagwo nĩ ndũũru cia ng'ondũ.

8

Jehova Kũhũthĩra Ashuri

¹ Ningĩ Jehova akĩnjĩra atĩrĩ, “Oya kĩbaũ kĩnene, na ũkĩandĩke na karamu ka ndũire ũũ: Maheri-Shalali-Hashi-Bazu. ² Na nĩ nĩngwĩta Uria ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, na Zekaria mũrũ wa Jeberekia matuĩke aira akwa ehokeku.”

³ Hĩndĩ iyo ngĩthiĩ, ngĩkoma na mũtumia wakwa, nake akĩgĩa nda, agĩciara kahĩ. Nake Jehova akĩnjĩra atĩrĩ, “Gatue Maheri-Shalali-Hashi-Bazu. ⁴ Kahĩ kau gataana-menya gwĩtana koige ‘Baba’ kana ‘Maitũ’, ũtonga wa Dameski na indo iria itahĩtwo nĩ Samaria nĩigakuuo nĩ mũthamaki wa Ashuri.”

⁵ O rĩngĩ Jehova akĩnjarĩria, akĩnjĩra atĩrĩ:

⁶ “Kuona atĩ andũ aya nĩmaregete

maaĩ marĩa mathereraga mahooreire ma Siloamu,*
na magakenera Rezini

o na mũrũ wa Remalia-rĩ,
⁷ nĩ ũndũ ũcio Mwathani akiriĩ kũmarehithĩria
mũiyũro mũnene wa Rũũ rwa Farati,
naruo nĩruo mũthamaki wa Ashuri arĩ na riiri wake
wothe.

Rũkaaiyũrĩra mĩkaro yaruo yothe,

na ruune hũgũrũrũ ciaruo,

⁸ ningĩ rũgaathiĩ rũhaatĩte Juda rũiyũre guothe,

* 8:6 Maaĩ ma itũũra rĩa Jerusalemu mooimaga Karia ga Siloamu, karĩa kaarĩ njia ya itũũra rĩu.

rũhĩtũkĩire kuo na rũkinye nginya ngingo.
Mathagu maaruo matambũrũkĩtio makaahumbĩra wariĩ
wa bũrũri waku,
wee Imanueli!”

- ⁹ Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ a ndũrĩrĩ, ugĩrĩriai mbugĩrĩrio ya
mbaara, na no mũgũthetherwo!
Ta thikĩrĩriai inyuĩ mabũrũri ma kũraya.
Haarĩriai mbaara, na no mũgũthetherwo!
Haarĩriai mbaara, na no mũgũthetherwo!
¹⁰ Thugundai mĩbango yanyu, no ĩgaatuĩka ya tũhũ;
ariai ũhoru wa matanya manyu, no matikahinga,
nĩgũkorwo Mũrungu arĩ hamwe na ithuĩ.

Wĩtigĩre Ngai

¹¹ Jehova nĩanjarĩirie ũhoru ũcio agwatĩirie mũno, na
akĩngaania ndikarũmĩrĩre njĩra cia andũ acio. Akĩnjĩra
atĩrĩ:

- ¹² “Maũndũ marĩa mothe andũ aya metaga ndundu ya
gwĩka ũũru,
wee ndũkamete ndundu ya gwĩka ũũru;
na ndũgetigĩre kĩrĩa metigagĩra,
na ndũkamakio nĩkĩo.[†]
¹³ Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe mũrĩtuaga mũtheru,
we nĩwe mwagĩrĩrwo nĩ gwĩtigĩra,
o we nĩwe ũngĩtũma mũmake,
¹⁴ na nĩwe ũgaatuĩka handũ hanyu harĩa haamũre;
no kũrĩ nyũmba cieri cia Isiraeli agaatuĩka
ihiga rĩrĩa rĩtũmaga andũ mahĩngwo,
na rwaro rwa ihiga rũrĩa rũtũmaga magũe.
Na kũrĩ andũ arĩa matũũraga Jerusalem
agaatuĩka mũtego na gĩkerenge gĩa kũmanyiita.

[†] 8:12 Rĩrĩa andũ maaiguire ũhoru wa kũnyiitana kwa Isiraeli na Suriata
nĩmamakire.

¹⁵ Aingĩ ao nĩmakahĩngwo;
nao magũe na moinĩke,
magwatio na manyiitwo.”

¹⁶ Oha ũira ũcio na watho ũcio,
ũhũũre mũhũũri ũtuĩke kĩrĩra harĩ arutwo akwa.

¹⁷ Nĩĩ ngweterera Jehova,
ũrĩa ũhithĩte nyũmba ya Jakubu ũthiũ wake.

Ndĩrĩkaraga ndĩmwĩhokete.

¹⁸ Nĩĩ hamwe na ciana iria Jehova aheete-rĩ, nĩ ithuĩ marũũri na imenyithia thĩinĩ wa Isiraeli kuuma kũrĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe ũrĩa ũtũũraga Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni.

¹⁹ Andũ mangĩkwĩra ũgatuĩrie kĩrĩra kuuma kũrĩ aragũri na ago arĩa mahehanaga na makang'ung'ura-rĩ, ũkaamoria atĩrĩ, “Githĩ andũ matiagĩrĩrwo nĩgũtuĩria ũhoru harĩ Ngai wao?” Nĩ kĩĩ gĩgũtũma mũtuĩrie ũhoru wa andũ arĩa marĩ muoyo kuuma kũrĩ arĩa akuũ? ²⁰ Nĩ kaba mũũtuĩrie watho-inĩ wa Ngai o na ũira-inĩ wake! Angĩkorwo ũhoru wao ndũkũringana na ciugo ici, o nao matirĩ na ũtheri. ²¹ Andũ magaatuĩkanagĩria bũrũri-inĩ marĩ anyamaarĩku na marĩ ahũtu; na rĩrĩ, rĩrĩa makahũũta mũno, nĩmakarakara mũno na matiire maitho na igũrũ, nao marume mũthamaki wao na Ngai wao. ²² Hĩndĩ ĩyo makaarora thĩ mone o mĩnyamaro, na nduma, na kĩa gĩa kũmakania, nao nĩmagaikio nduma-inĩ ndumanu.

9

Nĩtũciarĩrwo Mwana

¹ No rĩrĩ, andũ a bũrũri ũyũ arĩa makoretwo marĩ na mĩnyamaro matigacooka kũgĩa na kĩa. Mbere ĩyo nĩanyararithirie bũrũri wa Zebuluni na bũrũri wa Nafitali, no mahinda ma thuutha-inĩ nĩagatĩithia bũrũri ũrĩa

ũgereire iria-inĩ, ũikũrũkanĩtie na Rũũĩ rwa Jorodani,
nĩkuo gwĩtagwo Galili-kwa-Ndũrĩrĩ:

² Andũ arĩa matũũraga nduma-inĩ
nĩmonete ũtheri mũnene;
nao arĩa matũũraga bũrũri ũrĩ nduma ta ya gĩkuũ-rĩ,
nĩmarĩirwo nĩ ũtheri.

³ Wee nĩũingĩhĩtie rũrĩrĩ rũu,
na ũkongerera gĩkeno kĩaru;
andũ aruo makenaga marĩ mbere yaku,
o ta ũrĩa andũ makenagĩra magetha,
magakena o ta ũrĩa andũ makenaga
makĩgayana indo cia ndaho.

⁴ Nĩgũkorwo o ta ũrĩa kwarĩ mũthenya ũrĩa Amidiani
maahootirwo,
ũguo noguo unangĩte icooki rĩrĩa rĩmaritũhagĩra,
na ũkoinanga mĩtĩ wa kũmoohania ciande,
na rũthanju rwa arĩa mamahinyagĩrĩria.

⁵ Iraatũ ciothe cia njamba cia ita iria ihũthagĩrwo mbaara-
inĩ,
na nguo ciothe ĩtoboketio thakame-inĩ,
igaatuĩka cia gũcinwo
ta irĩ ngũ cia mwaki.

⁶ Nĩgũkorwo nĩtũciarĩirwo kaana,
tũkaheo kahĩ,
naguo wathanĩ ũgaakorwo ciande-inĩ ciako.

Nako gageetagwo
Mũheani-Kĩrĩa-wa-Kũgeganania, Mũrungu Mwene-
Hinya,
Ithe-wa-Andũ-wa-Tene-na-Tene, Mũnene-wa-
Thayũ.

⁷ Naguo ũhoru wa gũtheerema kwa ũthamaki wake na
thayũ
gũtirĩ hĩndĩ igaathira.

Agaathamakagĩra ũthamaki wake

aikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene kĩa Daudi,
aũhaande na aũtiirĩrĩre
na ciira wa kĩhooto na ũthingu,
kuuma rĩu nginya tene.
Kĩyo kĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe
nĩkĩo gĩgaatũma maũndũ macio mekĩke.

Jehova Kũrakarĩra Isiraeli

- ⁸ Mwathani nĩatũmĩte ndũmĩrĩri ya gũũkĩrĩra Jakubu;*
nayo nĩĩgakinĩra Isiraeli.
- ⁹ Nao andũ othe nĩmakamenya ũhoru wayo,
andũ acio a Efiraimu, na arĩa matũũraga Samaria,
o acio moigaga na mwĩtĩio na nguthi ngoro-inĩ atĩrĩ,
- ¹⁰ “Maturubarĩ nĩmagwĩte thĩ,
no ithuĩ tũgwaka rĩngĩ na mahiga maicũhie;
mĩtĩ ya mĩkũyũ nĩmĩteme,
no ithenya rĩayo tũgwaka na mĩtarakwa.”
- ¹¹ No rĩrĩ, Jehova nĩaheete andũ arĩa marĩ muku na Rezini
hinya mamookĩrĩre,
na akaarahũra thũ ciao.†
- ¹² Andũ a Suriata kuuma mwena wa irathĩro,
na Afilisti kuuma mwena wa ithũĩro
nĩmathamĩtie kanua, magatambuura Isiraeli.
No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ
maraahũahũa,
guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.
- ¹³ No rĩrĩ, andũ acio maticookereire ũcio wamahũũrĩre,
kana makarongooria Jehova Mwene-Hinya-Wothe.

* 9:8 Jakubu, Isiraeli, Efiraimu na Samaria ciothe nĩ kuuga ũthamaki wa Gathigathini; itũũra inene rĩaguo rĩarĩ Samaria. † 9:11 Thũ cia Rezini ciarĩ andũ a Ashuri arĩa marĩ hamwe na andũ a Suriata na Afilisti maatharĩkĩire Isiraeli.

¹⁴ Nĩ ũndũ ũcio Jehova nĩagatinia mūtwe na mūting'oe wa Isiraeli,
na arenge rūhonge rwa mūkīndũ na rwa ithanjĩ o mūthenya ũmwe.

¹⁵ Athuuri na andũ arĩa marĩ igweta nĩo mūtwe,
nao anabii arĩa marutanaga ũhoru wa maheeni nĩo mūting'oe.

¹⁶ Nĩgũkorwo atongoria a andũ aya nĩo mamahītithagia,
nao arĩa matongoragio makahītithio njĩra.

¹⁷ Nĩ ũndũ ũcio Mwathani ndagakenio nĩ aanake,
kana aigũre ciana cia ngoriai na atumia a ndigwa tha,

nĩgũkorwo andũ othe matiitigĩrĩte Ngai na nĩ aaganu,
natuo tũnua twao tuothe twaragia maũndũ mooru.

No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ maraahũahũ,
guoko gwake no gūtambũrũkĩtio o na rĩu.

¹⁸ Ti-itherũ waganu ũrĩrĩmbũkĩte ta mwaki,
ũgacina cong'e na mĩigua,
na ũgaakana ihinga-inĩ cia mūtītũ,
nayo ndogo yaguo ĩgeekonja yambatĩte na igũrũ ta itu ithimbu.

¹⁹ Nĩ ũndũ wa mang'ũrĩ ma Jehova Mwene-Hinya-Wothe bũrũri nĩũgaacinwo biũ,
nao andũ magaatuĩka ta ngũ cia mwaki;
gūtĩrĩ mũndũ o na ũmwe ũgacaaĩra mũrũ wa nyina.

²⁰ Magaathara irio cia mwena wao wa ũrĩo,
na makorwo marĩ o ahũtu;
makaarĩa cia mwena wao wa ũmotho,
no matihũũne.

O mũndũ akaarĩa nyama cia ciana ciake mwene;

²¹ Manase akaarĩa Efiraimu, nake Efiraimu arĩe Manase:
nao marĩ hamwe nĩmagookĩrĩra Juda.

No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ
maraahũahũa,
guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.

10

¹ Kaĩ arĩa mathondekaga mawatho matarĩ ma kĩhooto
marĩ na haaro-ĩ!

o arĩa marutaga mawatho ma kũhinyanĩrĩria,

² nĩguo mahotomie ciira wa andũ arĩa athĩĩni,
na magirĩrĩrie kĩhooto kĩa andũ akwa arĩa
mahinyĩrĩrio,

na magatua atumia a ndigwa iguĩma rĩa,

o na magatunya ciana cia ngoriai indo ciacio.

³ Mũgeeka atĩa mũthenya wa ciira,
rĩrĩa mũgaakorererwo nĩ mwanangĩko uumĩte
kũraya?

Mũkoorĩra kũrĩ ũ amũteithie?

Ūtonga wanyu mũkaaũtiga kũ?

⁴ Gũtirĩ ũndũ ũgaakorwo ũtigarĩte tiga kwĩnyiihia gatagatĩ
ka mĩgwate,
kana mũgũe gatagatĩ ka arĩa makuĩte.

No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ
maraahũahũa,
guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.

Ngai Gũtuĩra Andũ a Ashuri Ciira

⁵ “Kaĩ andũ a Ashuri marĩ na haaro-ĩ! o acio rũthanju rwa
marakara makwa,
na thimbũ ya mang’ũrĩ makwa!

⁶ Ndĩmatũmaga mookĩrĩre rũrĩrĩ rũrĩa rũtooĩ Ngai,

ngamatũma mookĩrĩre andũ arĩa mandakaragia,
nĩguo matunyane indo, na mahurie ndaho,
na mamarangĩrĩrie ta ndoro ya njĩra-inĩ.

⁷ No ũguo tiguu maciirĩre gwĩka,
ũndũ ũyũ tiguu ũrĩ meciiria-inĩ mao,
muoroto wao nĩ kwananga,
na kũniina ndũrĩrĩ nyingĩ biũ.

⁸ Mũthamaki wa Ashuri aaragia, akoiga atĩrĩ, ‘Githĩ anene
akwa a ita othe ti athamaki?’

⁹ Githĩ itũũra rĩa Kalino rĩtiekirwo o ta Karikemishi?
O narĩo Hamathu-rĩ, githĩ rĩtiekirwo o ta Aripadi?
Narĩo Samaria githĩ rĩtiekirwo o ta Dameski?

¹⁰ O ta ũrĩa guoko gwakwa gwatunyanire mothamaki
marĩa meigagĩra mĩhianano ya kũhooywo,
o macio maarĩ mĩhianano mĩingĩ mĩicũhie gũkĩra ya
Jerusalemu na ya Samaria-rĩ,

¹¹ githĩ ndigeeka Jerusalemu na mĩhianano yarĩo ya
kũhooywo
o ta ũrĩa ndeekire Samaria na mĩhianano yarĩo?”

¹² Mwathani aarĩkia wĩra wake wotha wa gũũkĩrĩra
Kĩrĩma gĩa Zayuni na Jerusalemu-rĩ, akoiga atĩrĩ,
“Nĩngũherithia mũthamaki wa Ashuri nĩ ũndũ wa
mwĩtĩio wa ngoro yake na mwĩtũũgĩrio wake, nĩ ũndũ
wa ũrĩa oonaga ta ekĩrĩrwo. ¹³ Nĩgũkorwo oigaga atĩrĩ:

“Njĩkite ũguo na hinya wa guoko gwakwa,
o na ũũgĩ wakwa, tondũ ndĩ na ũmenyo.

Nĩndeheririe mĩhaka ya ndũrĩrĩ,
na ngĩtaha igĩina ciao,
na ta mũndũ ũrĩ na hinya-rĩ, nĩndatooririe athamaki
ao.

¹⁴ O ta ũrĩa mũndũ akinyagĩra gĩtara,
ũguo noguo guoko gwakwa gwakinyĩrĩre ũtonga ũcio
wa ndũrĩrĩ;

o ta ũrĩa andũ macookanagĩrĩria matumbĩ marĩa maati-
ganĩrio,
ũguo noguo na nĩ ndacookanĩrĩrie mabũrũri mothe;
gũtirĩ o na ũmwe wabatabatirie ithagu rĩaguo,
kana ũgĩathamia kanua kaguo ũkĩgamba.’”

15 Ithanwa-rĩ, rĩahota kwĩyambararia igũrũ rĩa ũrĩa
ũtemaga mũtĩ narĩo,
kana mũthumeno wĩtĩre ũrĩa ũũguucagia?
Kaĩ rũthanju rũngĩkĩhiũria ũrĩa ũruoete na igũrũ,
kana thimbũ ihiũrie ũrĩa ũtarĩ mbaũ!

16 Nĩ ũndũ ũcio Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-
Wothe,
nĩakarehera njamba ciake cia ita iria irĩ hinya
mũrimũ wa kũhĩnja;
na handũ ha kũhumbĩrwo nĩ riiri wake-rĩ, nĩ mwaki
magaakĩrio
ũrĩrĩmbũke ta rũrĩrĩmbĩ.

17 Ũtheri wa Isiraeli agaatuĩka mwaki,
nake Ũrĩa Mũtheru wao atuĩke rũrĩrĩmbĩ.
Ũgaakana na ũcine mĩigua yake na cong'e wake o
mũthenya ũmwe.

18 Nake nĩakaniina biũ riiri wa mĩtitũ yake,
o hamwe na wa mĩgũnda yake ĩrĩa mĩnoru,
o ta ũrĩa mũndũ mũrũaru ahĩnjaga agathirĩrĩkĩra.

19 Nayo mĩtĩ ya mĩtitũ yake ĩgaatigara o mĩnini,
atĩ o na mwana no andĩke mũigana wayo.

Matigari ma Isiraeli

20 Na rĩrĩ, mũthenya ũcio andũ arĩa magaatigara a Isiraeli,
o na arĩa makaahonoka a nyũmba ya Jakubu,
matigacooka kwĩgiritania
na ũcio wamahũũrĩte,*

* 10:20 Ũcio wamahũũrĩte nĩ Ashuri.

no makegiritania na Jehova o ma,
o we Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli.

21 Matigari nĩmagacooka, o macio matigari ma Jakubu-rĩ,
nĩmagacookerera Mũrungu Mwene-Hinya.

22 O na gũtuĩka andũ aku, wee Isiraeli maingĩhĩte ta
mũthanga wa iria-inĩ-rĩ,
no matigari magaacooka kwao.

Mwanangĩko naguo nĩwathanĩtwo,
mwanangĩko wa kuonania atĩ itua rĩake nĩ rĩa kihooto
kũna.

23 Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
nĩwe ũkaananga bũrũri ũcio wothe ta ũrĩa
gwathanĩtwo.

24 Nĩ ũndũ ũcio, Mwathani, Jehova Mwene-Hinya-
Wothe, ekuuga atĩrĩ:

“Inyuĩ andũ akwa arĩa mūtũũraga Zayuni,
mūtigetigĩre andũ a Ashuri,

arĩa mamũhũũraga na rũthanju,
na makamuoera njũgũma mamũũkĩrĩre ta ũrĩa
mwekagwo Misiri.

25 Nĩgũkorwo no ihinda inini rĩtigaire marakara makwa
igũrũ rĩanyu mathire,
namo mang’ũrĩ makwa mamacookerere mamani-
ine.”

26 Ningĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩakamahũũra na
kĩboko,

o ta ũrĩa Amidiani mekirwo rĩrĩa mooragĩrwo rwaro-
inĩ rwa ihiga rĩa Orebu;
na nĩakambararia mũthĩgi wake igũrũ rĩa maaĩ,
o ta ũrĩa eekire kũu bũrũri wa Misiri.

27 Mũthenya ũcio mũrigo wao nĩũkeherio ciande-inĩ
ciaku,
narĩo icooki rĩao rĩeherio ngingo-inĩ cianyu;

icooki rīu nīrīkoinangwo
nī ūndū wa ūrīa wee ūitīrīrio maguta.

²⁸ Nīmaratoonya Aiathu;
maratuīkanīria Migironi;
o na maraiga igīina ciao Mikimashi.

²⁹ Nao makīhītūkīra mūkuru-inī, makoiga atīrī,
“Ūtukū ūyū tūkūaarīrīra Geba.”

Rama nīkūinaina kūrāinaina;
nakuo Gibeā itūūra rīa Saūlū nī kūūra rīroora.

³⁰ Atīrīrī, wee mwarī wa Galimu, uga mbu!
Wee Laisha, thikīrīria!
Nawe Anathothu, wūi-ī!

³¹ Andū a Madimena nī kūūra maroora;
nao andū a Gebimu nī kwīhitha marehitha.

³² Mūthenya wa ūmūthī marīrūgama kūu Nobu;
maramainainīria ngundi
marī kūu kīrīma-inī kīa Mwarī wa Zayuni,
o kūu karīma-inī ka Jerusalemu.

³³ Atīrīrī, Mwathani, Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
nīagaceeha honge na hinya mūnene.
Mītī īrīa mīnene mūno nīgatemwo, īgūithio thī,
na īrīa mīraihi īnyiihio.

³⁴ Nīagatema ihinga cia mūtītū na ithanwa;
Lebanoni nīkagūithio nī Ūrīa-ūrī-Hinya.

11

Rūhonge kuuma harī Jesii

¹ Na rīrī, kuuma gīthukī-inī kīa Jesii nīhakoima mūndū
ūhaana ta thuuna īrathundūka,
na Rūhonge rūrīa rūkoima mīri-inī yake nīrūgaciara ma-
ciaro.

² Nake Roho wa Jehova agaakorwo igūrū rīake:

Roho wa ũũgĩ na wa ũmenyo,
Roho wa ũtaarani na wa hinya,
Roho wa ũmenyo na wa gwĩtigĩra Jehova:

³ naguo ũndũ ũrĩa ũkaamũkenagia nĩ gwĩtigĩra Jehova.

Ndagatuuaga ciira na ũndũ wa kũrora gĩthiithi kĩa mũndũ,
kana atue ciira na ũndũ wa kũigua njuukũ;

⁴ no rĩrĩ, nĩagaciirithia arĩa abatari arĩ na ũthingu,
nao arĩa athĩini a gũkũ thĩ amatuĩre ciira na kĩhooto.

Nĩakahũũra thĩ na rũthanju rwa kanua gake,
na oorage andũ arĩa aaganu na mĩhũmũ ya mĩromo
yake.

⁵ Ũthingu nĩguo ũgaatuĩka mũcibi wake,
naguo wĩhokeku ũtuĩke mwĩhotoro wake wa njohero.

⁶ Njũũĩ igaatũũranagia na kagondũ,
nayo ngarĩ igaakomanagia na mbũri,
nayo njaũ, na mũrũũthi, na nyamũ ya gĩcegũ igaaikaraga
hamwe;

nacio igaatongoragio nĩ kaana kanini.

⁷ Ng'ombe na nduba ikaarĩaga hamwe,
natuo tũcaũ twacio tũgaakomanagia hamwe,
naguo mũrũũthi ũkaarĩaga nyeki ta ndegwa.

⁸ Mwana wa rũkenge agathaakagĩra irima-inĩ rĩa gĩiko,
nake mwana mũnini nĩagaikagia guoko irima-inĩ rĩa
ndũira.

⁹ Gũtikageranwo ngero kana kũniinanwo,
kũu kĩrĩma-inĩ gĩakwa gĩtheru,
nĩgũkorwo thĩ nĩĩkaiyũrwo nĩ ũmenyo wa Jehova,
o ta ũrĩa maaĩ maiyũrĩte iria-inĩ.

¹⁰ Na nĩgũgakinya atĩrĩ, mũthenya ũcio mũndũ ũcio
ũkoima Mũri-inĩ wa Jesii, nĩakarũgama atuĩke ta bendera
kũrĩ kĩrĩndĩ; ndũrĩrĩ nĩĩkongana harĩ we, nakĩo gĩikaro

gĩake gĩa kũhurũka gĩgaakorwo kĩrĩ na riiri. ¹¹ Mũthenya ũcio Mwathani nĩagatambũrũkia guoko ihinda rĩa keerĩ,* akũũre matigari ma andũ ake marĩa magaakorwo matigaire, amarute Ashuri, na kuuma Misiri ya Kĩanda, na kuuma Misiri ya Rũgongo, na kuuma Kushi, na kuuma Elamu, na kuuma Babuloni, na kuuma Hamathu, na kuuma icigĩrĩra cia iria.

¹² Nĩakahaandĩra ndũrĩrĩ bendera,
na acookanĩrĩrie andũ a Isiraeli arĩa maatahĩtwo;
ningĩ acookanĩrĩrie andũ a Juda arĩa maahurunjĩtwo
kuuma ituri-inĩ iria inya cia thĩ.

¹³ Ũiru wa Efiraimu nĩũgaathira,
nacio thũ cia Juda nĩikaaniinwo;
Efiraimu ndakaiguĩra Juda ũiru,
kana Juda agĩe na ũthũ na Efiraimu.

¹⁴ Nao nĩmagaikũrũka iharũrũka-inĩ cia Afilisti cia mwena wa ithũĩro;
na marĩ hamwe nĩmagataha andũ a mwena wa irathĩro.

Nĩmakenyiitĩra Edomu na Moabi,
na nĩo magaathaga andũ a Amoni.

¹⁵ Na harĩa iria rĩa Misiri rĩcomokete ta rũrĩmĩ-rĩ,
Jehova nĩakarĩhũithia biũ;
ningĩ nĩakahuruta rũhuho rũhiũ na guoko gwake
rũhũithie Rũũĩ rwa Farati.
Nĩakarũgayania rũtuĩke tũrũũĩ mũgwanja,
nĩgeetha andũ mahote kũringaga matekũruta iraatũ.

¹⁶ Nĩgũgakorwo na njĩra nene ya kũgererwo nĩ matigari
ma andũ ake
arĩa magaakorwo matigaire Ashuri,
o ta rĩrĩa yagereirwo nĩ andũ a Isiraeli
rĩrĩa maambatire makiuma bũrũri wa Misiri.

* 11:11 Riita rĩa mbere nĩ rĩrĩa aamarutire Misiri.

12

Nyĩmbo cia Kũgooca

- ¹ Na rĩrĩ, mũthenya ũcio nĩũkoiga atĩrĩ,
“Nĩngũkũgooca, Wee Jehova.
O na gũtuĩka nĩwaandakarĩire-rĩ,
nĩũnjehereirie marakara maku na ũkaahooreria.
² Ti-itherũ Mũrungu nĩwe ũhonokio wakwa;
nĩwe ndĩrĩhokaga na ndigage gwĩtigĩra.
Jehova, o we Jehova, nĩwe hinya wakwa na rwĩmbo
rwakwa;
nĩatuĩkĩte ũhonokio wakwa.”
³ Mũrĩtahaga maaĩ ithima-inĩ cia ũhonokio mũkenete.
⁴ Mũthenya ũcio nĩmũkoiga atĩrĩ:
“Cookeriai Jehova ngaatho, kaĩrai rĩĩtwa rĩake;
menyithaniai ndũrĩrĩ-inĩ ũrĩa ekĩte,
na mũhunjie muuge atĩ rĩĩtwa rĩake nĩ itũũgĩrie
mũno.
⁵ Inĩrai Jehova, nĩgũkorwo nĩekĩte maũndũ marĩ riiri;
na mũtũme ũndũ ũcio ũmenywo nĩ thĩ yothe.
⁶ Anĩrĩrai mũine mũrĩ na gĩkeno, inyuĩ andũ a Zayuni,
nĩgũkorwo Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli, o ũcio ũrĩ
gatagatĩ-inĩ kanyu, nĩ mũnene mũno.”

13

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Babuloni

- ¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkoniĩ Babuloni, ĩrĩa Isaia
mũrũ wa Amozu onire:
² Atĩrĩrĩ, haandai bendera kĩrĩma igũrũ kĩrĩa gĩtarĩ mĩtĩ,
anĩrĩrai na mũmahenerie,
nĩguo matoonyere ihingo-inĩ cia arĩa marĩ igweta.
³ Nĩnjathĩte andũ akwa arĩa atheru,
nĩndũmanĩire njamba ciakwa, o icio ikenagĩra
ũhootani wakwa,

ciũke ikinyanĩrie marakara makwa.

⁴ Ta thikĩrĩriai, mũigue inegene rĩrĩ irĩma-inĩ igũrũ,
inegene rihaana ta rĩa kĩrĩndĩ kĩingĩ!
Ta thikĩrĩriai mũigue ngũĩ gatagatĩ ka mothamaki,
taarĩ ndũrĩrĩ irarũrũngana hamwe!
Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe ũracookanĩrĩria ita rĩa
kũrũa mbaara.

⁵ Andũ acio marooka moimĩte mabũrũri ma kũraya,
makoima ituri-inĩ cia kũũrĩa igũrũ.
Ti-itherũ Jehova nĩarooka na indo cia mbaara cia mang'ũrĩ
make,
nĩguo aanange bũrũri wotho.

⁶ Girĩkai, nĩgũkorwo mũthenya wa Jehova nĩũkuhĩrĩrie;
ũgooka ũtariĩ ta mwanangĩko uumĩte kũrĩ Mwene-
Hinya-Wothe.

⁷ Tondũ ũcio moko mothe nĩmakaregera,
na ngoro ya mũndũ o wotho ĩringĩke.

⁸ Andũ makaanyitwo nĩ kĩmako kĩnene,
na magwatwo nĩ ruo na kĩaha,
na manyiitwo nĩ ruo o ta rwa mũndũ-wa-nja
akĩrũmwo.

O mũndũ akaagegio nĩ ũrĩa ũngĩ,
na mothiũ mao mahaane ta nĩnĩmbĩ cia mwaki.

⁹ Atĩrĩrĩ, mũthenya ũcio wa Jehova nĩũrooka,
na gũtikaiguanĩrwo tha;
ũgaakorwo ũrĩ mũthenya wa mang'ũrĩ na marakara
mahiũ,
ma gũtũma thĩ ĩkire ihooru, na ũniine ehia arĩa
magaakorwo kuo.

¹⁰ Nĩgũkorwo njata cia igũrũ na iria cionekaga irĩ gĩtutu
itigacooka kwara na ũtheri wacio.

Narĩo riũa rĩkĩratha rĩgaatuĩka nduma,
naguo mweri ũtĩge gũcooka kwara.

¹¹ Nĩngaherithia thĩ nĩ ũndũ wa ũũru wayo,
na herithie andũ arĩa aaganu nĩ ũndũ wa mehia mao.

Nĩnganiina mwĩkĩrĩro wa andũ arĩa etĩĩ,
na nyihie mwĩtĩĩo wa arĩa matarĩ tha.

¹² Ũgaakorwo ũrĩ ũndũ mũritũ mũno kuona mũndũ,
gũkĩra kuona thahabu therie,
kana kuona thahabu ya ofiri.

¹³ Nĩ ũndũ ũcio nĩngatũma igũrũ rĩĩnaine;
nayo thĩ nĩĩgaathingitha, yehere gĩikaro kĩayo,
nĩ ũndũ wa mang'ũrĩ ma Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
mũthenya ũrĩa marakara make makarĩĩmbũka.

¹⁴ O ta thwariga ĩrĩa ĩkũguĩmwo,
na o ta ũrĩa ng'ondũ itarĩ na mũrĩĩthi ciũraga,
ũguo no taguo mũndũ o mũndũ agaacookerera andũ ao
kĩũmbe,
na o mũndũ oore acooke bũrũri wao kũũmbe.

¹⁵ Mũndũ ũrĩa wothe ũkaanyitwo mũgwate agaathecwo
atũrĩkanio;
nao arĩa othe makaanyitwo makooragwo na rũhiũ
rwa njora.

¹⁶ Twana twao tũkaabacanio thĩ tũtuĩke icunjĩ makĩĩon-
agĩra na maitho;
indo ciao cia nyũmba igaatahwo, na atumia ao
manyitwo na hinya.

¹⁷ Atĩrĩrĩ, nĩngarahũra andũ a Amedi mamookĩrĩre,
arĩa matarĩ bata wa betha,
na matakenagio nĩ thahabu.

¹⁸ Nĩmakooraga aanake na mĩguĩ yao;
o na matikaiguĩra twana tha, kana macaĩre ciana.

¹⁹ Itũũra rĩa Babuloni, o rĩo inagĩ rĩa mothamaki,

na nĩrĩo rĩtũmaga andũ a Babuloni metĩie nĩ ũndũ wa
riiri warĩo,
nĩrĩkang' aũranio nĩ Ngai,
o ta ũrĩa Sodomu na Gomora kwang' aũranirio.
²⁰ Gũtirĩ hĩndĩ rĩgaacooka gũtũũrwo o na rĩ,
kana rĩĩkarwo nĩ andũ njiarwa na njiarwa;
gũtirĩ Mũarabu ũkaamba hema yake kuo,
na gũtirĩ mũrĩithi ũkaarahia mahiũ make kuo.
²¹ No rĩrĩ, gũgaakomagwo nĩ nyamũ cia werũ,
nacio nyũmba ciarĩo igaikaragwo nĩ mbwe;
kũu nĩkuo ndundu igaatũũruga,
na nokuo mbũri cia gĩthaka-inĩ igaatũũhagĩra.
²² Hiti ikaagambagĩra ciĩgitĩro-inĩ ciakuo,
na mbwe ciikarage nyũmba iria njega cia ũthamaki.
Na rĩrĩ, ihinda rĩa ituĩro rĩu nĩikinyu,
na matukũ marĩo matikongererwo.

14

¹ No rĩrĩ, Jehova nĩakaiguĩra Jakubu tha;
nĩegwĩthuurĩra Isiraeli o rĩngĩ,
na atũme maikare bũrũri wao ene.
Ageni nĩmakegwatania nao,
na manyiitane na nyũmba ya Jakubu.
² Ndũrĩrĩ nĩikamooya,
imacookie kũndũ kwao.
Nayo nyũmba ya Isiraeli nĩkegwatĩra ndũrĩrĩ,
ituĩke ndungata ciao cia arũme na cia airĩtu kũu
bũrũri wa Jehova.
Nĩmagataha andũ arĩa maamatahĩte tene,
na macooke gwatha andũ arĩa maamahinyagĩrĩria.
³ Mũthenya ũrĩa Jehova akaamũhurũkia kuuma
mathĩĩna-inĩ na mĩnyamaro-inĩ, na ũkombo-inĩ wa

kūhinyĩrĩrio-rĩ, ⁴ nĩmũgookĩrĩra mũthamaki wa Babuloni
na kĩnyũrũri, mũmwĩre atĩrĩ:

Kaĩ mũhinyanĩrĩria nĩakinyĩte mũthia-ĩ!

Kaĩ marakara make mahiũ nĩmathirĩte-ĩ!

⁵ Jehova nĩoinangĩte rūthanju rwa andũ arĩa aaganu,
o na akoinanga thimbũ ya ũnene ya arĩa maathanaga,

⁶ ĩrĩa maahũũraga andũ nayo mategũtigithĩria,
marakarĩte,

magaatha ndũrĩrĩ marĩ na marakara,
na magaciũgitaga matarĩ na tha.

⁷ Mabũrũri mothe rĩu nĩmahurũkĩte na marĩ na thayũ;
nĩmambĩrĩrie kūina.

⁸ O nayo mĩtĩ ya mĩkarakaba na mĩtarakwa ya Lebanoni
ĩragũkenenerera, ĩkoiga atĩrĩ:

“Kuuma hĩndĩ ĩrĩa wagũithirio thĩ,
gũtirĩ mũtemi mĩtĩ ũrĩ woka gũtũtema.”

⁹ Mbĩrĩra kũu mũhuro wa thĩ nĩyarahũkĩte,
ĩgũtũnge ũgĩkinya kuo;

nĩyarahũrĩte maroho ma arĩa maanakua makũgeithie:
arĩa othe maarĩ atongoria gũkũ thĩ;

ĩtũmaga mookĩrĩrie itĩ ciao cia ũnene,
o arĩa othe maarĩ athamaki a ndũrĩrĩ.

¹⁰ Nao othe magaacookia,
makwĩre atĩrĩ,

“O nawe nĩwagĩte hinya o ta ithuĩ;
ũhaanĩte o ta ithuĩ.”

¹¹ Riiri wothe wa ũnene waku ũikũrũkĩtio o nginya
mbĩrĩra-inĩ,

hamwe na mĩgambo ya inanda ciaku cia mũgeeto;
igunyũ nĩcio ũkomeire,
na igunyũ nocio ikũhumbĩire.

¹² Hĩ! Kaĩ wee njata ya kĩwariĩ nĩũgwĩte ũkoima igũrũ-ĩ,

o wee mūrũ wa rūciinĩ kīroko gwakĩa!
Ūharūrūkītio ūgaikio gūkũ thĩ,
o wee ūrĩa hīndĩ ĩmwe wahinyagĩrĩria ndūrĩrĩ!

¹³ Wee weĩraga atĩrĩ na ngoro yaku,
“Ngũhaica nginye igūrũ;
na gĩtĩ gĩakwa kĩa ũnene ndĩkĩambararie
gĩkĩre njata cia Mũrungu;
na njikarĩre kĩrĩma-inĩ gĩa gūtũnganwo,
o gacũmbĩrĩ ga kĩrĩma kĩrĩa kĩamũre.

¹⁴ Nĩngahaica nginya kũndũ kũraihi igūrũ rĩa matu,
ndĩhaananie na Ūrĩa-ũrĩ-Igūrũ-Mũno.”

¹⁵ No rĩrĩ, wee ūharūrūkītio thĩ nginya mbĩrĩra-inĩ,
ũgakinya irima kũrĩa kũriku.

¹⁶ Arĩa marĩkuonaga, marĩgũkũũragĩra maithe,
magecũũrania ũhoru waku, makoortania atĩrĩ,

“Ūyũ nĩwe mũndũ ūrĩa wenyenyagia thĩ
na agatũma mothamaki mainaine,

¹⁷ mũndũ ūrĩa watũmire thĩ ĩtuĩke ta werũ,
na akang’aũrania matũũra mayo marĩa manene?
Nĩwe ūrĩa ũtetĩkagĩria andũ arĩa oohe mainũke kwao
mĩcĩi?”

¹⁸ Athamaki othe a ndūrĩrĩ makuĩte magakomio,
o mũndũ mbĩrĩra-inĩ yake.

¹⁹ No wee-rĩ, nĩgũteo ũtetwo kuuma mbĩrĩra-inĩ yaku,
o ta rūhonge rūrĩ magigi;

ũkahumbĩrwo nĩ ciimba cia arĩa moragĩtwo,
arĩa matheecangĩtwo na hiũ cia njora,
o acio maikītio irima rĩrĩ mahiga.

Ūikarĩte ta kĩimba kĩrangĩrĩrie thĩ na magūrũ,

²⁰ no wee-rĩ, ndũgaathikwo tao,
tondũ nĩwaanangire bũrũri waku,

na ũkĩũraga andũ aku.

Rũciaro rwa andũ arĩa aaganu
rũtikaagwetwo rĩngĩ.

²¹ Haarĩriai handũ ha kũũragĩra ciana ciake,
nĩ ũndũ wa mehia ma maithe mao ma tene;
nĩguo itikanarahũke ciĩgaĩre bũrũri,
na ciĩyakĩre matũũra maiyũre thĩ.

²² Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ,
“Nĩ nĩngarahũka ndĩciũkĩrĩre,
nĩngeheria rĩitwa rĩacio kũu Babuloni, o na rĩa matigari
ma cio,
o na njeherie ciana ciao na rũciaro rwao,”
nĩguo Jehova ekuuga.

²³ “Nĩngatua kũndũ kũu gĩikaro kĩa ndundu,
na ndĩgũtue bũrũri wa maria ma maaĩ;
ngaakũhaata na kĩhato kĩa mwanangĩko,”
ũguo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga.

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Ashuri

²⁴ Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩehĩtĩte, akoiga atĩrĩ,
“Ti-itherũ, o ũrĩa thugundĩte, ũguo noguo gũgaatuĩka,
na ũrĩa nduĩte, ũguo noguo gũgaikara.

²⁵ Nĩngahehenja Mũashuri ũcio ũrĩ bũrũri-inĩ wakwa;
ngaamũrangĩrĩria thĩ irĩma-inĩ ciakwa.
Nĩngehereria andũ akwa icooki rĩake,
na mũrigo wake ũmoime ciande-inĩ ciao.”

²⁶ Ũũ nĩguo thugundĩte gwĩka thĩ yothe;
nakuo guoko kũrĩa gũtambũrũkĩirio ndũrĩrĩ ciothe
nĩkuo gũkũ.

²⁷ Nĩgũkorwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩguo atuĩte
gwĩka, nũũ ũngĩhota kũmũgirĩrĩria?

Guoko gwake nīgūtambūrūkítio, nūū ũngĩhota
gūgũthuna?

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Afilisti

²⁸ Atĩrĩrĩ, mwaka ũrĩa Mũthamaki Ahazu aakuire-rĩ,
nĩguo ndũmĩrĩrĩ ĩno yaguũranĩirio:

²⁹ Inyuĩ Afilisti inyuothe tigai gũkena,
nĩ atĩ rūthanju rūrĩa rwamũhũũraga nĩrunĩkĩte;
nīgũkorwo kuuma mũri-inĩ wa nyoka ĩyo nīgũkoima
nduĩra,
namo maciaro mayo magaatuĩka mũthemba wa
nyoka ĩrĩ thumu ĩrĩa ĩticũkaga.

³⁰ Nao andũ arĩa athĩni biũ nĩmakona gĩa kũrĩa,
na mũbatari akomage atarĩ na ũgwati.
No rūciarō rwaku nĩngarũũraga na ng'aragu;
nayo ĩkooraga matigari maku.

³¹ Wee kĩhingo-rĩ, girĩka! Na wee itũũra inene-rĩ, ugĩrĩria!
Na inyuĩ Afilisti inyuothe mũniinwo nĩ guoya,
mũthire biũ!
Itu rĩa ndogo rĩrooka riumĩte mwena wa gathigathini,
na gũtigakorwo na mũndũ ũgaatigwo na thuutha
mbūtũ-inĩ ciake nĩ ũndũ wa kwaga hinya.

³² Nĩ icookio rĩrĩkũ rĩkaaheanwo
kũrĩ andũ arĩa matũmĩtwo a rūrĩrĩ rūu?
Magaacookerio atĩrĩ, “Jehova nĩahaandĩte Zayuni,
na thiĩnĩ wakuo andũ ake arĩa anyamaarĩku nĩ-
makona rĩũrĩro.”

15

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Moabi

¹ Atĩrĩrĩ, ĩno nĩyo ndũmĩrĩrĩ nditũ ĩkonĩ Moabi:
Itũũra rĩa Ari kũu Moabi nĩrĩanange,
rĩkaanangwo ũtukũ o ro ũmwel!

Itũūra rĩa Kiri kũu Moabi nĩrĩanange,
o narĩo rĩanangĩtwo ũtukũ o ro ũmwe!*

² Andũ a Diboni nĩmambatĩte magathiĩ hekarũ-inĩ yao,
mambatĩte kũrĩa gũtũũgĩru makarĩĩre kuo;
andũ a Moabi maraagirĩka nĩ ũndũ wa Nebo na
Medeba.

Mĩtwe yao yothe nĩyenjetwo,
na nderu ciao ciothe ikenjwo.

³ Marĩ njĩra-inĩ marathiĩ mehumbĩte nguo cia makũnia;
othe no kũgirĩka maragirĩka
marĩ nyũmba igũrũ na ihaaro-inĩ,
makagũa thĩ, magakoma na nda makĩrĩraga.

⁴ Heshiboni na Eleale nĩkũrĩra maraarĩra maanĩĩre,
mĩgambo yao ĩraiguo o nginya Jahazu.

Nĩ ũndũ ũcio andũ a mbaara a Moabi nĩmararĩra
maanĩĩre,
nacio ngoro ciao ikaringĩka.

⁵ Ngoro yakwa nĩrarĩrĩra Moabi,
andũ arĩa maingatĩtwo kuo morĩire Zoari,
magathiĩ nginya Egilathu-Shelishiya.

Mambatĩte na njĩra ya gũthĩĩ Luhithu,
magathiĩ makĩrĩraga;

o na ningĩ njĩra-inĩ ya gũthĩĩ Horonaimu,
maracakaya nĩ ũndũ wa mwanangĩko ũrĩa ũmakorete.

⁶ Maaĩ ma kũu Nimurimu nĩmahũĩte,
nayo nyeki nĩhoohete;
namo mahuti mothe maigũ nĩmomĩte,
na gũtirĩ kĩndũ kĩruru gĩtigaire.

⁷ Nĩ ũndũ ũcio ũtonga ũrĩa magĩte naguo na makeigĩra,

* 15:1 Ari na Kiri maarĩ matũūra ma Moabi ma bata mũno.

maũkuuĩte makaũringia mũrĩmo wa karũũĩ karĩa
karĩ mĩtĩ hũgũrũrũ-inĩ ciako.

⁸ Kayũ ka mũkayo wao nĩkaiguĩtwo mĩhaka-inĩ ya Moabi;
nakuo kũgirĩka kwao gũgakinya Egilaimu,
o namo macakaya mao magakinya o Biri-Elimu.

⁹ Maaĩ ma Dimoni maiyũrĩtwo nĩ thakame,
no nĩngũrehe maũndũ mangĩ mooru makĩria kũu
Dimoni,
mahaana ta mũrũũthi ũgũtharĩkĩra andũ arĩa morĩte ku-
uma Moabi,
o na ũtharĩkĩre arĩa matigaire kũu bũrũri-inĩ.

16

¹ Twarĩrai ũrĩa wathanaga bũrũri
tũtũrũme twa kũrĩha igooti,
kuuma itũũra rĩa Sela, gũtuĩkanĩria werũ-inĩ,
nginya kĩrĩma-inĩ kĩa Mwarĩ wa Zayuni.

² O ta ũrĩa nyoni ciũrũũraga
ciatharĩrio gĩtara gĩacio,
ũguo no taguo andũ-a-nja a Moabi
magaikara marĩ mariũko-inĩ ma Arinoni.*

³ “Tũhei kĩrĩra, na mũtue itua.
Tũmai kĩrũru kĩanyu gĩtuĩke ta ũtukũ,
o kũrĩ mũthenya barigici.
Hithai arĩa maingatĩtwo kwao,
na mũtigakunyanĩre arĩa moorĩire kwanyu.
⁴ Rekei andũ a Moabi arĩa mehithĩte kwanyu maikare na
inyuĩ;
tuĩkai kũgitio kĩa kuuma kũrĩ mwanangani.”

* 16:2 Arinoni rwarĩ rũũĩ rũnene rwa bũrũri wa Moabi.

Mũhinyanĩrĩria nĩagakinya mũthia,
naguo mwanangĩko ũthire;
nake mũũgiti nĩakabuĩria kuuma bũrũri-inĩ.

⁵ Gĩtĩ kĩa ũnene gĩkaahaandwo na wendo;
na mũndũ mwĩhokeku nĩwe ũgaagĩkarĩra,
o mũndũ wa kuuma nyũmba ya Daudi,
mũndũ ũrĩa ũgaatuanagĩra ciira arũmĩrĩre o kĩhooto,
namo maũndũ ma ũthingu nĩmo akaahiũhaga gwĩka.

⁶ Nĩtũiguĩte ũhoru wa mwĩtĩio wa Moabi:
tũkaigua ũhoru wa mwĩtĩio wake mũkĩru na
mũĩkĩrĩro wake,
tũkaigua ũhoru wa mwĩtĩio wake na rũng'athio rwake;
no rĩrĩ, mwĩgaatho ũcio wake no wa tũhũ.

⁷ Nĩ ũndũ ũcio andũ a Moabi nĩkũgirĩka maragirĩka,
maragirĩka hamwe nĩ ũndũ wa Moabi.

Cakayai na mũnyiitwo nĩ kĩa
nĩ ũndũ wa andũ a Kiri-Haresethi.

⁸ Mĩgũnda ya Heshiboni nĩrahooa,
o na mĩthabibũ ya Sibima o nayo nĩrahooa.

Aathani a ndũrĩrĩ
nĩmarangĩrĩrie mĩthabibũ irĩa mĩega mũno,
irĩa hĩndĩ imwe yakinyĩte Jazeri,
na igatheerema yerekeire werũ-inĩ.

Thuuna ciayo ciatambĩte
igakinya o iria-inĩ.

⁹ Nĩ ũndũ ũcio nĩndĩrarĩra, ngarĩra o ta Jazeri,
ngĩrĩrĩra mĩthabibũ ya Sibima.

Wee Heshiboni, o nawe Eleale,
ngũmũihũgia na maithori!

Tondũ mbugĩrĩrio cia gĩkeno kĩanyu nĩ ũndũ wa matunda
manyu marĩa meruĩte,
na nĩ ũndũ wa magetha manyu ma ngano nĩithirĩte.

¹⁰ Gũtirĩ gĩkeno kana ndũhiũ mĩgũnda-inĩ ya matunda;

gūtirī mündū ūraina kana akoigĩrĩria mĩgũnda-inĩ ya
mĩthabibũ,
gūtirī mündū ūrahiha ndibei kĩhihĩro-inĩ,
nĩgũkorwo nĩndũmĩte ngemi cia magetha ciage
kũiguuo.

¹¹ Ngoro yakwa nĩracakaĩra Moabi o ta kĩnanda kĩa
mũgeeto,
nayo ngoro yakwa ĩgacaĩra Kiri-Heresethu.

¹² Rĩrĩa andũ a Moabi maathĩĩ kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru
makahooe,
no kwĩnogia menogagia;
hĩndĩ ĩrĩa maathĩĩ ihooero-inĩ rĩao kũhooya,
no wĩra wa tũhũ marutaga.

¹³ Ūyũ nĩguo ūhoru ūrĩa Jehova aarĩtie ũkonĩĩ Moabi.

¹⁴ No rĩrĩ, rĩu Jehova ekuuga atĩrĩ: “Mĩaka ĩtatũ ĩtanathira,
ĩtarĩtwo ta ūrĩa mĩaka ya mündũ wandĩkitwo wĩra
ĩrĩkanagĩrwo-rĩ, riiri wa Moabi hamwe na andũ ake
othe nĩũkanyararwo, namo matigari make makorwo marĩ
manini mũno na makahinyara.”

17

Ndũmĩrĩri Nditũ ya Gũũkĩrĩa Dameski

¹ ĩno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩĩ Dameski:

“Atĩrĩrĩ, itũũra rĩa Dameski rĩtigũcooka gũtuĩka itũũra
inene rĩngĩ,
no rĩrĩ, rĩgaatuĩka hĩba ya mwanangĩko.

² Matũũra marĩa manene ma Aroeri nĩmagatiganĩrio,
matigĩrwo ndũũru cia mbũri iria igaakomaga kũu,
gũtarĩ mündũ wa gũcimakia.

³ Kĩĩgitĩro kĩrĩa kĩrũmu kĩa Efiraimu nĩgĩkeherio,
o na hinya wa ũthamaki weherio Dameski;
namo matigari ma Suriata makaahaana
o ta riiri wa andũ a Isiraeli,”

ũguo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
ekuuga.

⁴ “Ihinda rĩu riiri wa Jakubu nĩ ũgaatheũka;
naguo mwĩrĩ ũcio wake mũnoru ũhĩnje.

⁵ Gũkaahaana o ta rĩrĩa mũgethi acookanagĩrĩria ngano
ĩrĩa ĩtarĩ ngethe,
akagetha ngano na guoko gwake:
gũkahaana ta mũndũ ũkũhaara itira cia ngano
Gĩtuamba-inĩ kĩa Refaimu.

⁶ No rĩrĩ, nĩgũgatigwo ngano ĩngĩhaarwo,
o ta ũrĩa maciaro ma mũtamaĩyũ matangĩitĩka mothe
mũtĩ ũcio ũngĩinainio,
no ndamaĩyũ igĩrĩ kana ithatũ nĩitigaraga honge-inĩ iria
irĩ igũrũ gacũmbĩrĩ,
o na inya kana ithano igatigara honge-inĩ iria irĩ na
maciaro maingĩ,”
ũguo nĩguo Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga.

⁷ Mũthenya ũcio, andũ magaacũthĩrĩria Ũrĩa Mũũmbi
wao,
namo maitho mao marore Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.

⁸ Matigacũthĩrĩria igongona
iria mathondekete na moko mao,
na matikarũmbũiya itugĩ cia Ashera,
na magongona marĩa methondekeire ma gũcinĩra
ũbumba.

⁹ Mũthenya ũcio matũũra mao manene marĩa marĩ
hinya, marĩa maatiganĩirio makĩũrĩra andũ a Isiraeli,
makahaana ta kũndũ gũtiganĩrie gũgatuĩka gĩthaka, na
gũgakũra mahuti. Namo matũũra macio magaakira
ihooru.

¹⁰ Nĩmũriganĩirwo nĩ Ngai, Mũhonokia wanyu;

nīm wagĩte kūririkana Rwaro rūu rwa Ihiga, o rūu
kĩgitĩro kĩanyu.

Nĩ ũndũ ũcio o na mũngĩkahaanda mĩmera ĩrĩa mĩega
mũno,

na mũhaande mĩthabibũ ya kuuma kũndũ kũngĩ,

¹¹ o na mũngĩgaatũma ĩkũre mũthenya o ro ũcio
mũkaamĩhaanda,

o na rũciinĩ rũrũ rũngĩ mūtũme ĩrute kĩro-rĩ,

gũtirĩ magetha mũkoona mũthenya ũcio wa mũrimũ
na ruo rũtangĩthira.

¹² ĩya-ĩ, mũrurumo wa ndũrĩrĩ nyingĩ,
iraruruma ta iria rĩkĩhuhũkania!

Ĩya-ĩ, inegene rĩa kĩrĩndĩ kĩranegena,
o ta mũrurumo wa maaĩ maingĩ.

¹³ O na gũtuĩka ndũrĩrĩ iranegena na mũrurumo ta wa
ndiihũ cia maaĩ maingĩ-rĩ,

hĩndĩ ĩrĩa we mwene aacikũũma, ciũraga igathĩi
kũndũ kũraya mũno,

ihurutĩtwo nĩ rũhuho ta ũrĩa mũũngũ ũrĩ irĩma-inĩ ũm-
bũragwo,

kana ta riya rĩgĩthiũrũrũkio nĩ rũhuho rũnene.

¹⁴ Hwaĩ-inĩ, o rĩmwe gũkagĩa kĩmako kĩnene!

Gũtanakĩa-rĩ, andũ matirĩ ho!

Rũu nĩrĩo igai rĩa andũ arĩa matũtunyaga indo ciitũ,

ũcio nĩguo mūtĩ ũrĩa ũgwĩrĩire andũ arĩa matũtahaga
indo ciitũ.

18

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Kushi

¹ Kaĩ bũrũri ũrĩa ũrĩ ibatabata rĩa mathagu,

o ūcio ūrĩ mūrĩmo ūrĩa ũngĩ wa njũũĩ cia Kushi,* ūrĩ
na haaro-ĩ!
² ūrĩa ūtũmaga arekio makagerera njĩra ya iria,
mahaicĩte tũtarũ twakĩtwo na marura, tũrĩa tũger-
agĩra maaĩ igũrũ.

Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ aya mūtũmĩtwo na mūrĩ mĩtũkĩ,
thiĩĩ kũrĩ andũ araihu na anyoroku mĩĩrĩ,
o acio metigĩrĩtwo nĩ andũ a kũndũ gũkuhĩ na a
kũraya,

rũrĩrĩ rũũgiti rwaragia rũthiomi rũgeni,
na bũrũri wao ũgayanĩtio nĩ njũũĩ.

³ Inyuĩ andũ arĩa mūtũũraga mabũrũri mothe ma thĩ,
o inyuĩ mūtũũraga gũkũ thĩ-rĩ,
rĩrĩa bendera ikaahaandwo irĩma-igũrũ, nĩmũkamĩona,
na rĩrĩa karumbeta gakaahuhwo, nĩmũgakaigua.

⁴ Jehova anjĩĩrite ũũ:

“Ngũikara ngĩrĩte ki ndĩĩrorere maũndũ ndĩ o
gĩikaro-inĩ gĩakwa,
haana ta ũrugarĩ wa riũa ũkũhenahenia,
o na ta itu rĩa ime hĩndĩ ya ũrugarĩ wa magetha.”

⁵ Nĩgũkorwo mbere ya magetha,
hĩndĩ irĩa kiro gĩaitĩka na mahũa magatuĩka thabibũ
irerua,

nĩguo agaaceeha thuuna na tũhiũ twa gũceeha,
na ateme honge iria ciaramĩte mũno acieherie.

⁶ Nacio ciothe igaatigĩrwo nyoni cia irĩma-inĩ iria irĩaga
nyama,

na nyamũ cia gĩthaka;
nyoni icio igaacirĩa hĩndĩ ya riũa,
nacio nyamũ cia gĩthaka icirĩe hĩndĩ ya heho yothe.

* 18:1 Firaũni arĩa maathanaga Misiri hĩndĩ ya Isaia maarĩ a kuuma Kushi (Ethiopia); nĩo maacaririe ũteithio wa Isiraeli nĩguo mookĩrĩre ũthamaki wa Ashuri.

⁷ Hĩndĩ ĩyo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe akaare-herwo iheo
 kuuma kũrĩ andũ araihu na anyoroku mĩĩrĩ,
 na kuuma kũrĩ andũ metigĩrĩtwo nĩ andũ a kũndũ
 gũkuhĩ na a kũraya,
 rūrĩrĩ rūũgiti rwaragia rūthiomi rūgeni,
 arĩa bũrũri wao ũgayanĩtio nĩ njũũĩ:
 iheo icio ikaarehwo Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni, harĩa
 haamũrĩrwo Rĩitwa rĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe.

19

Ũrathi Ũkonĩ Misiri

¹ Īno nĩ ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩ bũrũri wa Misiri:
 Atĩrĩrĩ, Jehova ahaicĩte itu rĩhanyũkĩte mũno
 athiĩte bũrũri wa Misiri.
 Mĩhianano ya bũrũri wa Misiri irainaina mbere yake,
 nacio ngoro cia andũ a bũrũri wa Misiri ikaringĩka
 thĩinĩ wao.

² “Nĩngarahũra Mũmisiri ookĩrĩre Mũmisiri ũrĩa ũngĩ:
 mũndũ nĩakarũa na mũrũ wa ithe,
 nake mũndũ wa itũũra ookĩrĩre mũndũ wa itũũra
 rĩake,
 narĩo itũũra inene rĩũkĩrĩre itũũra rĩrĩa rĩngĩ,
 naguo ũthamaki ũũkĩrĩre ũthamaki ũrĩa ũngĩ.

³ Andũ a bũrũri wa Misiri nĩmagakua ngoro,
 nayo mĩbango yao ndĩmĩtue ya tũhũ;
 makaahooya kĩrĩra kũrĩ ngai cia mĩhianano
 na kũrĩ maroho ma andũ arĩa makuĩte,
 o na kũrĩ ago na aragũri.

⁴ Nĩnganeana andũ a bũrũri wa Misiri
 wathani-inĩ wa mwathi ũtarĩ tha,*

* 19:4 Mwaka-inĩ wa 712 mbere ya gũciarwo gwa Kristũ nĩguo Mũthamaki Shabaka wa Kushi ambĩrĩrie gwathana Misiri.

na mũthamaki mũũru amathamakĩre,”
ũguo nĩguo Mwathani Jehova Mwene-Hinya-Wothe
ekuuga.

⁵ Maaĩ ma Rũũĩ rwa Nili nĩmakaahũa,
na mũkaro waruo ũng’are na ũũme.

⁶ Mĩtaro ya maaĩ nĩĩkanunga;
tũrũũĩ twa Misiri nĩtũkaahũa tũũme biũ.

Namo marura na mathanjĩ nĩmakahooha,

⁷ o nayo mĩmera ĩrĩa ĩrĩ hũgũrũrũ-inĩ cia Rũũĩ rwa
Nili,
gĩtwe-inĩ kĩa rũũĩ rũu, nĩĩkahooha.

Indo iria ciothe ĩhaandĩtwo

mĩgũnda ĩrĩa ĩrĩ gũkuhĩ na Rũũĩ rwa Nili nĩĩkooma
biũ,
na ciũmbũrwo, na itigacooka kuoneka kuo rĩngĩ.

⁸ Ategi a thamaki nĩmagacaaya na marĩre,
arĩa othe maikagia ndwano ciao Rũũĩ-inĩ rwa Nili;
nao arĩa othe maikagia mĩtego yao maaĩ-inĩ macio
nĩmakoorwo nĩ hinya.

⁹ Andũ arĩa marutaga wĩra na ndigi cia ũguta ũrĩa mwega
nĩmagakua ngoro,
na arĩa matumaga mataama marĩa mahoro nĩ-
makaaga mwĩhoko.

¹⁰ Atumi a nguo nĩmagakorwo na kĩahe,
na arĩa othe maheagwo mĩcaara nĩmakaigua ũũru
ngoro.

¹¹ Anene a Zoani nĩmakĩĩgĩte o gũkĩĩga;
nao andũ arĩa oogĩ a Firaũni maheanaga kĩrĩa kĩa
ũrimũ.

Mwakĩhota atĩa kwĩra Firaũni,

“Nĩĩ ndĩ ũmwe wa andũ arĩa oogĩ,
ndĩ mũrutwo wa athamaki arĩa a tene?”

¹² Andũ aku arĩa oogĩ makĩrĩ ha rĩu?

Ta nĩmagĩkuonie na makũmenyithie
ũrĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe
aciirĩire gwĩka bũrũri wa Misiri.

¹³ Anene a Zoani makĩngĩte o gũkĩga,
nao atongoria a Nofu[†] makaheeneka;
namo mahiga ma koine ma andũ ake
nĩmahĩtithĩtie andũ a Misiri.

¹⁴ Jehova nĩwe ũmaitĩrĩirie
roho wa kĩrigiicano;
matũmaga andũ a Misiri matũgũũge mawĩra-inĩ mothe
marĩa marutaga,
o ta ũrĩa mũrĩu atũgũũgaga matahĩko-inĩ make.

¹⁵ Gũtirĩ wĩra ũngĩrutwo bũrũri-inĩ wa Misiri:
gũtirĩ wĩra ũngĩrutwo nĩ mũtwe kana mũting'oe,
kana rũhonge rwa mũnathi, kana ithanjĩ.

¹⁶ Mũthenya ũcio-rĩ, andũ a Misiri makahaana o ta
andũ-a-nja. Makainaina nĩ guoya mona guoko kwa Je-
hova Mwene-Hinya-Wothe kwambararĩtio kũmookĩrĩre.

¹⁷ Naguo bũrũri wa Juda ũkaguoyohia andũ a Misiri; na
mũndũ o wothe ũkaagweterwo ũhoro wa Juda nĩagetigĩra,
nĩ ũndũ wa maũndũ marĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe
aciirĩire gwĩka amokĩrĩre.

¹⁸ Mũthenya ũcio matũũra matano ma bũrũri wa
Misiri makaaragia rũthiomi rwa Kaanani, makĩhĩtaga atĩ
marĩtungatagĩra Jehova Mwene-Hinya-Wothe. Na itũũra
rĩmwe rĩamo rĩgeetagwo Itũũra Inene rĩa Mwanangĩko.

¹⁹ Mũthenya ũcio-rĩ, nĩgũkagĩa na kĩgongona kĩa Jehova
o kũu gatagatĩ ka bũrũri wa Misiri, na kũhaandwo ihiga
rĩa kĩririkano kĩa Jehova mĩhaka-inĩ yakuo. ²⁰ Ihiga
rĩu rĩgaatuĩka kĩmenyithia na mũira wa maũndũ marĩa

[†] 19:13 Nofu nĩrĩo rĩarĩ itũũra inene rĩa Misiri.

Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekite thĩinĩ wa bũrũri ũcio wa Misiri. Rĩrĩa magaakaĩra Jehova amateithie nĩ ũndũ wa andũ arĩa mamahinyagĩrĩria-rĩ, nĩakamatũmĩra mũhonokia na mũmagitĩri, nake nĩakamahonokia. ²¹ Nĩ ũndũ ũcio Jehova nĩakemenyithania kũrĩ andũ a Misiri, na mũthenya ũcio nĩmagakũũrana Jehova. Makaamũhooyaga makĩmũrutagĩra magongona na maruta ma mũtu: na ningĩ makehĩtaga mũhĩtwa marĩ mbere ya Jehova na mamĩhingagie. ²² Jehova nĩakahũura bũrũri wa Misiri na mũthiro, amahũure acooke amahonie. Nao nĩmagacookerera Jehova, nake nĩagathikĩrĩria gũthaithana kwao na amahonie.

²³ Mũthenya ũcio nĩgũkagĩa njĩra njariĩ yumĩte bũrũri wa Misiri igakinya Ashuri. Andũ a Ashuri nĩmagathiiaga Misiri, na o andũ a Misiri mathiiage Ashuri. Andũ a Misiri na andũ a Ashuri nĩmakahooyaga hamwe. ²⁴ Mũthenya ũcio bũrũri wa Isiraeli ũgaatuĩka wa gatatũ, hamwe na Misiri na Ashuri, nao nĩmagatũma thĩ yothe ĩrathimwo. ²⁵ Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩakamarathima akiugaga atĩrĩ, “Kũrathimwo-rĩ, nĩ andũ akwa a Misiri, o na Aashuri arĩa ndeyũmbĩire, na Isiraeli igai rĩakwa.”

20

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Bũrũri wa Misiri na wa Kushi

¹ Atĩrĩrĩ, mwaka ũcio mũnene wa anene a ita rĩa Ashuri aakinyire Ashidodi atũmĩtwo nĩ Sarigoni mũthamaki wa Ashuri, aakinya kuo, na aarĩtharĩkĩra na aarĩtunyana-rĩ, ² hĩndĩ ĩyo nĩguo Jehova aaririe na kanua ka Isaia mũrũ wa Amozu. Akĩmwĩra atĩrĩ, “Ruta nguo ĩyo ya ikũnia wĩhumbĩte, na ũrute iraatũ ciaku magũrũ.” Nake agĩka o ro ũguo, agĩthĩ njaga na arĩ magũrũ matheri.

³ Ningĩ Jehova akiuga atĩrĩ, “O ta ũguo ndungata yakwa Isaia athĩite njaga na arĩ magũrũ matheri mĩaka ĩtatũ,

arĩ rūũri na kĩmenyithia kĩa maũndũ mooru marĩa ma-
gaakora būrũri wa Misiri na wa Kushi-rĩ, ⁴ ũguo noguo
mũthamaki wa Ashuri agaataha andũ a būrũri wa Misiri
na a būrũri wa Kushi, amoimagarie marĩ njaga na marĩ
magũrũ matheri, arĩa ethĩ na arĩa akũrũ, thũnũ ciao irĩ
njaga; ũguo nĩguo Misiri gũgaacoronithio. ⁵ Nao andũ
arĩa mehokete Kushi na makegooca nĩ ũndũ wa Misiri
nĩmakamaka na maconorithio. ⁶ Hĩndĩ ũyo nĩguo andũ arĩa
maikaraga hũgũrũrũ-inĩ ici cia iria makoiga atĩrĩ, ‘Onei
ũrĩa kũhanĩte kũrĩ arĩa tũtũire twĩhokete, acio tuorĩire
kũrĩ o atĩ nĩguo matũteithie na matũhonokie kuuma kũrĩ
mũthamaki wa Ashuri! Rĩu tũngĩkĩhonoka atĩa?’”

21

Ũrathi wa Gũũkĩrĩa Babuloni

¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩ Werũ ũrĩa ũrĩ
Hũgũrũrũ-inĩ cia Iria:

Atĩrĩrĩ, o ta ũrĩa ihuhũkanio iria nene ihurutanaga
ituĩkanĩirie būrũri wa gũthini,
ũguo noguo mũtharĩkĩri agooka oimĩte werũ-inĩ,
kuuma būrũri wa kũguoyohania.

² Nĩ nĩnyonetio kĩoneki gĩa kũmakania mũno:

Mũkunyanĩri no arakunyanĩra, nake mũtahani no
aratahana.

Wee Elamu tharĩkĩra! Nawe Media, thiũrũrũkĩria!

Gũcaaya kũrĩa anagũcaaithia nĩngagũkinyia mũthia.

³ Nĩ ũndũ wa ũguo mwĩrĩ wakwa nĩũiyũrĩtwo nĩ ruo,
ruo rũnene nĩrũũnyĩtĩte, o ta ruo rwa mũtumia
akĩrũmwo;

ngagĩtururio nĩ maũndũ marĩa ndĩraigua,

na ngagegeario nĩ maũndũ marĩa ndĩrona.

⁴ Ngoro yakwa nĩĩratumatuuma,

na ngainaina nĩ guoya;
hwaĩ-inĩ ũrĩa ndĩriragĩria
ũtuĩkĩte ũndũ wa kũũmakia mũno.

⁵ Nao nĩmaarĩte metha,
na makaara mĩgeka,
nĩguo marĩe na manyue!
Ũkĩrai inyuĩ anene,
mũhake ngo maguta!

⁶ Jehova anjĩĩrĩte atĩrĩ:
“Thiĩ, ũige mũrangĩri wa gũcũthĩrĩria
na ũmwĩre amenyithanie ũrĩa aroona.

⁷ Rĩrĩa angĩona ngaari cia ita
irĩ na mbarathi ihaanaine,
na andũ magĩũka mahaicĩte ndigiri kana ngamĩira-rĩ,
nĩaikare eiguĩte, akeigua biũ.”

⁸ Nake mũrangĩri akĩanĩrĩra, akiuga atĩrĩ,
“Mũthenya o mũthenya, mwathi wakwa, ndũgamaga
gĩtara-inĩ kĩa mũrangĩri;
na ũtukũ o ũtukũ njikaraga handũ hakwa ha
kũrangĩra.

⁹ Atĩrĩrĩ, nĩharooka mũndũ akuuĩtwo nĩ ngaari ya ita,
ĩrĩ na mbarathi ihaanaine.

Nake aracookia ũhoru akoiga atĩrĩ:
‘Babuloni nĩrĩgũu, ĩĩ nĩrĩgwĩte!
Mĩhianano yothe ya ngai ciakuo
nĩmĩhehenje, ĩkharagana thĩ!’ ”

¹⁰ Inyuĩ andũ akwa, o inyuĩ mũthuthĩirwo kĩhuhĩro-inĩ kĩa
ngano-rĩ,
ngũmwĩra ũrĩa njiguĩte
kuuma kũrĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
kuuma kũrĩ Ngai wa Isiraeli.

Ūrathi wa Gũũkĩrĩra Edomu

- ¹¹ Īno nĩ ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩ Duma:
Atĩrĩrĩ, nĩ harĩ mũndũ ũraanjĩta kuuma Seiru,
akanjũũria atĩrĩ, “Mũrangĩri, ũtukũ ũkinyĩte ha?
Mũrangĩri ũyũ, ũtukũ ũkinyĩte ha?”
- ¹² Nake mũrangĩri akamũcookeria atĩrĩ,
“Gũkirĩ gũkĩa, no rĩrĩ, nĩgũgũcooka gũtuke.
Angĩkorwo kũrĩ ũndũ ũkũũria-rĩ, ũria;
ũcooke ũũke hĩndĩ ĩngĩ.”

Ūrathi wa Gũũkĩrĩra Arabia

- ¹³ Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩ bũrũri wa Arabia:
Inyuĩ ikundi cia agendi a Adedani,
o inyuĩ mwambĩte hema ithaka-inĩ cia Arabia-rĩ,
¹⁴ twarĩrai andũ arĩa anyootu maaĩ;
na inyuĩ mūtũũraga bũrũri wa Tema,
tũngiai andũ acio maroora irio
- ¹⁵ Nĩgũkorwo maroorĩra rūhiũ rwa njora,
o rūhiũ rwa njora rūrĩa rūcomoretwo,
makoorĩra ũta mũgeete,
na makoima kũrĩa mbaara ĩhĩire.
- ¹⁶ Mwathani aranjĩra atĩrĩ: “Mwaka ũmwe ũtanathira,
ũtarĩtwo ta ũrĩa mĩaka ya mũndũ wa kwandĩkwo wĩra
ĩrikanagĩrwo-rĩ, riiri wothe wa Kedari nĩũgaathira.
- ¹⁷ Andũ arĩa magaatigario nĩ thigari iria ciikagia mĩguĩ,
o acio njamba cia ita cia Kedari-rĩ, magaakorwo marĩ o
anini.” Jehova Ngai wa Isiraeli nĩwe warĩtie ũhoru ũcio.

22

Ūrathi ũkonĩ Jerusalemu

- ¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩ Gĩtuamba gĩa Kĩoneki:
Atĩrĩrĩ, nĩ kĩ kĩragũthĩĩnia rĩu,
tondũ andũ aku othe marahaica nyũmba igũrũ,
- ² wee itũũra rĩiyũrĩte ngũĩ,

o wee itũũra inene rĩa mbugĩrĩrio na ũrĩũ?
Andũ aku arĩa makuĩte matiũragĩtwo na rūhiũ rwa njora,
kana magakuĩra mbaara-inĩ.

³ Atongoria aku othe nĩmorĩte marĩ hamwe;
maatahirwo o na hatarĩ mũguĩ ũikĩtio.

Andũ aku othe arĩa maakorereirwo moohirwo hamwe,
o acio mooraga thũ irĩ o kũraya.

⁴ Nĩ ũndũ ũcio ngiuga atĩrĩ, “Njeherera;
reke ndĩre ngĩgirĩkaga.

Ndũkagerie kũũhooreria
igũrũ rĩa mwanangĩko ũrĩa ũkorete andũ akwa.”

⁵ Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe, arĩ na
mũthenya

ũrĩa agaatumũ ũtuĩke wa mbugĩrĩrio, na wa kũran-
ganĩrĩria, o na wa kũguoyohia
kũũ Gĩtuamba-inĩ gĩa Kĩoneki.

Mũthenya ũcio ũgaakorwo ũrĩ wa kũmomora thingo igwe
thĩ,
na wa gũkaĩra irĩma.

⁶ Andũ a Elamu nĩmakuĩte thiaka wa mĩguĩ,
marĩ na ngaari cia ita na andũ mahaicĩte mbarathi;
o nao andũ a Kiri macuurũragia ngo.

⁷ Ituamba ciaku iria njega mũno ciyũrĩte ngaari cia ita,
nao andũ arĩa mathiiaga mahaicĩte mbarathi
maigĩtwo ihingo-inĩ cia itũũra inene;

⁸ naguo ũgitĩri wa Juda nĩweheretio.

Mũthenya ũcio nĩmwacũthĩrĩirie

indo cia mbaara iria ciarĩ Nyũmba-inĩ ya Ũnene ya
Mũtitũ;

⁹ mũkĩona atĩ thingo cia ũgitĩri cia Itũũra Inene rĩa Daudi
nĩciatharũkĩte kũndũ kũingĩ;

na inyuĩ mūkĩhingĩrĩria maaĩ

Karia ka Mũhuro.

¹⁰ Nĩmwatarire nyũmba kũu Jerusalemu,
na mũgĩtharia nyũmba nĩguo muone mahiga
ma gũcookereria rūthingo rūgĩe na hinya makĩria.

¹¹ Nĩmwakire handũ ha kũhingĩrĩria maaĩ gatagatĩ ga
thingo cieriĩ,
nĩgeetha maaĩ ma Karia ga Tene mathiiaage ho,
no mũtiigana kũrongooria Ūrĩa wagathondekire,
kana mũrũmbũie Ūrĩa watũmire kagĩe ho kuuma o
tene.

¹² Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
nĩamwĩtire mũthenya ũcio
nĩguo mũrĩre na mũgirĩke,
na mwenjwo njuĩrĩ cianyu na mwĩhumbe nguo cia
ikũnia.

¹³ No rĩrĩ, inyuĩ mũrĩ na gĩkeno na ũrĩũu,
mũrathĩnja ng'ombe na ng'ondũ,
mũkĩrĩĩaga nyama na mũkĩnyuuaga ndibei!
Mũgakiuga atĩrĩ, “Nĩtũrĩe na tũnyue,
nĩgũkorwo rūciũ nĩtũgaakua!”

¹⁴ Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩanguũrĩirie ũhoru
ũyũ ndĩmũthikĩrĩirie, akoiga atĩrĩ, “Rũhĩa rĩrĩ mũtika-
horoherio nginya mũgaakua,” ũguo nĩguo Mwathani, o
we Jehova Mwene-Hinya-Wothe, ekuuga.

¹⁵ Na rĩrĩ, Mwathani Jehova Mwene-Hinya-Wothe eku-
uga atĩrĩ:

“Thiĩ kũrĩ Shebina,
ũrĩa mũramati na mũrũgamĩrĩri wa nyũmba ya
ũthamaki, ũmwĩre atĩrĩ:

¹⁶ Ūreka atĩa gũkũ na nũũ ũgwĩtikĩrĩtie
kwĩyenjera mbĩrĩra gũkũ,

ũgetemera mbĩrĩra handũ hatũũgĩru,
na ũkeyacũhĩria harĩa ũkaahurũkio rwaro-inĩ rwa
ihiga?

17 “Wĩhũũge, tondũ Jehova akiriĩ gũkũnyiita akũrũmĩtie,
acooke akũnyugute, wee mũndũ ũyũ ũrĩ hinya.

18 Nĩagagũkũnja akũrũmie o ta mũbira,
agũikie bũrũri mwariĩ.

Kũu nĩkuo ũgaakuĩra,
na nokuo ngaari ciaku cia ita iria irĩ riiri igaikara:
wee ũconorithagia nyũmba ya mwathi waku!

19 Nĩngakũingata wehere wĩra-inĩ waku
na ũtunywo wĩra ũcio ũrũgamĩrĩire.

20 “Mũthenya ũcio nĩngeeta ndungata yakwa, Eliakimu
mũrũ wa Hilikia. 21 Nĩngamũhumba nguo yaku ĩrĩa
ndaaya na ndĩmũhotore mũcibi waku, na ndĩmũnen-
gere wathani waku. Nĩagatuĩka ithe wa arĩa matũũraga
Jerusalemu o na wa nyũmba ya Juda. 22 Kĩhingũro
kĩa nyũmba ya Daudi ngaakĩgĩrĩra kĩande-inĩ gĩake; na
rĩrĩ, kĩrĩa gĩothe akaahingũra gũtirĩ mũndũ ũkaahota
kũhinga, na kĩrĩa gĩothe akaahinga gũtirĩ mũndũ ũkaa-
hota kũhingũra. 23 Ngaamuherera handũ harũmu aikare
ho ta higĩ hũũrĩrĩre; atũike gĩtĩ gĩa gĩtĩio thĩinĩ wa nyũmba
ya ithe. 24 Nĩwe ũgaacookererwo nĩ riiri wothe wa nyũmba
ya ithe ta ũcuurĩtio harĩ we: ciana ciake na iria ikeyonger-
era thĩinĩ wa ciana icio, o indo ciothe ciayo iria cionekaga
ta itarĩ kiene, kuuma mbakũri nginya mĩthemba yothe ya
ndigithũ.”

25 Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ,
“Mũthenya ũcio higĩ ĩrĩa thecerere handũ harũmu
nĩkenyenya; nĩkamunyũka ĩgwe, na indo iria njuurie
harĩ yo nĩkaharagana.” Jehova nĩwe warĩtie ũhoro ũcio.

23

Ũrathi Ũkonii Turo

- ¹ Ino nīyo ndūmīriri nditū ikoniī itūūra rīa Turo:
Atīrīrī, inyuī marikabu cia Tarishishi, ta girīkai.
Nīgūkorwo itūūra rīa Turo nīrīanange,
rīgatigwo rītarī nyūmba kana gīcukīro kīa marikabu.
Ũhorō ūcio nīūmakinyīire marī o kūu būrūri wa Kitimu.
- ² Atīrīrī, inyuī andū a gīcigīrīra,
na inyuī onjorithia a Sidoni,
ta kirai o inyuī mūtongetio nī andū arīa mageragīra
iria-inī.
- ³ Kūu maaī-inī maingī
nīkūo kwageragīrio ngano ya Shihoru,
namo magetha ma Nili nīmo maarī uumithio wa itūūra rīa
Turo,
narīo rīgītuīka ndūnyū ya ndūrīrī.
- ⁴ Atīrīrī wee Sidoni, o nawe, kīhitho kīrūmu kīa iria-inī,
conokai,
nīgūkorwo iria nīrīarītie rīkoiga atīrī:
“Nīī ndirī ndagīa na ruo rwa kūrūmwō, kana ngaciara;
ndirī ndaarera aanake, kana ngarera airītu.”
- ⁵ Hīndī irīa ūhorō ūcio ūgaakinya būrūri wa Misiri,
andū akuo nīmakaagīa na ruo rūnene mūno maigua
ūhorō ūcio wa Turo.
- ⁶ Atīrīrī, ringai mūthīī mūrīmo wa Tarishishi,
ta girīkai inyuī mūtūūrāga kūu gīcigīrīra-inī.
- ⁷ Rīrīrī nīrīo itūūra rīanyu inene rīa ikeno cia ūrīū,
itūūra inene rīa kuuma tene, o tene mūno,
itūūra rīrīa andū aarīo maathiīte na magūrū
magatūūre mabūrūri ma andū a kūrāya mūno?
- ⁸ Nūū waciirīire atī itūūra rīa Turo rūkīrīrwo,
o itūūra rīu rīheanaga tanji cia ūthamaki,

o rño onjorithia a rño arĩ ariũ a athamaki,
na endia a rño marĩ igweta thĩ yothe?

⁹ Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe waciirĩire ũndũ ũcio,
nĩgeetha aniine mwĩtĩo wa riiri wothe,
na aconorithie andũ arĩa othe marĩ igweta a gũkũ thĩ.

¹⁰ Atĩrĩrĩ, wee mwarĩ wa Tarishishi,
thĩ ũkarĩme bũrũri waku o ta ũrĩa kũrĩmĩtwo
hũgũrũ-inĩ cia Rũũ rwa Nili,
tondũ rĩu ndũrĩ na gĩcukĩro kĩa marikabu rĩngĩ.

¹¹ Jehova nĩatambũrũkĩtie guoko gwake igũrũ rĩa iria,
na agatũma mothamaki marĩo mainaine.
Nĩathanĩte atĩ cĩgĩtĩro iria nũmu cia Foinike cianangwo.

¹² Akoiga atĩrĩ, “Wee mwarĩ gathirange wa Sidoni
ikeno ciaku cia ũrĩũ nĩ thiru, rĩu ũrĩ mũhehenje!

“Ŭkĩra ũringe, ũthĩ ũkinye Kitimu;
no rĩrĩ, o na kũu ndũkoona ũhurũko.”

¹³ Ta rora bũrũri wa Ababuloni,
andũ acio rĩu maagĩite kĩene!

Ashuri magũtuĩte gĩikaro kĩa nyamũ cia werũ;
nĩmaakire mĩthiringo mĩraihi na igũrũ ya
kũrĩthiũrũrũkĩria,
na magĩtiga cĩgĩtĩro ciao itarĩ kĩndũ,
magĩtũma bũrũri ũcio wanangĩke biũ.

¹⁴ Atĩrĩrĩ, inyuĩ marikabu cia Tarishishi, ta girĩkai;
nĩgũkorwo gĩikaro kĩanyu nĩkĩanange.

¹⁵ Hĩndĩ iyo itũũra rĩa Turo nĩrĩkariganĩra mĩaka
mĩrongo mũgwanja, o ta ũrĩa matukũ ma mũthamaki
ũmwe maigana. No mĩaka mĩrongo mũgwanja yathira-rĩ,
Turo gũgaacooka kũhaana ta mũmaraya ũrĩa ũganagwo
na rwĩmbo ta ũũ:

¹⁶ “Oya kīnanda kīa mūgeeto, ūtūkanie itūūra inene,
wee mūmaraya ūyū ūtūūrīte ūriganīre;
Hūūra kīnanda kīa mūgeeto wega, ūine nyīmbo nyingĩ,
nīgeetha ūririkanwo.”

¹⁷ Mīaka mīrongo mūgwanja yathira-rī, Jehova nīaga-cookerera Turo. Itūūra rīu nīrīgacooka wīra-inī warīo ūcio ūrehaga uumithio ta rīkūhūūra ūmaraya, rīon-jorithanagie na mothamaki mothe ma thī. ¹⁸ No rīrī, wonjorithia warīo na uumithio warīo nīkamūrīrwo Jehova; itikaigwo igīina-inī kana ihithwo. Uumithio warīo ūgaatuīka wa arīa matūūruga marongoragia Jehova, moonage irio nyingĩ na nguo njega.

24

Jehova Kwananga Thī

- ¹ Atīrīrī, Jehova akirie kwananga thī,
na atūme īkire ihooru;
nake nīakamīūnūha
na ahurunje arīa matūūruga kuo:
- ² gūgaakorwo kūrī ūndū o ūmwē
kūrī mūthīnjīri-Ngai na kūrī andū,
kūrī ndungata na kūrī mūmīathi,
kūrī ndungata ya mūirītu na kūrī mūtumia ūrīa
mūmīathi,
kūrī mwendia wa indo na kūrī mūgūri,
kūrī mūkoombi na kūrī mūkoombanīri,
kūrī mūndū ūrīa ūrī na thīrī na kūrī ūrīa ūrandūruga
thīrī.
- ³ Thī nī kwanangwo īkaanangwo
na itigwo īrī ūtheri biū.
Jehova nīwe warītie ūhorō ūcio.
- ⁴ Thī īng’arīte īkahooa,
mabūrūri mothe magathirīrīkīra na makahooa,

- andũ arĩa marĩ ngumo a thĩ nĩmorĩtwo nĩ hinya.
- ⁵ Thĩ nĩngwatie thaahu nĩ andũ ayo;
nao maremeire mawatho,
na makaagarara irĩra,
na magathũkia kĩrĩkanĩro kĩrĩa gĩa gũtũũra tene na tene.
- ⁶ Nĩ ũndũ ũcio kĩrumi nĩkĩrarĩa thĩ;
na andũ arĩa matũũraga kuo makaherithio nĩ ũndũ wa wĩhia wao.
Nĩ ũndũ ũcio arĩa matũũraga gũkũ thĩ nĩmacinĩtwo na mwaki,
na nĩ anini mũno matigaire.
- ⁷ Ndibei irĩa ya mũhihano nĩ thiru, nayo mĩthabibũ ĩka-hooha;
nao andũ arĩa marĩ ikeno-inĩ no gũcaaya maracaaya.
- ⁸ Gĩkeno kĩrĩa kiumanaga na kũhũũrwo gwa tũhembe nĩgĩtigĩte gũkenwo,
narĩo inegene rĩa andũ arĩa arĩũ nĩrĩthirĩte,
ningĩ gĩkeno kĩrĩa gĩkenagwo gũkĩhũũrwo kĩnanda kĩa mũgeeto nĩgĩkirĩtio.
- ⁹ Andũ arĩa manyuuaga ndibei matigacooka kũnyua makĩinaga rwĩmbo,
nayo njoochi nĩrũrĩire arĩa mamĩnyuuaga.
- ¹⁰ Narĩo itũũra rĩrĩa inene rĩanangĩku rĩkirĩte ihooru,
namo matoonyero ma nyũmba ciothe nĩmahinge.
- ¹¹ Kũu njĩra-inĩ andũ nĩ kũrĩra mararĩra nĩ kwaga ndibei,
gĩkeno gĩothe gĩtuĩkĩte kĩahe,
nacio ikeno ciothe igathira thĩ.
- ¹² Itũũra rĩrĩa inene nĩrĩanange biũ,
nakĩo kihingo kĩarĩo kiunangĩtwo gĩgatuĩka tũcunjĩ.
- ¹³ O ta ũrĩa mũtĩ wa mũtamaĩyũ ũikaraga wainainio,
na o ta ũrĩa mũtĩ wa mũthabibũ ũikaraga thabibũ
ciahaarwo hĩndĩ ya magetha,

ũguo noguo ũhoro ũgaikara gũkũ thĩ
na ndũrĩrĩ-inĩ ciothe.

- ¹⁴ Maranĩrĩra, makoigĩrĩria nĩ gũkena;
kuuma mwena wa ithũĩro marakũngũira ũnene wa
Jehova.
- ¹⁵ Nĩ ũndũ ũcio inyuĩ andũ a kuuma mwena wa irathĩro
gocithiai Jehova;
nenehiai rĩitwa rĩa Jehova Ngai wa Isiraeli,
kũu icigĩrĩra-inĩ cia iria.
- ¹⁶ Nĩtũiguĩte nyĩmbo ikĩinwo kuuma ituri cia thĩ, ikainwo
atĩrĩ:
“Arogoocwo ũcio Mũthingu.”

No nĩ ngiuga atĩrĩ, “Kaĩ ndĩ na haaro-ĩ!
nĩgũkorwo nĩndĩrahiinyĩrĩrĩka, ã ti-itherũ nĩndĩrahi-
inyĩrĩrĩka!

Andũ arĩa akunyanĩri nĩmarakunyanĩra arĩa angĩ,
o acio akunyanĩri magakunyanĩra arĩa angĩ na ũkun-
yanĩri mũnene mũno!”

- ¹⁷ Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ arĩa mūtũũraga thĩ,
iguoyohia, na irima, o na mũtego nĩcio imwetereire.
- ¹⁸ Mũndũ ũrĩa ũkoora nĩ ũndũ wa iguoyohia,
akaagũa irima,
nake ũrĩa ũkoimĩra irima rĩu-rĩ,
akaagwatio nĩ mũtego ũcio.

Ndirica cia mũiyũro wa maaĩ cia igũrũ nĩhiingũre,
nacio itina cia thĩ igathingitha.

- ¹⁹ Thĩ nĩnjatũku,
yatũkĩte ikarekania,
ningĩ nĩrathingitha mũno mũno.
- ²⁰ Thĩ iratũgũga o ta mũrĩũ,

ĩgathũngũthio ũũ na ũũ o ta gĩthũnũ hĩndĩ ya
rũhuho;
mehia ma ũremi wayo nĩmamĩritũhĩire mũno,
kũgũa nĩkũgũa na ndĩgaacooka gwĩtiiria rĩngĩ.

- ²¹ Mũthenya ũcio-rĩ, Jehova nĩakaherithia
maahinya ma kũu igũrũ, o kũu matu-inĩ,
na aherithie athamaki a thĩ ĩno.
- ²² Nĩmagacookanĩrĩrio hamwe
o ta ũrĩa andũ oohe macookanagĩrĩrio kĩoho-inĩ;
makaahingĩrwo njeera
na thuutha wa matukũ maingĩ nĩmakaherithio.
- ²³ Mweri nĩũgaconorithio, na riũa rĩconoke;
nĩgũkorwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe
ũgaathamaka
arĩ Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni na Jerusalemu,
na mbere ya athuuri akuo, athamake arĩ na riiri.

25

Goocai Jehova

- ¹ Wee Jehova-rĩ, Wee nĩwe Ngai wakwa;
nĩngũgũtũũgĩria na ngooce rĩitwa rĩaku,
nĩgũkorwo nĩwĩkĩte maũndũ ma magegania,
na maũndũ marĩa maabangĩtwo kuuma o tene,
ũkamahingia na wĩhokeku waku mũkinyanĩru.
- ² Nĩtũtũmĩte itũũra rĩrĩa inene rĩtuĩke hĩba ya mahiga,
itũũra rĩu rĩirigĩre na hinya ũgatũma rĩanangwo,
itũũra inene rĩrĩa rĩarĩ kĩhitho kĩa andũ a kũngĩ,
ti itũũra rĩngĩ, na rĩtigaakwo rĩngĩ.
- ³ Nĩ ũndũ ũcio andũ arĩa marĩ hinya nĩmagagũtũĩa,
namo matũũra manene ma ndũrĩrĩ iria itarĩ tha
magwĩtigĩre.
- ⁴ Wee ũkoretwo ũrĩ rĩũrĩro rĩa athĩni,

na rĩũrĩro rĩa abatari hĩndĩ ya mĩnyamaro yao,
handũ ha kũũrĩra hĩndĩ ya kĩhuhũkanio,
o na ta kĩĩruru gĩa kwĩyũa riũa.
Nĩgũkorwo mĩhũmũ ya arĩa matarĩ tha
ĩhaana kĩhuhũkanio kĩrĩa kĩgũthaga rũthingo na
nditi,
⁵ nĩngĩ ĩhaana ta ũrugarĩ wa werũ-inĩ.
Wee nĩwe ũkiragia ngũĩ ya andũ a kũngĩ
o ta ũrĩa ũrugarĩ ũnyiihagio nĩ kĩĩruru gĩa itu,
na nĩ ũndũ ũcio rwĩmbo rwa acio matarĩ tha
nĩrũtigĩte kũinwo.

⁶ Kĩrĩma-inĩ gĩkĩ nĩkuo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
akaarugithĩria andũ othe iruga rĩa irio iria njega
mũno,
na iruga rĩa ndibei ĩrĩa njega mũno:
iruga rĩa nyama iria njega mũno,
o na ndibei ĩrĩa njega mũno makĩria.
⁷ Kĩrĩma-inĩ gĩkĩ nĩkĩo akaanangĩra
taama ũrĩa wohanĩtie andũ othe,
na cuka ũrĩa ũhumbĩrĩte ndũrĩrĩ ciothe;
⁸ gĩkuũ nĩkũniinwo gĩkaaniinwo nginya tene.
Nĩngĩ Mwathani Jehova nĩakagiria maithori,
kuuma mothiũ mothe,
na rũmena rũrĩa andũ ake mamenetwo na ruo arũniine,
rũthire thĩ yothe.

Jehova nĩwe warĩtie ũhoro ũcio.

⁹ Mũthenya ũcio nĩmakoiga atĩrĩ,
“Ti-itherũ ũyũ nĩwe Ngai witũ;
nĩwe twehokire, nake agĩtũhonokia,
ũyũ nĩwe Jehova, nĩwe twehokire;
nĩtũkene na tũcanjamũke nĩ ũndũ wa ũhonokio
wake.”

- ¹⁰ Nĩgũkorwo guoko kwa Jehova gũgaikaraga kĩrĩma-inĩ
gĩkĩ;
no Moabi gũkaarangĩrĩrio rungu rwake,
o ta ũrĩa nyeki nyũmũ irangagĩrĩrio thumu-inĩ.
- ¹¹ Magaatambũrũkĩria moko mao kuo,
o ta ũrĩa mũthambĩri atambũrũkagia moko agĩĩtham-
bĩra.
- Ngai nĩwe ũkaaharũrũkia mwĩtĩio wao,
o na marĩ na wara wa wĩra ũrĩa marutaga na moko
mao.
- ¹² Nĩakamomora thingo cianyu iria ndaihu ciakĩtwo na
hinya,
acigũithie thĩ;
agaacimomora igwe thĩ,
o rũkũngũ-inĩ.

26

Rwĩmbo rwa Ũgooci

- ¹ Na rĩrĩ, mũthenya ũcio rwĩmbo rũrũ nĩruo rũkainwo
bũrũri wa Juda:
Tũrĩ na itũũra inene rĩa hinya;
Ngai atuuaga ũhonokio ũtuĩke
thingo ciarĩ na njirigo ciarĩ cia hinya.
- ² Hingũrai ihingo nĩguo rũrĩrĩ rũrĩa rũthingu rũtoonye,
o rũrĩrĩ rũrĩa rũrũmagia wĩtikio.
- ³ Mũndũ ũrĩa ũrĩ meciiria makindũrie harĩwe-rĩ,
nĩwe ũgaatũũria na thayũ mũkinyanĩru
tondũ nĩakwĩhokete.
- ⁴ Tũũrai mwĩhokete Jehova nginya tene,
nĩgũkorwo Jehova, o we Jehova,
nĩwe Rwaro rwa Ihiga rwa tene na tene.
- ⁵ Nĩanyiihagia andũ arĩa maikaraga kũrĩa gũtũũgĩru,
o na itũũra rĩrĩa itũũgĩru akarĩharũrũkia,

akarĩharagania thĩ,
agacooka akarĩtungumania rũkũngũ-inĩ.

⁶ Magũrũ ma andũ makarĩrangĩrĩria;
magũrũ ma andũ arĩa ahinyĩrĩrie,
o na makinya ma arĩa athĩĩni.

⁷ Njĩra ya andũ arĩa athingu nĩ nũngĩrĩru;
nawe Jehova, Wee Mũthingu,
nĩwe ũnyorokagia njĩra cia arĩa athingu.

⁸ Īĩ, ti-itherũ Jehova, nĩwe twetagĩrĩra
o tũgĩthiagĩra njĩra ya mawatho maku;
ngoro ciitũ ciĩriragĩria
rĩitwa rĩaku na ngumo yaku.

⁹ Ngoro yakwa nĩwe ĩĩriragĩria ũtukũ;
rũciĩnĩ roho wakwa ũgakũnyootera.

Rĩrĩa watuanĩra ciira wa kĩhoo to gũkũ thĩ,
andũ a mabũrũri mothe nĩmerutaga ũhoru wa
ũthingu.

¹⁰ O na andũ aaganu mangĩguĩrwo tha,
matĩĩrutaga ũhoru wa ũthingu;
o na marĩ bũrũri-inĩ wa arĩa arũngĩrĩru,
mathiĩaga o na mbere gwĩka ũũru,
makaaga gũtĩĩa ũnene wa Jehova.

¹¹ Wee Jehova-rĩ, guoko gwaku nĩ kwambararĩtio na igũrũ,
no matingĩkuona o na atĩa.

No rĩrĩ, reke mone kĩyo kĩrĩa ũrĩ nakĩo nĩ ũndũ wa andũ
aku,
nĩgeetha maconoke;
mwaki ũrĩa ũigĩrwo thũ ciaku nĩũrekwo ũmacine.

¹² Wee Jehova-rĩ, nĩwe ũtũheaga thayũ;
maũndũ marĩa mothe tũhingĩtie, nĩwe ũtwĩkĩire.

¹³ Wee Jehova, o Wee Ngai witũ,

nĩ harĩ aathani angĩ manatwatha tiga wee,
no rĩrĩ, rĩtwa rĩaku riiki norĩo tũtĩite.

14 Na rĩrĩ, acio rĩu nĩmakuĩte, matigacooka gũtũũra
muoyo;

maroho macio matikariũka.

Wee nĩwamaherithirie ũkĩmaananga;

ningĩ ũgĩtũma mariganĩre biũ.

15 Wee Jehova nĩtũmĩte rĩrĩrĩ rĩu ruongerereke;

ti-itherũ nĩwongereire rĩrĩrĩ rĩu, ũkarũingĩhia.

Wee nĩwĩgĩĩre na riiri,

ũkaaramia mĩhaka yothe ya bũrũri.

16 Atĩrĩrĩ Jehova, mookire kũrĩ we rĩrĩa maarĩ na mathĩĩna;

ĩrĩrĩ wamaherithagia-rĩ,

maahotaga o kũhooya na mĩheehũ.

17 O ta ũrĩa mũndũ-wa-nja arĩ na nda akiriĩ gũciara

enyogondaga na agakaya nĩ ruo-rĩ,

ũguo noguo twatariĩ tũrĩ mbere yaku, Wee Jehova.

18 Ithuĩ twatariĩ ta twarĩ nda, twenyogondaga nĩ ruo,

no rĩrĩ, nĩ ta twaciarire o rũhuho.

Gũtirĩ ũndũ o na ũrĩkũ wa kũhonokania twĩkĩte gũkũ thĩ,

o na kana tũgaciara andũ arĩa maikaraga gũkũ thĩ.

19 No rĩrĩ, andũ aku arĩa makuĩte nĩmagatũũra muoyo;

mĩĩrĩ yao nĩĩkariũka.

Inyuĩ arĩa mũtũũraga rũkũngũ-inĩ,

ũkĩrai na mwanĩrĩre nĩ gũkena.

Ime rĩanyu rĩtariĩ ta ireera rĩa rũciĩnĩ;

nayo thĩ nĩĩgacookia andũ arĩa akuĩ muoyo.

20 Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ akwa,

thĩĩ mũtoonye tũnyũmba twanyu na mwĩhingĩre;

mwĩhithe kuo gwa kahinda kanini

nginya mang'ũrĩ make mathire.

²¹ Atĩrĩrĩ, Jehova nĩarooka oimĩte gũikaro-inĩ gĩake,
nĩguo aherithie andũ a gũkũ thĩ nĩ ũndũ wa mehia
mao.
Nayo thĩ nĩikonania thakame ĩrĩa ĩtĩtwo kuo;
ndĩgaacooka kũhitha andũ ayo arĩa moragĩtwo.

27

Gũkũũrwo gwa Isiraeli

- ¹ Na rĩrĩ, mũthenya ũcio,
Jehova nĩakaherithia na rūhiũ rwake rwa njora,
rũhiũ rūu rwake rwa njora rūũgĩ, na rūnene, na rūrĩ
hinya,
aherithie Leviathani nyoka ĩrĩa ĩnyororokaga na ihenya,
o Leviathani nyoka ĩrĩa ĩthioranagia;
nĩakooraga ndamathia ĩrĩa ya iria-inĩ.
- ² Mũthenya ũcio-rĩ:
“Inĩrai mũgũnda wa mĩthabibũ ũrĩa ũciaraga maciaro
maingĩ:
- ³ Nĩ Jehova, nĩ nĩ ndĩũmenyagĩrĩra,
na nĩ nĩ ndĩunithagĩria maaĩ hĩndĩ ciothe.
Ndĩũrangagĩra mũthenya na ũtukũ,
nĩgeetha mũndũ o na ũrĩkũ ndakaũthũkie.
- ⁴ Nĩ ndirakarĩte.
Naarĩ korwo nĩ cong’e na mĩigua iranjũkĩrĩra!
No thĩ ngahũũrane mbaara nacio;
Ingĩcicina ciothe na mwaki.
- ⁵ Akorwo ti ũguo, nĩirekwo ciũke ciĩhithe kũrĩ nĩ;
nĩirekwo icarie thayũ na nĩ,
ĩ ti-itherũ nĩicarie thayũ na nĩ.”
- ⁶ Matukũ marĩa magooka-rĩ, Jakubu nĩakagĩa na mĩri,
Isiraeli agaathundũka arute kĩro,
aiyũrie thĩ yothe maciaro.

- ⁷ Anga Jehova nĩahũũrĩte Isiraeli,
ta ũrĩa aahũũrĩre arĩa maamũhũũraga?
Anga nĩoragĩtwo
ta ũrĩa arĩa maamũũragaga mooragirwo?
- ⁸ Wamũrũithirie na mbaara na gũtahwo:
amũingataga na rũhuho rwake rwa hinya,
ta mũthenya ũrĩa rũhuho rwa mwena wa irathĩro
rũhurutanaga.
- ⁹ Na rĩrĩ, nĩ ũndũ wa ũguo, mahĩtia ma Jakubu nĩmaka-
horoherio mathire,
namo maciaro maya nĩmo makoonekana nĩ ũndũ wa
kwehererio mehia make:
Atĩ mahiga mothe ma kigongona
akaamatua ta coka ũhehenjetwo ũgatuĩka tũcunjĩ,
na gũtirĩ itugĩ cia Ashera kana igongona cia gũcinĩra
ũbumba
igaatigwo irũgamĩte.
- ¹⁰ Itũũra rĩrĩa inene rĩirigĩre na hinya rĩkirĩte ihooru,
kĩrĩ gũikaro gĩthaamĩtwo, gĩgatiganĩrio kĩrĩ ũtheri ta
werũ;
kũu nĩkuo njaũ irĩithagio,
na nokuo ikomaga;
nacio ihũrũraga honge ciakuo gũgatigwo ũtheri.
- ¹¹ Hĩndĩ irĩa tũrũhonge tuoma-rĩ, nĩkunangwo tuunan-
gagwo,
nao andũ-a-nja magooka magaakia mwaki natuo.
Na tondũ aya nĩ andũ matarĩ na ũmenyo-rĩ,
ũcio Mũũmbi wao ndamaiguagĩra tha,
ũcio wamoombire ndamekaga wega.
- ¹² Mũthenya ũcio Jehova nĩagacookanĩrĩria maciaro
marĩa agethete, amarute kũrĩa guothe Rũũĩ rwa Farati
rũthereraga, o nginya Karũũĩ ka Misiri, na inyuĩ o inyuĩ
andũ a Isiraeli, nĩmũgacookanĩrĩrio ũmwe kwa ũmwe.
- ¹³ Na mũthenya ũcio-rĩ, mũgambo mũnene wa karumbeta

nĩũkaiguuo. Nao andũ arĩa moorĩire bũrũri wa Ashuri, na arĩa maatahĩtwo magatwarwo Misiri, nĩmagooka na mahooe Jehova marĩ kĩrĩma-inĩ kĩrĩa gĩtheru kũu Jerusalemu.

28

Efiraimu kũrĩ na Haaro

¹ Kaĩ itũũra rĩrĩa rĩa arĩũ a Efiraimu, o rĩu matuĩte tanji yao ya mwĩtĩio,* rĩrĩ na haaro-ĩ, o rĩu rĩrĩ riiri mũnene ta wa mahũa marĩa macookaga kũhooa, o rĩu rĩakĩtwo gĩtwe-inĩ gĩa kĩaanda kĩrĩa kĩnoru, kĩa andũ acio matooragio nĩ ndibei!

² Atĩrĩrĩ, Jehova arĩ na njamba ĩrĩ hinya na ũhoti.† ĩhaana ta mbura ya mbembe, na ta rũhuho rũrĩa rwanangaga, kana rũhuho rũnene rũrĩa rũniinanaga, o na kana mũiyũro wa mbura nene, nake nĩakarĩtungumania thĩ na hinya.

³ Tanji ĩyo ya mwĩtĩio ya arĩũ a Efiraimu, nĩĩkarangĩrĩrio thĩ na magũrũ.

⁴ Ihũa rĩu rĩraahooha, o rĩo ũthaka wa riiri wake, o rĩu rĩakĩtwo gĩtwe-inĩ gĩa kĩaanda kĩrĩa kĩnoru, itũũra rĩu rĩkaahaana ta ngũyũ ĩruĩte mbere ya magetha, nayo mũndũ aamĩona amĩnyiitaga na guoko gwake, nake no kũmĩrĩa amĩrĩĩaga.

⁵ Mũthenya ũcio Jehova Mwene-Hinya-Wothe agaatuĩka thũmbĩ ĩrĩ riiri, atuĩke tanji thaka mũno ya mahũa harĩ matigari ma andũ ake.

⁶ Agaatuĩka roho wa gũtuanĩra ciira na kĩhootho

* 28:1 Tanji ĩno nĩ Samaria. † 28:2 Njamba ĩno nĩ mũthamaki wa Ashuri.

kūrī andū arīa matuanagīra ciira,
o na atuīke hinya
wa andū arīa mahūndūruga ita cia thū ciakinya
kīhingo-inī.

⁷ No rīrī, andū aya mathiiaga magītūgūūgaga nīkūnyua
ndibei,
na magatururio nī njoohi:
athīnjīri-Ngai na anabii nīo mathiiaga magītūgūūgaga nī
ūndū wa njoohi,
īī ti-itherū nīmarītwo nī ndibei biū, na magatururio
nī njoohi;
nīgūtūgūūga maratūgūūga makīona cioneki,
na magaturuura magītuanīra ciira.

⁸ Metha ciothe ciyūrīte matahīko,
na gūtīrī handū o na hamwe hataiyūrīte gīko.

⁹ Nao maroria atīrī, “Nūū ūcio arageria kūruta maūndū?
Ningī nūū arataarīria ndūmīrīri yake?
Hihi nī kūrī ciana iria ciīrīgīte gūtiga kuonga,
o icio irutītwo nyondo-inī?

¹⁰ Nīgūkorwo ūrutani wake nī ta ūū:
īka ūū na ūū, īka ūū na ūū,
ningī watho nīūrūmīrīrwo nī watho,
īī, watho ūrūmīrīrwo nī watho;
na kohoro kanini haha, na kohoro kanini hau.”

¹¹ Atīrīrī, ti-itherū Ngai nīakaarīria andū aya
na tūnua twa andū maaragia na mwarīrie wa andū a
kūngī na thiomi ng’eni,

¹² andū arīa eerire atīrī,
“Haha nīho handū ha kūhurūka, andū arīa anogu
nīmahurūke ho”;
o na akīmeera atīrī, “Haha nīho kīhurūko”;

no matiigana kũmũigua.

¹³ Nĩ ũndũ ũcio kiugo kĩa Jehova harĩo gĩgaatuĩka ũũ:

ĩka ũũ na ũũ, ĩka ũũ na ũũ,

ningĩ watho nĩũrũmĩrĩrwo nĩ watho,

ĩĩ, watho ũrũmĩrĩrwo nĩ watho;

na kohoro kanini haha, na kohoro kanini hau:

nĩguo mathiĩ magũe na ngara,

matiihio, na magwatio na mũtego, manyiitwo.

¹⁴ Nĩ ũndũ ũcio ta thikĩrĩriai kiugo kĩa Jehova, inyuĩ
anyũrũrania,

o inyuĩ mwathaga andũ aya marĩ gũkũ Jerusalemu.

¹⁵ Mwĩgaathaga mũkoiga atĩrĩ, “Nĩtũgĩite na kĩrĩkanĩro na
gĩkuũ,

tũkaiguana na mbĩrĩra.

Hĩndĩ irĩa gũkaaherithanio taarĩ kĩguũ gĩa kũhubanĩria-rĩ,
gĩtigaatũhutia,

nĩgũkorwo nĩtũtuĩte maheeni rĩũrĩro riitũ,

naguo ũheenania tũkaũtua kĩihitho giitũ.”

¹⁶ Nĩ ũndũ ũcio Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Nĩnjigĩte ihiga rĩa gĩtina kĩrũmu kũu Zayuni,

ihiga rĩbaarĩrĩre wega, ihiga rĩa goro rĩa koine;

mũndũ ũrĩa ũrĩrĩhokaga

ndarĩ hĩndĩ akenyenyeka.

¹⁷ Ũtuanĩri ciira na kĩhooto nĩguo ũgaatuĩka rũrigi rwa
gũthima naruo,

naguo ũthingu ũtuĩke kabirũ;

mbura ya mbembe nĩgathereria maheeni macio mũtuĩte
kĩihitho kĩanyu,

namo maaĩ nĩmakoinĩra kũrĩa mwĩhithĩte.

¹⁸ Kĩrĩkanĩro kĩanyu kĩrĩa mwarĩkanĩire na gĩkuũ nĩgĩgath-
ario;

ũiguano wanyu na mbĩrĩra ndũkehaanda.

Hĩndĩ irĩa iherithia ta rĩa kĩguũ rĩkaamũhubanĩria,

nīmūgatoorio nīrīo.

- 19 Rīrīa rīothe iherithia rīu rīoka nīmūrīkoragīrīrwo nīrīo;
rīrīmūkoragīrīra rūciinī o rūciinī,
na mūthenya o na ūtukū nīrīkamūthereria.”

Nīmūkamaka mūno

mwataūkīrwo nī ndūmīrīri īno.

- 20 Nīgūkorwo ūrīrī wanyu ndūngīmūigana
gwītambūrūkīria ho nī gūkuhīha,
naguo mūrīngīti nī mūceke mūno ndūngīmūigana
kwīhumbīra.

- 21 Jehova nīakarahūka o ta ūrīa aarahūkire kūu Kīrīma-inī
kīa Perazimu,
arahūke arakarīte o ta ūrīa aarakarīte kūu Gītumba-
inī kīa Gibeoni:

nīgeetha arute wīra wake ūrīa atamenyerete kūruta,
na ahingie cīiko ciake, cīiko iria atatūire ahingagia.

- 22 Tondū ūcio, tigai inyūrūri cianyu,
kana mīnyororo yanyu īmūrītūhīre makīria;
nīgūkorwo Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
nīaheete ūhoru akanjīra atī gūkū thī guothe nīgūk-
wanangwo biū.

- 23 Thikīrīriai mūigue mūgambo wakwa;
tegai matū mūigue ūrīa nguuga.

- 24 Hīndī īrīa mūrīmi ekūrīma nīguo ahaande-rī, atūūraga
o arīmaga?

Atūūraga aciimbaga na akīhūūraga harū?

- 25 Aarīkia kwaragania mūgūnda-rī,
githī ndacookaga akahaanda mbegū cia ndengū,
na akahura tūhīndī twa kumini?

Nayo ngano githī ndamīhaandaga handū hayo,
na cairi akamīhaanda karūhari kayo,
nayo ngano īrīa njirū akamīhaanda mūgūnda wayo?

- ²⁶ Ngai wake nĩwe ũmuonagia ũrĩa egwĩka,
na akamũruta maũndũ marĩa magĩrĩire.
- ²⁷ Ndengũ itihũũragwo na mũgogo ũkururĩtio,
kana kumini ikahũũrwo na kũgũrũ kwa ngaari;
ndengũ ihũũragwo na mũtĩ,
na kumini ikahũũrwo na rũthanju.
- ²⁸ Ngano no nginya ithĩo nĩguo ithondekwo mũgate;
nĩ ũndũ ũcio mũndũ ndatũũraga amihũũraga nginya
tene.
O na angĩtwarĩra magũrũ ma ngaari ya kũhũũra igũrũ
rĩayo-rĩ,
mbarathi ciake itingĩmĩthĩa.
- ²⁹ Maũndũ maya mothe o namo moimaga kũrĩ Jehova
Mwene-Hinya-Wothe,
mũheani kĩrĩra wa kũgekania, na ũrĩa mwĩkĩrĩre
mũno nĩ ũndũ wa ũũgĩ wake mũnene.

29

Itũũra-inĩ Inene rĩa Daudi kũrĩ na Haaro

- ¹ Arieli,* o wee Arieli,
wee itũũra inene kũrĩa Daudi aatũũraga, kaĩ ũrĩ na
haaro-ĩ!
Ongerera mwaka kũrĩ mwaka ũngĩ,
na mũreke ciathĩ cianyu ithĩ o na mbere.
- ² No nĩngarigiicĩria itũũra rĩa Arieli;
nĩrĩkarĩra na rĩcakaye,
na rĩgaatuĩka ta riiko rĩa kĩgongona harĩ nĩ.
- ³ Nĩngamba hema ciakwa ngũrigiicĩrie;
nĩngagũthiũrũrũkĩria na mĩthiringo mĩraihi na
igũrũ,
ngũrigiicĩrie na ihumbu cia tĩiri, ngũtharĩkĩre.

* 29:1 Arieli nĩ rĩitwa rĩngĩ rĩa Jerusalemu.

⁴ Nawe ũgaatungumanio thĩ, waragie ũrĩ thĩ;
 ũtũike wa kũng'ung'ua ũrĩ hau tĩĩri-inĩ.
Mũgambo waku ũgaatuĩka ta wa roho wa ũragũri ũroima
 na thĩ;
 naguo mũgambo waku ũkaaiguagwo ũrĩ wa mĩheehũ
 ũkiuma tĩĩri-inĩ.

⁵ No rĩrĩ, thũ ciaku nyingĩ ũgaatuĩka ta rũkũngũ rũhinyu,
 na kĩrĩndĩ kĩa andũ arĩa matarĩ tha matũike ta
 mũũngũ ũrĩa ũmbũragwo.

Ũndũ ũcio ũkooneka na ihenya, o rĩmwe,

⁶ amu Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩagooka
na marurumĩ, na gĩthingithia, na mũrurumo mũnene,
 hamwe na rũhuho rũnene, na kĩhuhũkanio kĩnene,
 na nĩnĩmbĩ cia mwaki ũkũniinana.

⁷ Nakĩo kĩrĩndĩ kĩa ndũrĩrĩ ciothe kĩrĩa kĩrũaga na Arieli,
 kĩrĩa gĩtharĩkagĩra itũũra rĩu na ciĩhitho ciarĩo iria
 nũmu,
na gĩkarĩthiũrũrũkĩria-rĩ, gĩkaabuĩria o ta kĩroto,
 o ta kĩoneki kĩa ũtukũ:

⁸ o ta ũrĩa mũndũ mũhũtu arootaga, akeyona akĩrĩa irio,
 no rĩrĩa okĩra, agakora no mũhũtu;
ningĩ gũgaatuĩka o ta ũrĩa mũndũ mũnyootu arootaga,
 akeyona akĩnyua maaĩ,
 no agokĩra arĩ mũringĩku, na arĩ o mũnyootu.

Ũguo noguo gũgaikara harĩ kĩrĩndĩ kĩa ndũrĩrĩ ciothe
 iria irũaga na Kĩrĩma gĩa Zayuni.

⁹ Gegearai na mũmake,
 mwĩtuei atumumu na mwage kuona;
mũnyue mũrĩĩo, no mũtikarĩĩo nĩ ndibei,
 ningĩ mũtũgũũge, no mũtigatũgũũgio nĩ njoohi.

¹⁰ Jehova nĩamũreheire toro mũnene:
 nĩahingĩte maitho manyu (inyuĩ anabii);

nīahumbīrīte mītwe yanyu (inyuĩ ooni-maũndũ).

¹¹ Naguo ũhoro wa kīoneki gīkī gĩothe harĩ inyuĩ ũtuĩkīte kīndũ gĩa tũhũ, ũgatuĩka ta ciugo irĩ ibuku-inĩ rĩa gīkũnjo, rītumītwo na rīkahũūrwo mũhũũri. Na mũngĩ-nengera mũndũ ũngĩhota gũthoma ibuku rĩu rĩa gīkũnjo na mũmwĩre atĩrĩ, “Twagũthaitha, tũthomere ibuku rĩrĩ,” nake akaamũcookeria atĩrĩ, “Ndingĩhota gũthoma tondũ nītume na rīkahũūrwo mũhũũri.” ¹² Kana mũngĩnengera mũndũ ũtangĩhota gũthoma ibuku rĩu rĩa gīkũnjo, mũmwĩre atĩrĩ, “Twagũthaitha, tũthomere ibuku rĩrĩ,” nake akaamũcookeria atĩrĩ, “Nĩ ndiũ gũthoma.”

¹³ Mwathani ekuuga atĩrĩ:

“Andũ aya manguhagĩrĩria na tũnua twao,
na makahe gĩtĩo na mĩromo yao,
no ngoro ciao irĩ kũraya na nĩ.

Namo mahooya marĩa mahooyaga
nĩ kũringana na mawatho marĩa marutītwo nĩ andũ.

¹⁴ Nĩ ũndũ ũcio, o rĩngĩ nĩngagegia andũ aya,
njike maũndũ ma kũgeganĩa, o ma kũgeganĩa biũ;
ũũgĩ wa andũ arĩa oogĩ nĩũgaathira,
naguo ũmenyo wa andũ arĩa moĩ gũkũũrana maũndũ
nĩũkabuĩria.”

¹⁵ Kaĩ andũ acio mekagĩra kīyo kīnene
nĩguo mahithe Jehova mĩbango yao marĩ na haaro-ĩ!
O acio marutagĩra mawĩra mao nduma-inĩ, mageciiria
atĩrĩ,
“Nũũ ũratuona?” ningĩ-rĩ, “Nũũ ũngĩmenya ũrĩa
tũreka?”

¹⁶ Inyuĩ mũinamanagia maũndũ,
mũũmbi ageciirĩrio nĩwe rĩũmba!
Kĩrĩa kīombirwo no kĩire mũkĩũmbi atĩrĩ,
“Wee tiwe wanyũũmbire”?
Nyũngũ no ĩire mũmĩũmbi atĩrĩ,

“Wee ndūrĩ ũndũ ũũĩ”?

- ¹⁷ Githĩ ti kahinda kanini gatigaire Lebanoni kūgarūrwo
gūtuĩke mūgūnda mūnoru,
naguo mūgūnda ũcio mūnoru ũtuĩke ta mūtītũ?
- ¹⁸ Mũthenya ũcio, andũ arĩa mataiguaga nĩmakaigua
ciugo cia ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo,
namo maitho ma atumumu
arĩa matũūruga moonaga mairia na nduma nĩ-
makona.
- ¹⁹ Na o rĩngĩ andũ arĩa ahooreri nĩmagakenera Jehova;
nao andũ arĩa athiini nĩmagakenera Ũrĩa Mũtheru
wa Isiraeli.
- ²⁰ Andũ arĩa matarĩ tha nĩmakabuĩria,
nao arĩa anyūrũrania nĩmagathira,
na arĩa meriragĩria gwĩka ũũru nĩmakaniinwo:
- ²¹ o acio mahũthagĩra kiugo kĩmwe magatua mūndũ
mũhĩtia,
na makaigĩra mūciiranĩrĩri mūtego iciirĩro-inĩ,
na makahũthĩra ũira wa maheeni nĩguo mūndũ
ũtekĩte ũũru aage gūtuĩrwo ciira na kĩhoto.
- ²² Nĩ ũndũ ũcio Jehova ũrĩa wahonokirie Iburahĩmu
ekwĩra nyũmba ya Jakubu atĩrĩ:
“Jakubu ndagaacoronithio rĩngĩ;
na matigacooka gūtukia ithiithi ciao rĩngĩ.
- ²³ Rĩrĩa makoono ciana ciao iria ndombire na moko makwa
irĩ hamwe nao,
nĩmakaiga rĩitwa rĩakwa rĩrĩ itheru;
nĩmakoimbũra ũtheru wa Ũrĩa Mũtheru wa Jakubu,
na maikarage metigĩrĩte Ngai wa Isiraeli.
- ²⁴ Andũ arĩa ngoro ciao imahĩtithagia nĩmakaagĩa na
ũmenyo,
nao arĩa matetaga nĩmagathikĩrĩria mataaro.”

30

Haaro kūrī Rūrīrī Rūremi

- ¹ Jehova ekuuga atīrī, “Kaĩ ciana iria nemi irĩ na haaro-ĩ
o icio ihingagia mĩbango ĩtarĩ yakwa,
na igathondeka ngwatanĩro,* no ti na Roho wakwa,
igakĩiganĩrĩra mehia igūrũ rĩa mehia;
- ² o icio ciikūrũkaga igathiĩ bũrũri wa Misiri
itaahoete kĩrĩra;
icio ciethaga ũteithio wa kũgitĩrwo nĩ Firaũni,
na ikehoka kĩruru kĩa bũrũri wa Misiri gĩtuĩke
rĩrũro rĩacio.
- ³ No ũgitĩri ũcio wa Firaũni ũgaatuĩka wa kũmũconorithia,
na kwĩhoka kĩruru kĩa bũrũri wa Misiri gũkaamũre-
hera thoni.
- ⁴ O na akorwo marĩ na anene kũu Zoani,
na mabarũthi mao nĩmakinyĩte Hanesi-rĩ,
- ⁵ andũ othe nĩmagaconorithio
nĩ ũndũ wa andũ matangĩmaguna na ũndũ o na
ũrikũ,
arĩa matangĩmateithia kana mamagune,
tiga o kũmaconorithia na kũmarehera thoni.”
- ⁶ Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩĩ nyamũ cia Negevu:
Mabarũthi mao makuuaga ũtonga wao na ndigiri,
na igĩĩna ciao magaaciigĩrĩra maguku-inĩ ma
ngamĩĩra,
magatuĩkanĩria bũrũri wa thĩĩna na wa mĩnyamaro,
bũrũri ũrĩ mĩrũũthi ya njamba na ya nga,
na ndũira na nyoka iria ĩticũkaga,
macitware bũrũri wa andũ matangĩmaguna o na atĩa.
- ⁷ Nĩgũkorwo ũteithio wa Misiri nĩ wa tũhũ na ndũrĩ
kĩguni.
Nĩ ũndũ bũrũri ũcio ndĩwĩtĩte

* 30:1 Andũ a Juda nĩmathondekete ngwatanĩro na andũ a Misiri.

Rahabu ũrĩa Ũtarĩ-ũndũ-Ekaga.

⁸ Na rĩrĩ, rĩu thiĩ ũmakururĩre ũhoru ũyũ kĩaũ-inĩ,
na ũwandike ibuku-inĩ rĩa gĩkũnjo,
nĩgeetha ũgaatuĩka ũira wa gūtũũra matukũ marĩa
magooka.

⁹ Nĩgũkorwo aya nĩ andũ aremi na nĩ ciana itũire
iheenanagia,
ciana itendaga gũthikĩrĩria ũtaaro wa Jehova.

¹⁰ Nacio ciĩraga ooni-maũndũ atĩrĩ,
“Mũtigatuonere maũndũ mangĩ!”

na ikeera anabii atĩrĩ,
“Tigai gūtũrathĩra maũndũ ma ũhoru wa ma!
Twĩragei maũndũ marĩa mangĩtũkenia,
na mũtũrathagĩre maũndũ ma maheeni.

¹¹ Eherai njĩra-inĩ ĩno,
muume gacĩra-inĩ gaka,
na mũtĩge gũtwĩra
ũhoru wa Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli!”

¹² Nĩ ũndũ ũcio Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli ekuuga atĩrĩ:
“Tondũ nĩmũregete ndũmĩrĩri ĩno,
mũkehoka ũhinyanĩrĩria,
na mũgatua maheeni kĩndũ gĩa gwĩtiiranagia nakĩo,

¹³ rĩhia rĩrĩ rĩgũtuĩka ta rũthingo rũraihi na igũrũ,
rũrĩ na mwatũka ũrĩa ũikaraga o ũkĩaramaga,
rũrĩa rũmomokaga o narua, o rĩmwe.

¹⁴ Rũkoinĩkanga tũcunjĩ ta nyũngũ,
rũthethereke rũtegũcaĩrwo,
ũndũ hakaaga gacunjĩ o na kamwe gakoneka
kangĩruta mwaki riiko,
kana kangĩtaha maaĩ kuuma gĩthima-inĩ.”

¹⁵ Mwathani Jehova Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli ekuuga
atĩrĩ:

“Njĩra ĩrĩa ĩngĩtũma mũhonoke no ya kwĩrira na gũikara mũtegwĩtanga,
naguo hinya ũrĩa mũkaagĩa naguo ũkooneka nĩ ũndũ
wa gũikara mũhooreire na kwĩhoka,
no macio mothe nĩmũmaregete.

¹⁶ Mwoigire atĩrĩ, ‘Aca, nĩtũkoora tũhaicĩte mbarathi.’

Nĩ ũndũ ũcio nĩmũgakĩũra!

Nĩngĩ mũkiuga atĩrĩ, ‘Tũkaahaica mbarathi iria irĩ ihenya mũno tũũre!’

Nĩ ũndũ ũcio arĩa makaamũteng’eria magaakorwo marĩ na ihenya mũno o nao!

¹⁷ Andũ ngiri makooro nĩ kũmakio nĩ mũndũ ũmwe;
na inyuĩ inyuotho mũũre nĩ kũmakio nĩ andũ atano,
nginya mũtigwo mũhaana ta mũtĩ wa bendera ũrĩ kĩrĩma-igũrũ,
o na ta bendera ĩrĩ karĩma-igũrũ.”

¹⁸ O na gũtariĩ ũguo-rĩ, Jehova eriragĩria kũmũtuga;
arahũkaga nĩguo amũiguĩre tha.

Nĩgũkorwo Jehova nĩ Ngai ũtuanagĩra ciira na kĩhooto.
Kũrathimwo-rĩ, nĩ arĩa othe mamwetagĩrĩa.

¹⁹ Inyuĩ andũ a Zayuni, o inyuĩ mũtũũraga Jerusalemu, mũtigacooka kũrĩa. Hĩ, kaĩ nĩakamũtuga rĩrĩa mũkaamũkaĩra amũteithie-ĩ! Na rĩrĩa akaamũigua nĩakamwĩtika. ²⁰ O na gũtuĩka Mwathani nĩamũheaga irio cia thĩĩna na maaĩ ma mĩnyamaro-rĩ, arutani anyu matigacooka kũhithwo rĩngĩ; mũkaameyonera na maitho manyu. ²¹ O na mũngĩkagarũrũka na mwena wa ũrĩo kana wa ũmotho, matũ manyu nĩmakaiguaga mũgambo thuutha wanyu ũkiuga atĩrĩ, “Ĩno nĩyo njĩra; gererai yo.” ²² Nĩngĩ nĩmũgathaahia mĩhianano yanyu ya kũhooywo ĩrĩa ĩgemetio na betha igũrũ, na mĩhiano yanyu ĩrĩa ĩgemetio na thahabu igũrũ; mũkaamĩte ta taama ũrĩ

thaahu wa mündũ-wa-nja hĩndĩ ya mweri, mũmĩire atĩrĩ,
“Thĩĩĩ na kũu muume haha!”

²³ Ningĩ nĩakamuurĩria mbura nĩ ũndũ wa mbeũ iria
mũhaandĩte mĩgũnda, nacio irio iria ikoima mĩgũnda iyo
igaakorwo irĩ njega na ikaingĩha. Hĩndĩ iyo ng’ombe
cianyũ ikaarĩithagio kũndũ kũrĩ ũrĩithio mwarĩĩ mũno.

²⁴ Ndegwa na ndigiri iria ikaarĩmaga mĩgũnda ikaarĩaga
mahutĩ mathuuranĩre na irio huhe, ciaraganĩtio na
hũũma na iciko cia tĩĩri. ²⁵ Mũthenya ũcio gũkoor-
aganwo mũno, rĩrĩa mĩthiringo ĩrĩa mĩraihi na igũrũ
ĩkaamomoka, tũrũũ nĩtũgaatherera kuuma kĩrĩma-inĩ o
gĩothe kĩraihi na karĩma o gothe gatũũgĩru. ²⁶ Naguo
mweri ũkaara ta riũa, na ũtheri wa riũa ũnenehio maita
mũgwanja, ũhaane ta ũtheri wa mũthenya mũgwanja
mĩgima, rĩrĩa Jehova akooha nguraro cia andũ ake na
amahonie ironda iria aamatiihirie.

²⁷ Atĩrĩrĩ, Rĩĩtwa rĩa Jehova rĩrooka riumĩte kũraya,
rĩrĩ na marakara mahiũ na matu mathimbu ma
ndogo;

nacio iromo ciake ciyũrĩtwo nĩ mang’ũrĩ,
na rũrĩmĩ rwake nĩ mwaki ũniinanaga.

²⁸ Mĩhũmũ yake nĩ ta rũũĩ rũratherera na hinya
rũkambata rũgakinya o nginya ngingo.

Athũngũthagia ndũrĩrĩ gĩcungi-inĩ kĩa mwanangĩko;
ekagĩra andũ matamu kanua nĩgeetha amahĩtithie.

²⁹ Na inyuĩ nĩmũkaina,
ta ũrĩa mũinaga ũtukũ ũrĩa mũkũngũyagĩra gĩathĩ
kĩrĩa kĩamũre;

nacio ngoro cianyũ nĩigakena
ta ũrĩa andũ makenaga

makĩambata kĩrĩma kĩa Jehova makĩhuhaga mĩtũrĩrũ,
o ũcio Rwaro-rwa-Ihiga rwa Isiraeli.

³⁰ Jehova nĩagatũma mũgambo wake ũrĩ riiri ũiguuo nĩ andũ,
na nĩagatũma mone guoko gwake gũgĩikũrũka,
arĩ na marakara maingĩ na mwaki wa kũniinana,
hamwe na mbura ya marurumĩ, na kihuhũkanio, na
mbura ya mbembe.

³¹ Mũgambo wa Jehova nĩũgathethera Ashuri;
nĩakamagũtha na rũthanju rwake, amaniine magũe.

³² Igũtha o rĩothe rĩrĩa Jehova akaamagũtha
na rũthanju rwake rwa kũherithania-rĩ,
rĩkaahaana ta rwĩmbo rũrainwo na tũhembe na inanda cia
mũgeeto,
akĩrũa mbaara nao ategũtigithĩria kũmahũũra na
guoko gwake.

³³ Tofeti gũtũũrĩte kũhaarĩirio;
gũthondeketwo nĩ ũndũ wa mũthamaki.
Irima rĩakuo rĩa mwaki nĩirieke na rĩkaaramio,
narĩo rĩrĩ na mwaki mũingĩ na ngũ nyingĩ,
nayo mĩhũmũ ya Jehova nĩyo ĩraakia mwaki ũcio,
ĩhaana ta rũũĩ rwa ũbiriti.

31

Haaro kũrĩ arĩa Mehokaga Misiri

¹ Kaĩ arĩa maikũrũkaga magathiĩ bũrũri wa Misiri gwetha
ũteithio marĩ na haaro-ĩ,
o acio mehokaga hinya wa mbarathi,
na makehoka ũingĩ wa ngaari cia ita,
na makehoka hinya mũnene wa andũ arĩa mathiiaga
mahaicĩte mbarathi,
na makaaga gũcũthĩrĩria Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
o na makaaga gũcaria ũteithio kuuma kũrĩ Jehova.

² No rĩrĩ, o nake Jehova nĩ mũũgĩ na no amarehithĩrie
mwanangĩko,

nīgūkorwo ndericūkagwo ũrĩa oigĩte.

We nĩakarauhũka okĩrĩre nyũmba ya andũ arĩa aaganu,
na okĩrĩre arĩa mateithagĩrĩria andũ arĩa mekaga
maũndũ mooru.

³ No rĩrĩ, andũ a Misiri no andũ tu, na ti Mũrungu;
nacio mbarathi ciao no nyama na itirĩ roho thĩinĩ
wacio.

Rĩrĩa Jehova aatambũrũkia guoko gwake,
ũcio ũteithanagia nĩahĩngagwo,
na ũcio ũteithagio nĩagũũaga;
nao eerĩ makaaniinwo hamwe.

⁴ Jehova anjĩrĩte atĩrĩ:

“O ta ũrĩa mũrũũthi ũraramaga,
mũrũũthi njamba ũkĩrĩa nyamũ ĩrĩa ũnyiitĩte,
na ndũmakagio nĩ mĩgambo ya arĩithi
o na mokĩte marĩ gĩkundi kĩnene
metĩtwo hamwe nĩguo maũũkĩrĩre,
kana wĩtigĩre nĩ ũndũ wa inegene rĩao-rĩ,
ũguo noguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe agaikũrũka,
arũe arĩ kũu Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni, o na ciambatĩro
ciakĩo.

⁵ O ta ũrĩa nyoni ĩreeraga rĩera-inĩ,
ũguo noguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe akaagitĩra
itũũra rĩa Jerusalemu;
akaarĩgitĩra na arĩkũũre,

‘akaahĩtũkĩra igũrũ rĩa rĩo’ nĩguo arĩhonokie.”

⁶ Inyuĩ andũ a Isiraeli-rĩ, cookererai ũcio mūtũire
mũremeire mũno. ⁷ Nīgūkorwo mũthenya ũcio o mũndũ
wanyu nĩagatee mĩhianano ya betha na ya thahabu ĩrĩa
mwĩthondekeire na moko manyu ĩgatũma mwĩhie.

⁸ “Andũ a Ashuri makoaragwo na rũhiũ rwa njora no ti
rwa mũndũ;
rũhiũ rwa njora nĩruo rũkaamaniina biũ, no ti rwa
andũ.

Nĩmakoorĩra rūhiũ rūu rwa njora,
na aanake ao makaanyitwo, marutithio wĩra na
hinya.

⁹ Nacio ciĩhitho ciao cia hinya nĩikaagũa nĩ ũndũ wa
guoya;
nao anene ao a ita moona bendera ya ita nĩmaka-
maka mũno,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga,
ũrĩa wakĩtie mwaki wake Zayuni,
o na icua rĩake rĩa mwaki rĩrĩ kũu Jerusalemu.

32

Ũthamaki wa Ũthingu

¹ Atĩrĩrĩ, nĩgũkagĩa mũthamaki wa gũthamaka na ũthingu,
na kũgĩe na anene a gwathana na kĩhooto.

² O mũndũ agaatuĩka ta handũ ha kwĩgitia rūhuho,
na ha kwĩyũa mbura ya kĩhuhũkanio,
o na atuĩke ta tũrũũ twa maaĩ tũgũtherera werũ-inĩ,
o na ta kĩĩruru kĩa rwaro rũnene rwa ihiga bũrũri-inĩ
ũrĩ na nyoota.

³ Namo maitho ma andũ arĩa moonaga matikaahingwo
mage kuona,
namo matũ ma arĩa maiguaga nĩmagathikĩrĩria.

⁴ Mũndũ ũrĩa ũhĩkaga gwĩka maũndũ ateciĩrtie wega,
nĩakamenya maũndũ na ataũkĩrwo nĩmo,
naruo rũrĩmĩ rũrĩa rũtondoiraga nĩrũkaaria o wega.

⁵ Gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ mũndũ mũkĩngu agaacooka kũgĩa ig-
weta,
kana kĩmaramari gĩcooke gũtĩio mũno.

⁶ Nĩgũkorwo mũndũ mũkĩngu aragia ũrimũ,
na meciiria make mathugundaga maũndũ mooru:
Mũndũ ũcio ekaga maũndũ matarĩ ma ũ-ngai,

na akamemerekia maũndũ ma gũcambia Jehova;
arĩa ahũtu amatigaga matarĩ na gĩa kũrĩa,
na arĩa anyootu akamaima maaĩ ma kũnyua.
⁷ Mĩthiĩre ya mũndũ kĩmaramari no ya waganu,
athugundaga o maũndũ mooru
ma kũniinithia andũ arĩa athiĩni na ũhoro wa maheeni,
o na rĩrĩa mathaithana ma mũbatari marĩ ma
kĩhooito.
⁸ No rĩrĩ, mũndũ ũrĩa mũtaana eciiragia o maũndũ ma
ũtugi,
na maũndũ macio ma ũtugi nĩmo egũtũũra ekaga.

Andũ-a-nja a Jerusalemu

⁹ Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ-a-nja aya mũtarĩ ũndũ ũmũthiĩnagia,
arahũkai mũthikĩrĩrie mũgambo wakwa;
o na inyuĩ airĩtu aya mũtarĩ ũndũ mwĩtigagĩra,
ta iguai ũrĩa nguuga!
¹⁰ Mwaka na matukũ matarĩ maingĩ maathira-rĩ,
inyuĩ mũtarĩ ũndũ mwĩtigagĩra, nĩmũkainaina;
nĩgũkorwo gũtigakorwo na magetha ma thabibũ,
o na kana gũkorwo na magetha mangĩ.
¹¹ Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ-a-nja aya mũtarĩ ũndũ ũmũthiĩnagia,
inainai nĩ kũmaka;
inainai inyuĩ airĩtu aya mũtarĩ ũndũ mwĩtigagĩra!
Rutai nguo cianyu mũtigwo njaga,
mũcooke mwĩohe makũnia njohero.
¹² Mwĩhũũrei ithũri, mũrĩrĩre mĩgũnda yanyu ĩrĩa mĩega,
o na mĩthabibũ ĩrĩa ĩciaraga mũno,
¹³ na mũrĩrĩre bũrũri wa andũ akwa,
ũcio ũmerete mĩigua na cong'e:
ĩĩ ti-itherũ, cakaĩrai nyũmba ciothe cia ikeno,
na itũũra rĩrĩa inene rĩrĩ na ndũhiũ cia arĩũ.
¹⁴ Nĩgũkorwo cĩgitĩro iria nũmu nĩgatiganĩrio,
narĩo itũũra rĩu inene rĩiyũrĩte andũ rĩtigwo ũtheri;

- o na nyũmba ya mũthamaki na mũthiringo mũraihi
 igaatuika bũrũri ũteanĩrio nginya tene,
 gũtuĩke bũrũri wa gũtũuhagwo nĩ ndigiri, na ũrĩithio
 wa ndũũru cia mbũri,
¹⁵ nginya rĩrĩa tũgaitĩrĩrio Roho kuuma igũrũ,
 naguo werũ ũgarũrwo ũtuĩke mũgũnda mũnoru,
 na mũgũnda ũcio mũnoru ũhaane ta mũtitũ.
¹⁶ Ciira ũgaatũũra ũtuagwo na kĩhotoo kũu werũ-inĩ,
 naguo ũthingu ũtũũre kũu mũgũnda-inĩ ũcio
 mũnoru.
¹⁷ Maciaro ma ũthingu ũcio nĩ thayũ;
 naguo uumithio wa ũthingu ũgaakorwo ũrĩ ũhooreri
 na kwĩhoka Ngai nginya tene.
¹⁸ Andũ akwa magaatũũraga ciikaro cia thayũ,
 matũũre kũndũ gũtarĩ ũgwati,
 na mahurũkage kũndũ gũtarĩ na thĩĩna.
¹⁹ O na mbura ya mbembe ĩngĩgũithia mĩtĩ ya mũtitũ thĩ,
 narĩo itũũra inene rĩaraganio biũ-rĩ,
²⁰ kaĩ inyuĩ nĩmũkarathimwo-ĩ,
 mũhaandage mbegũ cianyu gũkuhĩ na tũrũũĩ,
 nacio ng'ombe na ndigiri cianyu irĩithagio kũndũ
 guothe.

33

Mĩnyamaro na Ũteithio

- ¹ Atĩrĩrĩ wee mwanangi ũyũ,
 o wee ũtarĩ wanangwo, kaĩ ũrĩ na haaro-ĩ!
 Wee mũkunyaĩrĩ ũyũ,
 o wee ũtarĩ wakunyaĩrwo, kaĩ ũrĩ na haaro-ĩ!
 Rĩrĩa ũgaatiga kwanangana,
 nĩguo nawe ũkaanangwo,
 na ningĩ rĩrĩa ũgaatiga gũkunyaĩra,
 nĩguo nawe ũgaakunyaĩrwo.

- ² Wee Jehova, tūiguire tha;
wee nīwe twetagĩrĩra.
Tuĩka hinya witũ rūciinĩ o rūciinĩ,
na ūtuĩke ūhonokio witũ hĩndĩ ya mĩnyamaro.
- ³ Andũ nĩ kũũra mooraga maigua mũrurumo wa
mũgambo waku;
warahũka-rĩ, ndũrĩrĩ nĩihurunjũkaga.
- ⁴ Indo cianyu iria igaakorwo itahĩtwo, inyuĩ ndũrĩrĩ,
ikoingũrũrio itahwo,
o ta ūrĩa ciana cia ngigĩ ciũngũrũragia;
andũ magaacitharĩkĩra ta ūrĩa mĩrumbĩ ya ngigĩ
ĩtharĩkagĩra mĩgũnda.
- ⁵ Jehova nĩatũũgĩrĩtio, nĩgũkorwo atũũraga igũrũ;
nake nĩakaiyũria Zayuni na ciira wa kĩhoto na
ũthingu.
- ⁶ Nĩwe ūgaatuĩka gĩtina kĩrũmu matukũ-inĩ maku,
na atuĩke kĩgĩina kĩa ūhoru mũingĩ wa ūhonokio, na
ũũgĩ, na ūmenyi wa maũndũ;
na ūhoru wa gwĩtigĩra Jehova nĩguo ūgaakorwo ūrĩ
mũthiithũ wa ma.
- ⁷ Atĩrĩrĩ, andũ ao arĩa njamba mararĩrĩra njĩra-inĩ
maanĩrĩire;
nao mabarũthi mao ma thayũ maraarĩra na kĩgirĩko
kĩnene.
- ⁸ Barabara iria njariĩ itigĩtwo itarĩ andũ,
na agendi magatiga kũgerera njĩra icio.
Kĩrĩkanĩro kĩrĩa maarĩkanĩire nĩgĩthũkie,
na aira a kĩo makanyararwo,
gũtirĩ o na mũndũ ūmwe ūraheo gĩtĩio.
- ⁹ Bũrũri nĩũracakaya na ūgathirĩrĩkĩra,
nakuo kũu Lebanoni nĩgũconorithĩtio na mĩtĩ yakuo
ĩkahooa.

Sharoni nakuo kūhanite ta werū wa Araba,
nakuo Bashani na Karimeli gūgaita mathangū
makuo.

- 10 Jehova ekuuga atĩrĩ,
“Rĩu nĩngwarahũka, rĩu nĩngūtũũgĩrio;
rĩu nĩngwambarario na igūrũ.
- 11 Inyuĩ mũkaagĩa nda cia maragara,
mũciare rũũa rwa ngano;
nayo mĩhũmũ yanyu ĩtuĩkĩte mwaki wa kũmũcina.
- 12 Andũ a ndũrĩrĩ magaacinwo mahaane ta coka;
magaacinwo na mwaki o ta ihinga cia mĩigua
itemetwo.”
- 13 Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ arĩa mũrĩ kũraya, ta thikĩrĩriai
mũigwe ũrĩa njĩkĩte;
na inyuĩ mũrĩ gũkuhĩ umbũrai ũhoru wa hinya
wakwa.
- 14 Ehia arĩa marĩ kũu Zayuni nĩmamakĩte;
nao andũ arĩa matooĩ Ngai nĩkũinaina marainaina,
makoiga atĩrĩ,
“Nũũ witũ ũngĩtũũrania na mwaki ũrĩa ũcinanaga?
Ningĩ nũũ witũ ũngĩtũũrania na mwaki ũtakahora
nginya tene?”
- 15 Nĩ mũndũ ũrĩa ũthiĩaga na mĩthiĩre ya ũthingu
na akaaria ũhoru ũrĩa wagĩrĩre,
o we ũtangĩoya uumithio uumanĩte na ũhinyanĩrĩria,
na akagirĩrĩria guoko gwake kwamũkĩre mahaki,
o ũcio ũgiragĩrĩria matũ make kũigua ndeto cia gũciĩrĩra
ũragani,
na akahinga maitho make matikerorere maũndũ
mooru.
- 16 Ũcio nĩwe mũndũ ũrĩa ũgaatũũra kũndũ kũrĩa
gũtũũgĩru,

ũrĩa kũhitho gĩaake gĩaakorwo kĩrĩ kĩirigo kĩrũmu
kũu kĩrĩma-inĩ.
Nĩakaheagwo irio ciake,
na maaĩ make gũtirĩ hĩndĩ makaaga.

17 Maitho maku nĩmakeyonera mũthamaki arĩ na riiri
wake wothe,
na wĩrorere bũrũri waramĩte, ũgatambũrũka kũraya
ma.

18 Meciiria-inĩ maku nĩũgecũrania ũhoru wa kĩmakania
kĩrĩa kĩarĩ ho
hau mbere, ũrie atĩrĩ: “Mũtongoria ũrĩa mũnene arĩ
ha?
Nake mũndũ ũrĩa wamũkagĩra mbeeca cia igooti rĩa
bũrũri arĩ ha?
Nake mũnene ũrĩa ũrũgamagĩrĩra mĩthiringo ĩrĩa
mĩraihi na igũrũ arĩ ha?”

19 Andũ acio ndũrĩka ndũgacooka kũmona rĩngĩ,
o acio maaragia mĩario ĩtangĩguĩka,
na makaaria na rũthiomi rũgeni rũtangĩmenyeka.

20 Ta rora Zayuni, itũũra rĩrĩa inene rĩa maruga maitũ;
maitho maku nĩmakona Jerusalemu,
gĩikaro gĩa thayũ, nĩyo hema ĩrĩa ĩtakenyenyeka;
higĩ ciayo itirĩ hĩndĩ ikaamunywo,
o na kana mũkanda o na ũmwe wayo ũtuĩke.

21 Kũu nĩkuo Jehova Mwene-Hinya agaakorwo hamwe na
ithuĩ.
Nakuo kũu gũgaatuĩka ta kũndũ kwa njũũ njariĩ, o
na tũrũũ,
njũũ itakagererio marikabu cia mbaara,
kana igererio marikabu iria nene cia iria-inĩ.

22 Nĩgũkorwo Jehova nĩwe wa gũtua ciira,
Jehova nĩwe mũtwathi,
Jehova nĩwe mũthamaki witũ:

we nĩwe ũgaatũhonokia.

- ²³ Mĩkanda yaku nĩmĩregeru,
 na mũtĩ ũrĩa mūraaya wa marikabu ti mūrũmu,
 naguo taama wa kũmĩtwarithia timũtambũrũku.
 Hĩndĩ iyo indo nyingĩ cia ndaho nĩ ikaagayanwo,
 o na andũ arĩa mathuaga nĩmagekuũra indo cia
 ndaho.
- ²⁴ Gũtirĩ mũndũ ũtũũraga Zayuni ũkoiga atĩrĩ, “Nĩ ndĩ
 mūrũaru”;
 nao andũ arĩa matũũraga kuo nĩmakarekerwo mehia
 mao.

34

Itua rĩa Gũũkĩrĩra Ndũrĩrĩ

- ¹ Atĩrĩrĩ, inyuĩ ndũrĩrĩ, ũkai hakuhĩ mũthikĩrĩrie;
 o na inyuĩ andũ a mabũrũri tegai matũ mũiguel!
 Thĩ o nayo nĩiguel, o na kĩrĩa gĩothe kĩrĩ kuo,
 o hamwe na mabũrũri, na kĩrĩa gĩothe kiumaga kuo!
- ² Nĩgũkorwo Jehova nĩarakarĩire ndũrĩrĩ ciothe;
 mang’ũrĩ make marĩ kũrĩ mbũtũ ciao ciothe cia ita.
 Nĩagaciniina ithire biũ,
 nĩagacineana ciũragwo.
- ³ Andũ arĩa moragĩtwo magaateo o ro ũguo,
 na mũnungo wa ciimba ciao wambate na igũrũ;
 nacio irĩma ihaane ta irindĩtwo nĩ thakame yao.
- ⁴ Njata ciothe cia igũrũ nĩgathira,
 narĩo igũrũ rĩkũnjwo o ta ibuku rĩa gĩkũnjo;
 nayo mbũtũ ya njata cia matu-inĩ ĩgwe
 o ta ũrĩa mathangũ ma mũthabibũ maahooha
 magũũaga,
 na o ta ũrĩa ngũyũ ciahooa igũũaga kuuma mũkũyũ-
 inĩ.

⁵ Rūhiũ rwakwa rwa njora rūnyuĩte rūkanyootoka rūrĩ o
kũu matu-inĩ;
ta rora, rūraikūrũkĩra Edomu rūrĩ na ituĩro,
o andũ acio niinĩte biũ.

⁶ Rūhiũ rwa njora rwa Jehova rūiyūrĩtwo nĩ thakame,
na rūkahumbĩrwo nĩ maguta:

nĩ thakame ya tūtũrũme na ya mbũri,
na maguta ma higo cia ndũrũme.

Nĩgũkorwo Jehova arĩ na igongona kũu Bozara,
na kũuragana kũnene kũu Edomu.

⁷ Nacio mbogo nĩkooraganĩrio hamwe,
o na tũtegwa na ndegwa iria nene.

Bũrũri wao nĩũgaacagacio nĩ thakame,
naruo rūkũngũ rūrindwo nĩ maguta.

⁸ Nĩgũkorwo Jehova arĩ na mũthenya wa kwĩrĩhĩria,
arĩ na mwaka wa kũherithania, nĩguo arũĩrĩre
kĩhooto gĩa Zayuni.

⁹ Tũrũũ twa Edomu tũkaagarũrwo tũtuĩke rami,
naruo rūkũngũ rwakuo rũtuĩke mwaki wa ũbiriti;
naguo bũrũri wake ũtuĩke o ta rami ĩgwakana mwaki!

¹⁰ Naguo mwaki ũcio ndũkahorio mũthenya na ũtukũ;
ndogo yaguo ĩgaatũũra ĩtoogaga ĩgũrũ nginya tene.

Gũgaakira ihooru njiarwa nginya njiarwa,
na gũtirĩ mũndũ ũgaacooka gũtuĩkanĩria kuo rĩngĩ.

¹¹ Ndundu ya werũ-inĩ na ndundu ĩrĩa ĩgambaga nĩkeg-
watĩra kũndũ kũu;
nayo ndundu ĩrĩa nene na ihuru nĩkuo igaaka itara
ciacio.

Ngai nĩagathima Edomu na gĩthimi gĩa kĩrigiicano,
na agũthime na kabirũ ka ihooru.

¹² Gũtigakorwo kĩndũ andũ akuo arĩa marĩ igweta
mangĩta ũthamaki,
ariũ a mũthamaki a kũu othe nĩmagathira.

¹³ Mĩigua nĩkamerera nyũmba ciakuo cia ũthamaki iria
njirigĩre,
thabai na mĩtare ĩmere ciĩgitĩro-inĩ ciakuo cia hinya.
Gũgaatuĩka ũtũũro wa mbwe,
na ciikaro cia ndundu.

¹⁴ Nyamũ cia werũ-inĩ nĩigacemania na hiti,
nacio mbũri cia gĩthaka nĩikananĩria;
kũu nĩkuo nyamũ cia ũtukũ igaakomaga,
na ciĩyonere gwa kũhurũka.

¹⁵ Ndundu nĩigaka gĩtara kũu, ĩrekagĩrie matumbĩ mayo
kuo,
nĩikamatũrĩkia na ĩrere njui ciayo rungu rwa math-
agu mayo;
ningĩ kũu nokuo hũngũ ikoongana igĩrĩ igĩrĩ,
o njamba na nga yayo.

¹⁶ Atĩrĩrĩ, tuĩriai ũhoru ibuku-inĩ rĩa gĩkũnjo rĩa Jehova,
na mũrĩthome:

Gũtirĩ nyamũ o na ĩmwe yacio ĩkaaga kuoneka kuo,
na gũtirĩ njamba ĩkaaga nga yayo.

Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova gaathanĩte ũguo,
na Roho wake nĩwe ũgacicookanĩrĩria.

¹⁷ Nĩwe ũcigayagĩra igai rĩacio;
guoko gwake gũciheaga kĩrĩa acithimĩire.

Nĩikegwatĩra igai rĩu rĩtuĩke rĩacio nginya tene,
na itũũre kuo nginya njiarwa na njiarwa.

35

Gĩkeno kĩa arĩa Mahonoketio

¹ Atĩrĩ, werũ ũtarĩ kĩndũ na bũrũri ũrĩa mũũmũ nĩigakena;
werũ nĩũgakena na ũcanũke.

O ta mahũa ma nyeki-inĩ, ² werũ nĩũkaruta kĩro kĩingĩ;
nĩũgakena mũno, na wanĩrĩre nĩ gũkeno.

Nĩũkaheo riiri o ta wa Lebanoni,
na ũheo ũkengi o ta wa Karimeli, na wa Sharoni;

nĩmakona riiri wa Jehova,
na mone ũkengi wa Ngai witũ.

³ Īkĩrai hinya moko marĩa maregeru,
na maru marĩa maregerete mūtũme marũgame
wega;

⁴ andũ arĩa marĩ na guoya ngoro meerei atĩrĩ,
“Mwiyũmĩrĩriei, tigai gwĩtigĩra;
atĩrĩ, Ngai wanyu nĩagooka,
na agooka na ũhoru wa kũrĩhanĩria;
nĩwe ũgooka na iherithia rĩa Ngai,
ooke kũmũhonokia.”

⁵ Hĩndĩ ĩyo maitho ma atumumu nĩmakahingũka,
na matũ ma andũ arĩa mataiguaga macooke kũigua.

⁶ Hĩndĩ ĩyo mũndũ ũrĩa ũthuaga nĩakarũgarũga ta
thwariga,
na rũrĩmĩ rũrĩa rũtaaragia rwanĩrĩre nĩ gũkeni.

Namo maaĩ nĩmagatherũka kuuma werũ-inĩ,
natuo tũrũũĩ tũtherere werũ-inĩ wa mũthanga.

⁷ Mũthanga ũrĩa mũhiũ ũgaatuĩka karia ka maaĩ,
nayo thĩ ĩyo ng'aru ĩtherũke ithima cia maaĩ.

Imamo iria cianakomwo nĩ mbwe-rĩ,
igaakũra nyeki, na ithanjĩ, o na marura.

⁸ Nakuo kũu nĩgũkagĩa barabara njariĩ;
nayo ĩgeetagwo Njĩra ĩrĩa Nyamũre.

Andũ arĩa matarĩ atheru matikamĩgera;
ĩgaakorwo ĩrĩ Njĩra ya andũ arĩa mamĩgeraga;
nĩ ũndũ ũcio o na andũ akĩgu matikamĩhĩtia.

⁹ Gũtirĩ mũrũũthi ũgaakorwo njĩra-inĩ ĩyo,
o na kana nyamũ o yothe ndĩani ĩmĩgerere;
nyamũ icio itikoonekana njĩra-inĩ ĩyo.

No rĩrĩ, andũ arĩa makũũritwo nĩo oiki makaamĩgerera,

¹⁰ nao andũ arĩa akũũre a Jehova nĩmagacooka.
Magaatoonya Zayuni makĩinaga;
nao nĩmageekĩrwo thũmbĩ ya gĩkeno gĩa tene na
tene.
Magaakena na macanjamũke,
nakĩo kĩa o na mũaayo nĩgathira biũ.

36

Senakeribu Kwĩhĩĩra Jerusalemu

¹ Mwaka wa ikũmi na ĩna wa wathani wa Mũthamaki Hezekia, Senakeribu mũthamaki wa Ashuri nĩatharĩkĩire matũũra manene mothe marĩa mairigĩrwo na thingo cia hinya ma Juda, na akĩmatunyana. ² Ningĩ mũthamaki wa Ashuri agĩtũma mũnene wa mbũtũ ciake cia ita, kuuma Lakishi, arĩ na mbũtũ nene ya ita athiĩ kũrĩ Mũthamaki Hezekia kũu Jerusalemu. Rĩrĩa mũnene ũcio wa mbũtũ ya ita aarũgamire mũtaro-inĩ wa Karia-ka-Rũgongo, njĩra-inĩ ya gũthiĩ Mũgũnda-wa-Mũthambia-Nguo, ³ Eliakimu mũrũ wa Hilikia ũrĩa warĩ mũrori wa nyũmba ya ũthamaki, na Shebina ũrĩa mwandiki-marũa, na Joa mũrũ wa Asafu ũrĩa mwandiki wa maũndũ ma ihinda rĩu, makiumagara magĩthiĩ kũrĩ we.

⁴ Nake mũnene ũcio wa mbũtũ ya ita akĩmeera atĩrĩ,
“Ĩrai Hezekia atĩrĩ,

“Mũthamaki ũrĩa mũnene o we mũthamaki wa Ashuri, ekũũria atĩrĩ: Ũrutĩte ũũmĩrũ ũcio ũrĩ nagueo kũ? ⁵ Wee uugaga nĩ ũũĩ kũrĩa na ũrĩ na hinya wa mbũtũ cia ita, no waragia o ciugo cia tũhũ. Nũũ ũcio wĩhokete nĩguo ũnemere? ⁶ Atĩrĩrĩ, wee wĩhokete andũ a Misiri, acio mahaana ta kamũrangi koinĩkangu, karĩa gatheecaga mũndũ guoko, gakamũguraria etiirania nako! Ũguo nĩguo Firaũni mũthamaki wa Misiri

ahaana kūrī arīa othe mamwīhokaga. ⁷ O na ũngĩn-jīra atīrī, “Ithuĩ twīhokete Jehova Ngai witũ,” githĩ ũcio tiwe Hezekia aatharīire igongona na kũndũ kūrīa gũtũũgĩru, na akīra andũ a Juda na a Jerusalemu atīrī, “No nginya mũhooyagĩre kīgongona-inĩ gĩkĩ?”

⁸ “Rīu-rī, ũka ũkeiguithanie na mwathi wakwa, mũthamaki wa Ashuri: Nĩngũkũhe mbarathi ngiri igĩrī, angĩkorwo ũrī na andũ a gũthĩ macihaicĩte! ⁹ Wakīhota atīa gũtooria o na mūnene ũrīa mūnini mūno thīinĩ wa anene a mwathi wakwa, o na gũtuĩka wīhokete ngaari cia ita na andũ arīa mathiiaga mahaicĩte mbarathi a Misiri? ¹⁰ Na ningĩ-rī, njūkĩte gũtharīkĩra na kwananga bũrũri ũyũ iterĩtwo nĩ Jehova? Jehova we mwene nĩwe wanjĩrĩre njũke hũũre bũrũri ũyũ na ndīwanange.’”

¹¹ Nao Eliakimu, na Shebina, na Joa makīra mūnene ũcio wa mbūtũ cia ita atīrī, “Twagũthaitha arīria ndungata ciaku na rūthiomi rwa Asuriata, tondũ nītũrũũ.* Tiga gũtwarīria na rūthiomi rwa Kīhibirania andũ aya marĩ rūthingo-inĩ makīguaga.”

¹² No mūnene ũcio wa mbūtũ cia ita agĩcookia atīrī, “Kāi ndatũmirwo nĩ mwathi wakwa kūrī o mwathi wanyu na kūrī o inyuĩ, ndīmwire maũndũ maya, na ti kūrī andũ aya maikarĩte rūthingo igũrũ, o aya makaarīa kīoro kīao na manyue mathugumo mao o ene o ta ũrīa inyuĩ mūgeeka?”

¹³ Ningĩ mūnene ũcio wa mbūtũ cia ita akīrũgama akīanīrīra na Kīhibirania, akiuga atīrī, “Thikīrīriai ndũmīrīri ya mũthamaki ũrīa mūnene, mũthamaki wa Ashuri! ¹⁴ Mũthamaki ekuuga ũũ: Mũtigetīkīre Hezekia amũheenie. Ndagĩhota kũmũhonokia! ¹⁵ Mũtigetīkīre

* 36:11 Rũthiomi rwa Asuriata ruoikaine nĩ anene tu hĩndĩ ĩno; nĩ rwa-cookire gũtuĩka rwa kwario nĩ Ayahudi othe kuuma mwaka wa 5 mbere ya gũciarwo gwa Kristũ.

Hezekia amūringĩrĩrie kwĩhoka Jehova hĩndĩ ĩrĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Ti-itherũ Jehova nĩegũtũhonokia; itũũra rĩrĩ inene rĩtikaaneanwo guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri.’

¹⁶ “Mũtigathikĩrĩrie Hezekia. Mũthamaki wa Ashuri ekuuga atĩrĩ: Rekei tũiguane na mũũke kũrĩ nĩ. Mweka ũguo, o ũmwe wanyu nĩakarĩaga maciaro ma mūtĩ wake wa mũthabibũ na wa mũkũyũ na anyuuage maaĩ ma gĩthima gĩake, ¹⁷ o nginya rĩrĩa ngooka ndĩmũtware bũrũri ũhaana ta wanyu, bũrũri ũrĩ ngano na ndibei ya mũhiano, bũrũri ũrĩ irio na mĩgũnda ya mĩthabibũ.

¹⁸ “Mũtigetĩkĩre Hezekia amũhĩtithie, rĩrĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Jehova nĩegũtũhonokia.’ Nĩ kũrĩ ngai ya rũrĩrĩ o na rũrĩkũ ĩrĩ yahonokia bũrũri wayo kuuma guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri? ¹⁹ Ngai cia Hamathu na Aripadi irĩ kũ? Ngai cia Sefarivaimu irĩ kũ? Nĩhonoketie Samaria kuuma guoko-inĩ gwakwa? ²⁰ Nĩ ngai ĩrĩkũ harĩ ngai ciothe cia mabũrũri macio yanahonokia bũrũri wayo kuuma kũrĩ nĩ? Gwakĩhoteka atĩa Jehova ahonokie Jerusalemu kuuma guoko-inĩ gwakwa?”

²¹ No rĩrĩ, andũ acio magĩkira ki na matirĩ ũndũ maamũ-cookeirie, tondũ mũthamaki nĩamathĩte, akameera atĩrĩ, “Mũtikamũcookerie ũndũ.”

²² Hĩndĩ ĩyo Eliakimu mũrũ wa Hilikia ũrĩa mũrori wa maũndũ ma nyũmba ya ũthamaki, na Shebina ũrĩa mwandĩki-marũa, na Joa mũrũ wa Asafu ũrĩa mwandĩki wa maũndũ ma ihinda rĩu, magĩthĩ kũrĩ Hezekia, matem-bũrangĩte nguo ciao, makĩmwĩra ũrĩa mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita oigĩte.

37

Ũhonokio wa Jerusalemu Kwĩranĩrwo

¹ Rĩrĩa Mũthamaki Hezekia aaiguire ũhoro ũcio, agĩtem-bũranga nguo ciake na akĩhumba nguo ya ikũnia, agĩtoonya hekarũ ya Jehova thĩinĩ. ² Agĩtũma Eliakimu mũrori wa maũndũ ma nyũmba ya ũthamaki, na Shebina ũrĩa mwandiki-marũa, na athĩnjĩri-Ngai arĩa atongoria, othe mehumbĩte nguo cia makũnia, mathiĩ kũrĩ mũnabii Isaia mũrũ wa Amozu. ³ Makĩmwĩra atĩrĩ, “Ũũ nĩguo Hezekia ekuuga: Mũthenya wa ũmũthĩ nĩ mũthenya wa mĩnyamaro, na ngũmano, na gĩconoko o ta ihinda rĩa ciana rĩa gũciarwo rĩakinya, naguo hinya wa gũciara ũkaaga. ⁴ No gũkorwo Jehova Ngai waku nĩekũigua ciugo ciothe cia mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita, ũrĩa mwathi wake, mũthamaki wa Ashuri atũmĩte, nĩgeetha oke anyũrũrie Ngai ũrĩa ũrĩ muoyo, na amũkũũme nĩ ũndũ wa ũhoro ũcio Jehova Ngai waku aigũite. Nĩ ũndũ ũcio hoera matigari marĩa matigaire muoyo.”

⁵ Rĩrĩa anene a Mũthamaki Hezekia maakinyire kũrĩ Isaia-rĩ, ⁶ Isaia akĩmeera atĩrĩ, “Ĩrai mwathi wanyu atĩrĩ, ‘Ũũ nĩguo Jehova ekuuga: Tiga gwĩtigĩra nĩ ciugo iria ũiguĩte atungati a mũthamaki wa Ashuri makĩĩnuma nacio. ⁷ Ta thikĩrĩria! Nĩ nĩngwĩkĩra roho wa mũthemba mũana thĩinĩ wake, nĩguo rĩrĩa arĩigua ũhoro mũana, acooke bũrũri wake, na arĩ kũu ndũme ooragwo na rũhiũ rwa njora.’”

⁸ Rĩrĩa mũnene wa mbũtũ cia ita aaiguire atĩ mũthamaki wa Ashuri nĩomĩte Lakishi, akĩehera Jerusalemu agĩthiĩ agĩkora mũthamaki akĩrũa mbaara na Libina.

⁹ Na rĩrĩ, Senakeribu agĩkinyĩrwo nĩ ũhoro wa atĩ Tirihaka, ũrĩa Mũkushi mũthamaki wa Misiri, nĩomagarĩte oke arũe nake. Nĩ ũndũ ũcio agĩtũma andũ rĩngĩ kũrĩ Hezekia marĩ na ũhoro ũyũ: ¹⁰ “Ĩrai Hezekia mũthamaki wa Juda atĩrĩ: Ndũgetikĩrie Ngai ũcio wĩhokete akũhee-nie rĩrĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Jerusalemu rĩtikũneanwo kũrĩ

mũthamaki wa Ashuri.’ ¹¹ Ti-itherũ nĩũiguĩte ũrĩa athamaki a Ashuri mekĩte mabũrũri-inĩ mothe, ũrĩa maa-maniinire biũ. Inyuĩ mũgũkĩhonoka atĩa? ¹² Na rĩrĩ, ngai cia ndũrĩrĩ iria cianiinirwo nĩ maithe maitũ ma tene: ngai cia Gozani, na cia Harani, na cia Rezefu, na andũ a Edeni arĩa maarĩ Telasaru-rĩ, nĩciamahonokirie? ¹³ Mũthamaki wa itũũra rĩa Hamathu arĩ ha, na mũthamaki wa Aripadi, na mũthamaki wa itũũra rĩrĩa inene rĩa Sefarivaimu, na wa Hena, na wa Iva, rĩu marĩ ha?”

Ihooya rĩa Hezekia

¹⁴ Nake Hezekia akĩnyiita marũa kuuma kũrĩ andũ arĩa maatũmĩtwo na akĩmathoma. Agĩcooka akĩambata hekarũ-inĩ ya Jehova, akĩmatambũrũkia mbere ya Jehova. ¹⁵ Nake Hezekia akĩhooya Jehova, akiuga atĩrĩ: ¹⁶ “Wee Jehova Ngai Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, o wee ũikarĩre gĩtĩ kĩa ũnene gatagatĩ ka makerubi, Wee wiki nowe Ngai igũrũ rĩa mothamaki mothe ma thĩ. Nĩwe wombire igũrũ na thĩ. ¹⁷ Tega matũ maku, Wee Jehova, ũigue; hingũra maitho maku Wee Jehova wone, ũigue ciugo ciothe cia Senakeribu iria atũmĩte cia kũruma Ngai ũrĩa ũtũũraga muoyo.

¹⁸ “Ti-itherũ, Jehova, athamaki a Ashuri nĩmanangĩte andũ a ndũrĩrĩ na mabũrũri mao biũ. ¹⁹ Na nĩmaikĩtie ngai ciao mwaki-inĩ na magacithũkangia, tondũ itiarĩ ngai no ciarĩ mĩtĩ na mahiga, nacio ciathondeketwo na moko ma andũ. ²⁰ Rĩu-rĩ, Wee Jehova Ngai witũ, tũhonokie kuuma guoko-inĩ gwake, nĩgeetha mothamaki mothe ma thĩ mamenye atĩ Wee Jehova, o Wee wiki, nĩwe Ngai.”

Isaia Kũratha Kũhootwo kwa Senakeribu

²¹ Hĩndĩ ĩyo Isaia mũrũ wa Amozu agĩtũma ndũmĩrĩri kũrĩ Hezekia, akĩmwĩra atĩrĩ: “Ũũ nĩguo Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga: Tondũ nĩũũhooete ũhoru wĩgĩĩ

Senakeribu mūthamaki wa Ashuri-rĩ, ²² ũyũ nĩguo ũhoru
ũrĩa Jehova aarĩtie wa kũmũũkĩrĩa:

“Mũirĩtu Gathirange, Mwarĩ wa Zayuni
nĩakũmenete na agakũnyarara.

Mwarĩ wa Jerusalemu

arainia mūtwe rĩrĩa wee ũroora.

²³ Ũcio ũrumĩte na ũkamenereria nũũ?

Nũũ ũgũthũkĩire na mũgambo,

na ũkamwambararĩria maitho na mwĩtĩio?

Wee nĩũũkĩrĩire Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli!

²⁴ Ũtũmĩte andũ aku

moke marume Jehova.

Na ũkoiga atĩrĩ,

‘Nĩ ũndũ wa ngaari ciakwa nyingĩ cia ita,

nĩnyambatĩte ngakinya tũcũmbĩrĩ twa irĩma,

o kũu igũrũ mũno Lebanoni.

Nĩndemete mĩtarakwa yakuo irĩa mĩraihi mũno,

o na mĩthengera irĩa mĩega mũno.

Nĩnginyĩte tũcũmbĩrĩ twakuo kũrĩa kũraya mũno,

o kũrĩa kũrĩ na mĩtitũ irĩa mĩega mũno.

²⁵ Nĩnyenjete ithima mabũrũri ma kũngĩ

na nganyua maaĩ kuo.

Nĩhũithĩtie tũrũũĩ twa Misiri

na makinya ma magũrũ makwa.’

²⁶ “Kaĩ ũtaiguĩte?

Kuuma tene nĩndamũrĩte ũndũ ũcio.

Matukũ-inĩ macio ma tene nĩndabangĩte ũndũ ũcio:

rĩu nĩndĩũhingĩtie,

atĩ wee nĩtũmĩte matũũra manene marĩa mairigĩre na

thingo cia hinya

matuĩke hĩba cia mahiga.

²⁷ Andũ akuo maagithĩtio hinya,

nao makagegeare na magaconorithio.

Mahaana mīmera ĩrĩ mūgūnda,
makoororoa o ta thuuna nduru,
kana ta nyeki ĩmerete nyūmba igūrū,
ĩrĩa yūmaga ĩtanakūra.

28 “No nīnjūũ kūrĩa ũikaraga,
na ngamenya ũkiumagara na ũgĩcooka,
o na ũrĩa ũndakaragĩra.

29 Tondũ nīundakarĩire
na rūng’athio rwaku nīrūkinyĩire matũ makwa,
nīngūgwĩkĩra gĩcũhĩ gĩakwa iniūrũ,
na matamu ndĩmoohe kanua-inĩ gaku,
na nīngatũma ũcookere
njĩra o ĩyo wokĩire.

30 “Gĩkĩ nĩkĩo gĩgaakorwo kĩrĩ kĩmenyithia gĩaku, wee
Hezekia:

“Mwaka ũyũ ũkūrĩa irio cia maitĩka,
naguo mwaka wa keerĩ ũrĩe kĩrĩa gĩgaathundũka harĩ
mo.

No mwaka wa gatatũ-rĩ, nīūkahaanda na ũgethe,
ũhaande mīgūnda ya mĩthabibũ, na ũrĩe maciaro
mayo.

31 O rīngĩ matigari ma nyūmba ya Juda
nīmagaikūrũkia mĩri na thĩ, na maciare maciaro na
igūrũ.

32 Nīgũkorwo Jerusalemu nīgũkoima matigari ma andũ,
nakuo Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni kuume gĩkundi kĩa arĩa
mahonokete.

Kĩyo kĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe
nĩkĩo gĩkaahingia ũguo.

33 “Nĩ ũndũ ũcio Jehova ekuuga ũũ igūrũ rĩa mũthamaki
wa Ashuri:

“Ndagatoonya itũūra rĩrĩ inene
kana arathũkie mūguĩ kuo.

Ndagooka mbere yarĩo na ngo
kana arĩrigiicĩrie na ihumbu cia tĩĩri, arĩũkĩĩrie.

³⁴ Njĩra ĩrĩa agookĩra no yo agaacookera;
ndagatoonya itũũra rĩĩrĩ inene,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

³⁵ “Nĩngagitĩra itũũra rĩĩrĩ inene na ndĩrĩhonokie,
nĩ ũndũ wakwa na nĩ ũndũ wa Daudi ndungata
yakwa!”

³⁶ Hĩndĩ ĩyo mũraika wa Jehova agĩthĩĩ na akĩũraga
andũ ngiri igana rĩmwe rĩa mĩrongo ĩnana na atano kũu
kambĩ-inĩ ya Ashuri. Rĩrĩa andũ mookĩrire rũciinĩ tene,
magĩkora kũu no ciimba theri! ³⁷ Nĩ ũndũ ũcio Senakeribu
mũthamaki wa Ashuri agĩtharia kambĩ agĩthĩĩ; agĩcooka
Nineve, agĩkara kuo.

³⁸ Na rĩrĩ, mũthenya ũmwe rĩrĩa ahooyaga arĩ hekarũ-
inĩ ya ngai yake Nisiroku-rĩ, ariũ ake eerĩ Adarameleki na
Sharezeru makĩmũũraga na rũhiũ rĩa njora, na makĩũrĩra
bũrũri wa Ararati. Nake mũriũ Esari-Hadoni agĩtuĩka
mũthamaki ithenya rĩake.

38

Ndwari ya Hezekia

¹ Matukũ-inĩ macio Hezekia akĩrwara, hakuhi akue.
Mũnabii Isaia mũrũ wa Amozu agĩthĩĩ kũrĩ we, akĩmwĩra
atĩrĩ, “Jehova ekuuga ũũ: Thondeka maũndũ ma mũciĩ
waku, tondũ nĩũgũkua, ndũkũhona.”

² Hezekia akĩhũgũra ũthiũ wake, akĩrora rũthingo-inĩ,
na akĩhooya Jehova, akiuga atĩrĩ, ³ “Wee Jehova, ririkana
ũrĩa ngoretwo ngĩthĩĩ na mĩthĩire ya kwĩhokeka mbere
yaku, na ngeheana na ngoro yakwa yothe, na ngeeka ũrĩa
kwagĩrĩire maitho-inĩ maku.” Nake Hezekia akĩrĩra mũno.

⁴ Hĩndĩ ĩyo kiugo kĩa Jehova gĩgĩkinyĩra Isaia, akĩrwo
atĩrĩ, ⁵ “Cooka ũkeere Hezekia atĩrĩ, ‘Jehova Ngai wa

thoguo Daudi ekuuga ũũ: Nĩnjiguĩte ihooya rĩaku na ngoona maithori maku; nĩngũkuongerera mĩaka ikũmi na ĩtano ya gũtũūra muoyo. ⁶ Nĩngũkũhonokia hamwe na itũūra rĩĩrĩ inene kuuma guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri. Nĩngũgitĩra itũūra rĩĩrĩ inene.

⁷ “Gĩkĩ nĩkĩo kĩmenyithia kĩrĩa Jehova egũkũhe atĩ Jehova nĩegwĩka ũndũ ũcio akwĩrĩire: ⁸ Nĩngatũma kĩĩruru kĩa riũa gĩcooke na thuutha makinya ikũmi marĩa gĩkũrũkĩte ngathĩ-inĩ ya Ahazu.” Nĩ ũndũ ũcio ũtheri wa riũa ũgĩcooka na thuutha makinya ikũmi marĩa waikũrũkĩte.

⁹ Maya nĩmo maandĩko ma Hezekia mũthamaki wa Juda marĩa aandĩkire thuutha wa kũrũara na kũhona:

¹⁰ Nĩĩ ndoigire atĩrĩ, “O rĩrĩa matukũ ma muoyo wakwa magaacĩra-rĩ,

no rĩo ngũthĩĩ ndonye ihingo-inĩ cia gĩkuũ,
na ndunywo mĩaka yakwa ĩrĩa ĩtigarĩte?”

¹¹ Ngĩkiuga atĩrĩ, “Nĩĩ ndikona Jehova rĩngĩ,
ndikona Jehova ndĩ bũrũri ũyũ wa arĩa matũũraga muoyo;

gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ ngona mũndũ wa thĩ,
kana ngorwo hamwe na arĩa marĩ gũkũ thĩ.

¹² Nyũmba yakwa nĩitharĩĩtio, ĩkeherio kũrĩ nĩ,
o ta ũrĩa hema ya mũrĩithi yambũragwo.

Nĩngũnjĩte muoyo wakwa ta ũrĩ taama wa mũndũ ũrĩa
ūtumaga na mĩtambo,

na rĩu nĩkũndinia ekũndinia anjeherie mũtambo-inĩ
ũcio wake;

mũthenya na ũtukũ-rĩ, ũtuĩkĩte o wa kũũniina.

¹³ Ndetereire ngĩrĩrĩirie nginya gũgĩkĩa,
na akiunanga mahĩndĩ makwa mothe o ta mũrũũthi.
Mũthenya na ũtukũ-rĩ, wee ũtuĩkĩte o wa kũũniina.

¹⁴ Ngĩkaya ta hũngũrũrũ kana mũrũaru,

ngĩcaaya o ta ũrĩa ndutura ĩcaayaga.
Maitho makwa makĩaga hinya nĩgũcũthĩrĩria igũrũ.
Ndĩ mũthĩĩniku; Wee Mwathani ũka ũndeithie!”

¹⁵ No ingĩkiuga atĩa?

Nĩanjariirie, na nĩwe mwene wikĩte ũguo.
Mĩaka yakwa yothe ndĩrĩthiiga ndĩnyiihĩtie,
tondũ wa ruo rũrũ rwa ngoro yakwa.

¹⁶ Mwathani, andũ matũũraga moonaga maũndũ ta maya;
o nago roho wakwa ũtũũraga muoyo wonaga
maũndũ o ta macio.

Wanjookeirie ũgima wa mwĩrĩ,
na ũkĩreka ndũũre muoyo.

¹⁷ Ti-itherũ ũhoru ũcio warĩ wa kũng’una,
nĩkĩo ndaiguire ruo rũnene ũguo.

Nĩ ũndũ wa wendo waku,
nĩwagirĩirie ndoonye irima rĩa mwanangĩko;
mehia makwa mothe nĩũriganĩrwo nĩmo.

¹⁸ Nĩgũkorwo mbĩrĩra ndĩngĩhota gũkũgooca,
o nakĩo gĩkuũ gĩtingĩkũgooca;

arĩa maharũrũkaga irima rĩu
matingĩgĩa na kĩĩrĩgĩrĩro kĩa wĩhokeku waku.

¹⁹ Arĩa marĩ muoyo, o acio matũũraga muoyo-rĩ, nĩmakũ-
goocaga,

ta ũrĩa ndĩreka ũmũthĩ;
maithe ma ciana nĩo meraga ciana
ũhoru wa wĩhokeku waku.

²⁰ Jehova nĩakahonokia,
na nĩtũkaina tũrĩ na inanda cia mũgeeto
matukũ mothe ma muoyo witũ,
tũrĩ hekarũ-inĩ ya Jehova.

²¹ Isaia oigĩte atĩrĩ, “Thondekai ngũmba ya ngũyũ,
mũmĩigĩrĩre ihũha-inĩ, na nĩekũhona.”

²² Hezekia oorǎtie atĩrĩ, “Kĩmenyithia gĩgaakorwo kĩrĩ kĩrĩkũ atĩ nĩngambata thĩĩ hekarũ-inĩ ya Jehova?”

39

Mabarũthi Kuuma Babuloni

¹ Na rĩrĩ, ihinda rĩu Merodaki-Baladani mũrũ wa Baladani mũthamaki wa Babuloni nĩatũmĩire Hezekia marũa na kĩheo, tondũ nĩaiguĩte ũhoru wa ndwari yake na kũhona gwake. ² Hezekia akĩamũkĩra andũ arĩa maatũmĩtwo na gĩkeno, na akĩmoonia indo ciothe iria aigĩte makũmbĩ make; akĩmoonia betha, na thahabu na mahuti marĩa manungi wega na maguta marĩa mega mũno, na indo ciake ciothe cia mbaara na indo ciothe iria ciarĩ igĩĩna-inĩ ciake. Gũtirĩ kĩndũ o na kĩmwe thĩĩnĩ wa nyũmba ya ũthamaki kana kĩarĩ ũthamaki-inĩ wake wothe Hezekia ataamoonirie.

³ Hĩndĩ ĩyo mũnabii Isaia agĩthĩĩ kũrĩ Mũthamaki Hezekia, akĩmũũria atĩrĩ, “Andũ acio moiga atĩa, na mekuumĩte kũ?”

Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Moimĩte bũrũri wa kũraya; megũkĩte kuuma bũrũri wa Babuloni.”

⁴ Nake mũnabii akĩũria atĩrĩ, “Nĩ kĩĩ moonire nyũmba-inĩ yaku ya ũthamaki.”

Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Moonire indo ciothe cia nyũmba yakwa ya ũthamaki. Gũtirĩ kĩndũ o na kĩmwe kĩrĩ igĩĩna-inĩ ciakwa itanamoonia.”

⁵ Nake Isaia akĩĩra Hezekia atĩrĩ, “Ta igua kiugo kĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe: ⁶ Ti-itherũ ihinda nĩrĩgakinya, rĩrĩa indo ciothe iria irĩ thĩĩnĩ wa nyũmba yaku ya ũthamaki, na iria ciothe maithe maku matũire maigĩte nginya ũmũthĩ, igaakuu itwarwo Babuloni. Gũtirĩ o na kĩmwe gĩgaatigara. Ũguo nĩguo Jehova ekuuga. ⁷ Na andũ amwe a rũciaro rwaku, o arĩa moimĩte mũthiimo waku, o arĩa wee ũgaaciara, nĩmagathaamio, na nĩmakaahakũrwo

nĩguo matungatage nyũmba-inĩ ya mũthamaki wa Babuloni.”

⁸ Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Kiugo kĩa Jehova kĩa waria nĩ kĩa,” tondũ eeciiririe atĩrĩ, “Hĩndĩ irĩa ngũtũura muoyo nĩgũkorwo kũrĩ na thayũ na ũgitĩri.”

40

Kũhooreria Andũ a Ngai

¹ Atĩrĩrĩ, hooreriai, mũhoorerie andũ akwa,
ũguo nĩguo Ngai wanyu ekuuga.

² Arĩriai itũura rĩa Jerusalemu na ũhooreri,
na mwanĩrĩre, mũrĩire atĩrĩ,
wĩra warĩo mũritũ nĩũthirĩte,
na nĩrĩrekeirwo mehia marĩo,
o na ningĩ atĩ nĩrĩherithĩtio nĩ guoko kwa Jehova
maita meerĩ nĩ ũndũ wa mehia marĩo mothe.

³ Kũrĩ na mũgambo wa mũndũ ũkwanĩrĩra, akoiga atĩrĩ:
“Haarĩriai njĩra ya Jehova kũu werũ-inĩ wa mũthanga,
mũrũngarie njĩra nene ya Ngai witũ kũu werũ-inĩ.

⁴ Mĩkuru yothe nĩgathikwo yambatĩre,
nacio irĩma ciothe na tũrĩma ciaraganio;
nakuo kũrĩa gũtarĩ kũigananu nĩgũkaigananio,
nakuo kũrĩa gũtarĩ kwaraganu kwaraganio wega.

⁵ Naguo riiri wa Jehova nĩũkaguũranĩrio,
na andũ othe nĩmakawĩonera marĩ hamwe.
Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova
kaarĩtie ũhoru ũcio.”

⁶ Kũrĩ na mũgambo wa mũndũ ũroiga atĩrĩ, “Anĩrĩra.”
Na nĩ ngĩmũũria atĩrĩ, “Ngwanĩrĩra njuge atĩa?”

“Uga atĩrĩ: Andũ othe mahaana ta nyeki,
na ũthaka wao wotha ũhaana ta mahũa ma mũgũnda.

- ⁷ Nyeki nĩhoohaga, namo mahũa magaitĩka,
nĩkũhurutwo nĩ mĩhũmũ ya Jehova.
Ti-itherũ andũ mahaana o ta nyeki.
- ⁸ Nyeki nĩhoohaga namo mahũa magaitĩka,
no kiugo kĩa Ngai witũ gĩtũũraga nginya tene.”
- ⁹ Inyuĩ andũ arĩa mũrehaga ũhoru mwega Zayuni,
ambatai mũthiĩ kĩrĩma-inĩ kĩrĩa kĩraihi na igũrũ.
Inyuĩ arĩa mũrehaga ũhoru mwega Jerusalemu,
anĩrĩrai na mũgambo mũnene,
anĩrĩrai, na mũtigitigĩre;
ĩrai matũũra ma Juda atĩrĩ,
“Ngai wanyu arĩ haha!”
- ¹⁰ Atĩrĩrĩ, Mwathani Jehova nĩarooka arĩ na ũhoti,
na guoko gwake nĩkuo gũgaathanaga.
Atĩrĩrĩ, kiheo gĩake arĩ nakĩo,
o na irĩhi rĩake arĩ narĩo.
- ¹¹ Arĩithagia mbũri ciake o ta mũrĩithi:
Natuo tũgondu atuoyaga na moko make
na agatũkuuĩra gĩthũri-inĩ gĩake;
nacio ng’ondũ iria irongithia acitongoragia o kahora.
- ¹² Nũũ wanathima maaĩ na rũhĩ rwake,
kana agĩthima igũrũ na wariĩ wa guoko gwake?
Nũũ wanekĩra rũkũngũ rwa thĩ gĩkabũ-inĩ arũthime,
kana agĩthima irĩma na ithimi,
o na agĩthima tũrĩma na ratiri?
- ¹³ Nũũ wanamenya meciiria ma Jehova,
kana akĩmũtaara taarĩ we mũmũhei kĩrĩra?
- ¹⁴ Nũũ Jehova aahoire kĩrĩra nĩguo amũmenyithie
maũndũ,
na nũũ wamũrutire gũthiĩ na njĩra irĩa yagĩrĩire?
Nũũ wamũrutire maũndũ ma ũũgĩ,

kana akĩmuonia ũrĩa angĩhota gũkuũkĩrwo nĩ
maũndũ?

¹⁵ Ti-itherũ ndũrĩrĩ ihaana ta itata rĩa maaĩ rĩrĩ ndoo-inĩ;
cionagwo ihaana ta karũkũngũ kanini karĩa gati-
gagwo ratiri-inĩ;

we athimaga icigĩrĩra cia iria-inĩ taarĩ rũkũngũ
rũhinyu.

¹⁶ Mũtitũ wa Lebanoni-rĩ, ndũngĩigania ngũ cia mwaki wa
kĩgongona,

kana nyamũ ciakuo ciigane kũmũrutĩra magongona
ma njino.

¹⁷ Ndũrĩrĩ ciothe ikĩonwo nĩwe, acionaga ihaana ta kĩndũ
hatarĩ;

we acionaga ta itarĩ kĩene,
o na ta irĩ tũhũ mũtheri.

¹⁸ Atĩrĩrĩ, ũngĩgerekania Mũrungu na ũ?

Kana nĩ mũhianĩre ũrĩkũ mũngĩmũgerekania nago?

¹⁹ Mĩhianano ya kũhooywo yacũhagio nĩ mũturi,

nake mũturi wa thahabu akamĩgemia na thahabu,
na akamĩthondekera irengeeri cia betha.

²⁰ Mũndũ ũrĩa mũthĩĩni mũno ũtangĩhota kuona indo ta
icio cia kũrutwo,

athuuraga mũtĩ ũrĩa ũtangĩbutha.

Agacaria bundi mũũgĩ

wa kũmwacũhĩria mũhianano wa kũhooywo
mũrũmu wega ũtangĩgũa.

²¹ Anga mũtirĩ mwamenya?

Kaĩ mũtarĩ mwaigua ũhoru?

Mũtirĩ mwaheo ũhoru kuuma o kĩambĩrĩria?

Kaĩ mũtarĩ mwataũkĩrwo kuuma rĩrĩa thĩ yombirwo?

22 Jehova aikaragĩra gĩtĩ kĩa ũnene igũrũ rĩa gĩthiũrũrĩ gĩa thĩ,
nao andũ arĩa matũũraga thĩ akamoona mahaana o ta ndaahi.

Atambũrũkagia matu marĩa mairũ o ta kĩandarũa,
na akamaamba ta marĩ hema ya gũtũũrwo.

23 Nĩwe ũtũmaga anene matuĩke ta kĩndũ gũtarĩ,
na akanyiihia aathani a thĩ akamatua ta marĩ o tũhũ mũtheri.

24 O mahaandwo o ũguo-rĩ,
o mbeũ ciao ciahurwo-rĩ,
o mambĩrĩria gũikũrũkia mĩri yao tĩĩri-inĩ-rĩ,
amahuhaga na mĩhũmũ yake nao makahooaha,
nakĩo kĩhuhũkanio kĩa rũhuho gĩkamahuruta o ta mahuti.

25 Ũrĩa Mũtheru ekũũria atĩrĩ,
“Nĩ-rĩ, mũngĩngerekania na ũ?
Kana nũũ tũngĩiganana?”

26 Tiirai maitho manyu mũrore na igũrũ:
Nũũ wombire njata icio ciothe?
Ũcio nĩwe ũrehaga mbũtũ icio cia igũrũ agĩcitaraga,
na ageeta o ĩmwe yacio na rĩĩtwa.
Tondũ wa ũhoti wake mũnene na hinya wake mũnene,
gũtirĩ o na ĩmwe yacio yagaga ho.

27 Wee Jakubu, nĩ kĩĩ gĩgũtũma warie,
na wee Isiraeli ũgateta, ũkooria atĩrĩ,
“Mĩthiĩre yakwa nĩhithĩtwo Jehova;
naguo ciira wakwa wa kĩhooto ndũrũmbũyagio nĩ Ngai wakwa”?

28 Anga mũtirĩ mwamenya?
Kaĩ mũtarĩ mwaigua ũhoru?
Jehova nĩwe Ngai ũrĩa ũtũũraga tene na tene,

nĩwe Mũmbi wa ituri ciothe cia thĩ.
 We ndooragwo nĩ hinya o na kana akanoga,
 naguo ũmenyo wake wa maũndũ gũtirĩ mũndũ
 ũngĩhota kũũtuĩria.

²⁹ Mũndũ ũrĩa mũnogu nĩamũheaga hinya,

nake ũrĩa ũũritwo nĩ hinya akamuongerera ũhoti.

³⁰ Andũ ethĩ o nao nĩmooragwo nĩ hinya na makanoga,
 nao andũ arĩa matarĩ akũrũ nĩmahĩngagwo na mak-
 agũa;

³¹ no rĩrĩ, andũ arĩa mehokaga Jehova
 nĩmakerũhĩrio hinya wao.

Makombũkaga na mathagu o ta nderi;
 magaateng'era na matinoge,
 magaathiiaga na magũrũ na matiũrwo nĩ hinya.

41

Mũteithia wa Isiraeli

¹ “Atĩrĩrĩ, inyuĩ icigĩrĩra, ta kirai ki mũrĩ mbere yakwa!
 Nacio ndũrĩrĩ nĩcierũhie hinya wacio!

Nĩcikuĩrĩrie ciarie;
 nĩtũcemaniei hamwe tũciire.

² “Nũũ warahũrite mũndũ oime na mwena wa irathĩro,
 akamwĩta amũtungatagĩre na ũthingu?

Aneanaga ndũrĩrĩ kũrĩ we,
 na agatooria athamaki makamwathĩkagĩra.

Amatuuaga o ta rũkũngũ na rũhiũ rwake rwa njora,
 akamatua maragara na ũta wake nao makombũrwo
 nĩ rũhuho.

³ Amateng'eragia, akamahĩtũka atagurarĩtio,
 o na angĩkorwo nĩ njĩra atarĩ agerera na magũrũ
 make mbere iyo.

⁴ Nũũ wĩkĩte ũndũ ũcio na akaũhingia,
 ageeta njiarwa marĩtwa kuuma o kĩaĩmbĩrĩa?

Nĩ Jehova, nĩ nĩ wa mbere
na wa kũrigĩrĩria; nĩ nĩ nĩ we.”

⁵ Icgĩrĩra nĩcĩoneire ũndũ ũcio na igetigĩra;
nacio ituri cia thĩ ikainaina.
Ikuhagĩrĩria na ikeyumĩria;

⁶ o ũmwe ateithagia ũrĩa ũngĩ,
na akeera mūrũ wa nyina atĩrĩ, “Wĩyũmĩrĩrie mũno!”

⁷ Mũbundi ekagĩra mūturi wa thahabu hinya,
nake ũrĩa ũnyorokagia na nyondo ĩrĩa nene
omagĩrĩria ũrĩa ũturagĩra ihiga-inĩ rĩa ũturi.

Nake akoiga atĩrĩ, “Wĩra ũcio wa kũnyiitithania cuma nĩ
mwega.”

Akanyiitithania mũhianano ũcio wa kũhooywo na
mĩcumarĩ, nĩguo ndũkenyenye, ũgwe.

⁸ “No rĩrĩ, wee Isiraeli, ndungata yakwa,
o wee Jakubu ũrĩa thuurĩte,
o inyuĩ njiaro cia Iburahĩmu mūrata wakwa,

⁹ ndakũrutire kuuma ituri cia thĩ,
ngĩgwĩta kuuma koine ciayo iria irĩ kũraya mũno.

Ngĩkwĩra atĩrĩ, ‘Wee ũrĩ ndungata yakwa;’
nĩngũthuurĩte na ndikũregete.

¹⁰ Nĩ ũndũ ũcio tiga gwĩtigĩra, nĩgũkorwo ndĩ hamwe
nawe;

tiga kũmaka, nĩgũkorwo nĩ nĩ nĩ Ngai waku.

Nĩndĩkuongagĩrĩra hinya na ngũteithagie;

na ti-itherũ nĩndĩrĩgũtiiragĩrĩra na guoko gwakwa
kwa ũrĩo kwa ũthingu.

¹¹ “Andũ arĩa othe makũrakaragĩra magagũũkĩrĩra
ti-itherũ nĩmagaconorithio na manyararithio;

arĩa marũaga nawe

magaatuĩka o ta kĩndũ hatarĩ na mathire biũ.

¹² O na ũngĩgaacaria thũ ciaku, ndũgaaciona.

Andũ arĩa mahũũranaga mbaara nawe
magaatuĩka o ta kĩndũ hatarĩ.

¹³ Nĩgũkorwo nĩ nĩ nĩ Jehova, Ngai waku,
ũrĩa ũkũnyiitaga guoko kwa ũrĩo,
na agakwĩra atĩrĩ, Tiga gwĩtigĩra;
nĩngũgũteithia.

¹⁴ Tiga gwĩtigĩra, wee Jakubu kagunyũ gaka,
o wee Isiraeli gakundi kanini,
nĩ mwene nĩ nĩ ngũgũteithia,” ũguo nĩguo Jehova eku-
uga,
ũcio Mũkũũri waku, Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.

¹⁵ “Atĩrĩrĩ, nĩngagũtua kĩhũũri kĩa ngano,
kĩhũũri kĩerũ na kĩũgĩ, kĩna magego maingĩ.
Nĩũkahũũra irĩma na ũcihehenje,
natuo tũrĩma ũtũtue mũũngũ.

¹⁶ Wee nĩũgaacihuha, naruo rũhuho rũcigũrũkie,
nakĩo kĩhuhũkanio gĩcihurunje.
No rĩrĩ, wee nĩũgakenera Jehova,
na wĩrahagĩre Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.

¹⁷ “Andũ arĩa athĩĩni na abatari methaga maaĩ ma kũnyua,
no gũtirĩ;
nĩmĩ ciao nĩcing’arĩtio nĩ nyoota.

No rĩrĩ, nĩ Jehova nĩngamacookeria ũhoro;
nĩ Ngai wa Isiraeli, ndirĩ hĩndĩ ngaamatiganĩria.

¹⁸ Nĩngatũma njũũĩ itherere kũu rũng’ũrĩ-inĩ kũrĩa
gũtũũgĩru,

nacio ithima itherũke cianda-inĩ.
Nĩngatũma kũu werũ-inĩ kũgĩe tũria twa maaĩ,
nakuo kũndũ kũrĩa kũng’aru ndũme gũtherũke
ithima cia maaĩ.

¹⁹ Nĩngahaanda mĩtarakwa na mĩgaa,
na mĩhandathi na mĩtamaĩyũ kũu werũ-inĩ.

Na haande mĩbinde kũndũ kũrĩa gũtakũraga kĩndũ,
na mĩthengera, na mĩkarakaba o hamwe,
20 nĩgeetha andũ mone na mamenye,
mecũũranie na mataũkĩrwo,
atĩ nĩ guoko kwa Jehova gwĩkĩte maũndũ macio,
na atĩ Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli nĩwe wamĩũmbire.”

21 Jehova ekuuga atĩrĩ, “Rehei ciira wanyu ũrĩa mũrĩ
naguo.

Onaniai ihooto cianyu cia hinya,”
ũguo nĩguo Mũthamaki wa Jakubu ekuuga.

22 “Rehei ngai cianyu cia mĩhianano ya kũhooywo
itwĩre ũrĩa gũkaahaana.

Twĩrei ũrĩa maũndũ ma tene maatarĩ,
nĩguo twĩcũũranie ũhoru wamo,
na tũmenye ũrĩa makaarigĩrĩria.

Kana mūtũmenyithie ũhoru wa maũndũ marĩa magooka
thuutha,

23 na mūtũwĩre ũrĩa gũgaikara thuutha-inĩ,
nĩguo tũmenye atĩ mũrĩ ngai.

Ĩkai ũndũ mwega kana mũũru,
nĩguo tũmake na tũiyũrwo nĩ guoya.

24 No rĩrĩ, inyuĩ mũrĩ kĩndũ hatarĩ,
na mawĩra manyu matirĩ bata;
mũndũ ũrĩa ũmwĩthuurĩire atarĩ o ta kĩndũ kĩrĩ
magigi.

25 “Nĩjarahũrĩte mũndũ wa kuuma gathigathini, na nĩa-
rooka:
mũndũ uumĩte irathĩro rĩa riũa ũrĩa ũkayagĩra rĩitwa
rĩakwa.

Arangagĩrĩria aathani a thĩ o ta marĩ ndaka,
akamarangĩrĩria o ta ũrĩa mũmbi akimaga rĩũmba.

- ²⁶ Nũũ waheanire ũhoru ũcio kuuma o kĩambĩrĩria, nĩguo tũũmenye;
kana akĩũheana mbere ĩyo, nĩguo tuuge atĩrĩ, ‘Ũhoru ũcio aarĩtie nĩ wa ma’?
Gũtirĩ mũndũ weranire ũhoru ũyũ,
na gũtirĩ mũndũ waũheanĩte mbere ĩyo,
gũtirĩ mũndũ waiguĩte ũhoru ũyũ kuuma kũrĩ inyuĩ.
- ²⁷ Nĩ nĩ ndaarĩ wa mbere kwĩra Zayuni atĩrĩ, ‘Atĩrĩrĩ, aya marĩ haha!’
Nĩ nĩ ndatũmire mũndũ athiĩ Jerusalemu agatware ũhoru ũrĩa mwega.
- ²⁸ Ndĩrarora no hatirĩ mũndũ;
gũtirĩ mũndũ thĩinĩ wao ũngĩheana kĩrĩra,
gũtirĩ mũndũ wa kũnjookeria ũhoru rĩrĩa ingĩmoria kĩũria.
- ²⁹ Atĩrĩrĩ, andũ othe nĩ a maheeni!
Ciĩko ciao no cia tũhũ;
mĩhianano yao ya gwacũhio ĩhaana o ta rũhuho, na nĩ ya tũhũ mũtheri.

42

Ndungata ya Jehova

- ¹ “Atĩrĩrĩ, ĩno nĩyo ndungata yakwa, ĩrĩa ndiiragĩrĩra,
ĩrĩa ndĩthuurĩire na nĩyo ĩkenagia ngoro yakwa;
nĩngamĩitĩrĩria Roho wakwa
nayo nĩkarehithĩria ndũrĩrĩ ciira wa kĩhooto.
- ² Ndĩkaanĩrĩra kana ĩgũũthũke,
kana mũgambo wayo ũiguuo kũu njĩra-inĩ.
- ³ Kamũrangi kagondoku ndĩgakoina,
kana ĩhorie rũtambĩ rwa ũguta rũrĩa rũratooga.
Na nĩ ũndũ wa wĩhokeku nĩĩgatuanĩra ciira na kĩhooto;
- ⁴ ndĩgaatithia kana ĩkue ngoro
nginya hĩndĩ ĩrĩa ĩgaatũma gũkũ thĩ kũgĩe ciira wa kĩhooto.

Andũ arĩa matũũraga icigĩrĩra-inĩ makehoka watho wayo.”

⁵ Jehova, Mũrungu witũ, ũrĩa wombire igũrũ na akĩritambũrũkia,
o we ũrĩa waraganirie thĩ na indo iria ciothe ciumaga kuo,
na nĩwe ũheaga andũ a thĩ mĩhũmũ,
na akahe arĩa maikaraga kuo muoyo, ekuuga atĩrĩ:

⁶ “Nĩ Jehova nĩ nĩ ngwĩtĩte na njĩra ya ũthingu;
nĩngakũnyiita guoko.

Nĩngakũmenyagĩrĩra na ngũheane
ũtũike wa kũrĩkanĩra kĩrĩkanĩro na andũ,
o na ũtũike ũtheri wa gũtherera andũ a Ndũrĩrĩ,

⁷ na nĩguo ũhingũrage atumumu maitho,
na wohorithagie arĩa mohetwo ũmarute moime njeera,
o nao arĩa maikarĩte nduma-inĩ ũmarekererie,
moime korokoro-inĩ.

⁸ “Nĩ nĩ Jehova; rĩu nĩrĩo rĩĩtwa rĩakwa!
Naguo riiri wakwa ndikaũhe mũndũ ũngĩ,
kana njĩtĩkire mĩhianano ya kũhooywo ĩheo ũgooci wakwa.

⁹ Atĩrĩrĩ, maũndũ maarathirwo tene nĩmahingĩtio,
na rĩu nĩ maũndũ merũ ngwanĩrĩra;
na maũndũ macio matanakinya-rĩ,
nĩndĩmũmenyithĩtie ũhoru wamo.”

Rwĩmbo rwa Kũgooca Jehova

¹⁰ Inĩrai Jehova rwĩmbo rwerũ,
na mũmũgooce kuuma ituri-inĩ ciothe cia thĩ,
inyuĩ mũikũrũkaga kũu iria-inĩ, na kĩrĩa gĩothe kĩrĩ thĩinĩ warĩo,

o na inyuĩ icigĩrĩra, na arĩa othe matũũraga thĩinĩ wacio.

¹¹ Werũ na matũũra makuo nĩmanĩrĩre na mĩgambo;
o na tũtũura tũrĩa Kedari atũũraga nĩtũkũngũire.

Andũ a Sela nĩmarekwo maine rwĩmbo nĩ gũkena;
o na mũreke maanĩrĩre marĩ kũu irĩma-igũrũ.

¹² Nĩmarekwo makumie Jehova,
na maanĩrĩre ũgooci wake kũu icigĩrĩra-inĩ.

¹³ Jehova nĩakoimagara athiĩ o ta njamba ĩrĩ hinya,
na aarahũre kĩyo gĩake ta njamba ya ita;
akaanĩrĩra na oigĩrĩrie mbugĩrĩrio ya mbaara,
na nĩagatooria thũ ciake.

¹⁴ “Ihinda iraaya ngoretwo ngirĩte ki,
ngegirĩrĩria gwĩka ũndũ.

No rĩu-rĩ, ndĩrakaya ta mĩtumia ũrarũmwo,
ngateeha na ngahũma.

¹⁵ Nĩngananga irĩma na tũrĩma,
na ndũme mĩmera ĩrĩa yothe ĩkũraga kuo yũme;
nĩngatũma njũũ ĩtuĩke icigĩrĩra
na ndũme tũria tũhwe.

¹⁶ Nao atumumu nĩngamagereria njĩra iria matooi,
na ndĩmatoongorerie tũcĩra tũrĩa mataahũthĩrĩte
gũthĩra;

nayo nduma nĩngamĩgarũra ĩtuĩke ũtheri mbere yao,
nakuo kũndũ kũrĩa gũtarĩ kũigananu ndikwaraganie.
Maũndũ macio nĩmo ngeeka,
na ndikamatiganĩria.

¹⁷ No rĩrĩ, andũ arĩa mehokete mĩhianano ya kũhooywo,
o acio meraga mĩhianano ya gwacũhio atĩrĩ, ‘Inyuĩ nĩ
inyuĩ ngai ciitũ,’
nĩmakahũndũrwo na nĩmagaconorithio kũna.

Andũ a Isiraeli Nĩ Atumumu na Matiiguaga

- 18 “Inyuĩ mūtaiguaga, ta iguai,
na inyuĩ atumumu-rĩ, ta cūthĩrĩriai, nĩguo muone!
- 19 Nūũ mūtumumu tiga o ndungata yakwa,
o na kana nūũ ūtaiguaga ta mūtūmwo ūcio ndūmĩte?
Nūũ mūtumumu ta ūrĩa wĩheanĩte biũ kūrĩ nĩ,
na nūũ mūtumumu ta ndungata ya Jehova?
- 20 Nĩwonete maūndũ maingĩ, no ndūmarūmbūyagia;
matũ maku nĩmahingūrĩtwo, no ndūrĩ ūndũ
ūiguaga.”
- 21 Jehova nĩonire arĩ wega atūũgĩrie watho wake
na ūgĩe riiri nĩ ūndũ wa ūthingu wake.
- 22 No rĩrĩ, andũ aya nĩmatahĩtwo na magatunywo indo,
othe manyiitĩtwo na mĩtego marima-inĩ,
o na makahithwo njeera thĩinĩ.
Matuĩkĩte ta nyamũ cia kūguĩmwo,
na gūtĩrĩ mūdũ ūngĩmahonokia;
maikarĩte marĩ atahe,
na gūtĩrĩ mūdũ ūngiuga atĩrĩ, “Nĩmacookio kwao.”
- 23 Nūũ wanyu ūgũthikĩrĩria ūhoru ūyũ,
kana aūrūmbūiye mahinda marĩa magooka?
- 24 Nūũ waneanire Jakubu atuĩke wa gūtahwo,
na nūũ waneanire Isiraeli kūrĩ atunyani?
Githĩ ti Jehova,
o ūrĩa ithuĩ twĩhĩirie?
Nĩgũkorwo andũ nĩmaregire gũthiĩ na njĩra ciake;
nĩmagire gwathĩkĩra watho wake.
- 25 Nĩ ūndũ ūcio nĩamaitĩrĩirie marakara make mahiũ,
na akĩmatharĩkĩra na mbaara.
Maarigiiĩrĩrio nĩ marakara mahaana ta nĩnĩmbĩ cia mwaki
mĩena yothe,
no-o matiigana kūmenya.
Marakara macio makĩmacina,
no matiigana kūrūmbūiya ūhoru ūcio ngoro-inĩ ciao.

43

Mūhonokia wa Isiraeli

¹ No rĩrĩ, wee Jakubu, Jehova ũrĩa wakũũmbire,
o we ũcio watũmire ũgĩe ho,
wee Isiraeli, ekuuga atĩrĩ:

“Tiga gwĩtigĩra, nĩgũkorwo nĩ nĩ ngũkũũrĩte;
Ngwĩtĩte na rĩitwa rĩaku; wee ũrĩ wakwa.

² Rĩrĩa ũkũgerera maaĩ-inĩ ũkĩhĩtũkĩra kuo-rĩ,
ndĩrĩkoragwo hamwe nawe;
o na rĩrĩa ũkũringa njũũ-rĩ, itigagũtwara.
Rĩrĩa ũkũgerera mwaki-inĩ-rĩ, ndũgaagũcina;
ndũkarĩrĩmbũkĩrwo nĩ rũrĩrĩmbĩ rwaguo.

³ Nĩgũkorwo nĩ nĩ Jehova, Ngai waku,
o we Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli, Mūhonokia waku;
nĩheanĩte bũrũri wa Misiri ũtuĩke kĩndũ gĩa gũgũkũũra,
nakuo Kushi na Seba ngakũheana ithenya rĩaku.

⁴ Tondũ wee ũrĩ wa goro mũno, na ũgatĩka maitho-inĩ
makwa,
na tondũ nĩngwendete-rĩ,
nĩnganeana andũ nĩ ũndũ waku,
na neane ndũrĩrĩ nĩ ũndũ wa muoyo waku.

⁵ Tiga gwĩtigĩra, nĩgũkorwo ndĩ hamwe nawe;
nĩngakũrehere ciana ciaku kuuma mwena wa
irathĩro,
na ngũcookanĩrĩrie kuuma mwena wa ithũĩro.

⁶ Nĩngeera mwena wa gathigathini atĩrĩ, ‘Marekererie!’
na njĩre mwena wa gũthini atĩrĩ, ‘Tiga kũma-
girĩrĩria.’

Ariũ akwa marehei moime kũndũ kũraya,
o nao airĩtu akwa marehei moime ituri-inĩ ciothe cia
thĩ:

⁷ arĩa othe metanĩtio na rĩitwa rĩakwa,
o acio ndoombire nĩgeetha riiri wakwa wonekage,
acio ndoombire, o acio wĩra wa moko makwa.”

- ⁸ Tongoriai andũ arĩa marĩ na maitho, no nĩ atumumu,
na andũ arĩa marĩ na matũ, no matiiguaga.
- ⁹ Andũ a ndũrĩrĩ ciothe nĩmonganĩte hamwe,
nao andũ a mabũrũri makagomana.
Nĩ mũndũ ũrĩkũ wao warathire ũhoru ũyũ,
na agĩtwĩra maũndũ marĩa maarĩ ma tene?
Nĩmarehe aira ao moonanie atĩ ũhoru ũcio wao warĩ wa
ma,
nĩguo andũ maũigua moige atĩrĩ, “Ũhoru ũcio nĩ wa
ma.”
- ¹⁰ “Inyuĩ nĩ inyuĩ aira akwa,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
“O na nĩ inyuĩ ndungata ciakwa iria thuurĩte
nĩgeetha mũmenye, na mũnjĩtĩkie,
na mũmenye atĩ nĩ nĩ nĩ ũrĩa we.
Mbere yakwa gũtirĩ ũngĩ wombĩtwo,
na gũtikagĩa ũngĩ thuutha wakwa.
- ¹¹ Nĩrĩ-rĩ, o nĩ nĩ nĩ Jehova,
na gũtirĩ mũhonokia ũngĩ tiga nĩ.
- ¹² Nĩrĩ-rĩ, nĩnguũranĩirie ũhoru, na ngahonokania, na
ngoimbũra:
Nĩ mwene, na ti ngai ng’eni ĩrĩ thĩinĩ wanyu.
Tondũ ũcio, inyuĩ nĩ inyuĩ aira akwa atĩ nĩ nĩ nĩ
Mũrungu,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
- ¹³ “Ĩĩ, ti-itherũ, kuuma matukũ ma tene, nĩ nĩ nĩ ũrĩa
we.
Gũtirĩ mũndũ o na ũ ũngĩhota kũhonokia mũndũ kuuma
guoko-inĩ gwakwa.
Rĩrĩa ndeka ũndũ-rĩ, nũ ũngĩhota kũũgarũra?”

Tha cia Ngai, na Kwaga Wĩhokeku kwa Isiraeli

- ¹⁴ Jehova, Mũhonokia wanyu,
o ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ,
“Nĩngatũma mbũtũ ya ita yũkĩrĩre Babuloni nĩ ũndũ
wanyu,

na ndehe andũ othe a Babuloni marĩ mĩgwate,
maikũrũkĩtio na marikabu iria makenagio nĩcio.

15 Nĩ nĩ nĩ Jehova, Ũrĩa Mũtheru wanyu,
Mũũmbi wa Isiraeli, na Mũthamaki wanyu.”

16 Ũũ nĩguo Jehova ekuuga,
o ũcio watemire njĩra iria-inĩ,
na agĩtema gacĩra kũndũ kũrĩa kwarĩ maaĩ marĩ
hinya,

17 ũrĩa waguucĩrĩrie ngaari cia ita o na mbarathi,
na mbũtũ cia ita, hamwe na anene a cio,
nao magĩkoma hau na maticooke kwarahũka rĩngĩ,
makĩhora biũ ta rũtambĩ rũhoretio.

18 “Tigai kũririkana maũndũ marĩa mahĩtũkĩte;
o na tigai gwĩcũũrania maũndũ marĩa ma tene.

19 Atĩrĩrĩ, nĩngwĩka ũndũ mwerũ!
Rĩu no hĩndĩ ũraakunũka; kaĩ inyuĩ mũtaraũmenya?
Ngwĩka atĩrĩ, nĩngũtema njĩra werũ-inĩ,
nakuo rũng’ũrĩ-inĩ ndũme gũtherũke tũrũũ.

20 Nyamũ cia gĩthaka, ta mbwe na ndundu,
nĩciiheaga gĩtĩo,
tondũ nĩ nĩ heanaga maaĩ werũ-inĩ
o na rũng’ũrĩ-inĩ,
ngatũma kũgĩe na tũrũũ twa kũnyuuagwo nĩ andũ akwa,
andũ arĩa nĩ thuurĩte,
21 andũ arĩa ndeyũmbĩire,
nĩguo mahunjagie ũhoru wa ũgooci wakwa.

22 “No rĩrĩ, wee Jakubu ndũrĩ wangaĩra,
nawe Isiraeli-rĩ, nĩkũnogio ũnogetio nĩ nĩ.

23 Inyuĩ mũtindeheire ng’ondũ cia maruta ma njino,
kana mũkandĩĩthia na magongona manyu.
Ndimũhatĩrĩrie na magongona ma mũtu,

kana ngamūnogia na kūmwītia ūbumba.

- ²⁴ Mūtīrī mwangūrīra ūbumba ūrīa ūrī mūtārārīko
mwega,
o na kana mūkandutīra maguta ma magongona
manyu.

No rīrī, mehia manyu nīmanditūhīire
na mūkaanogia na mawaganu manyu.

- ²⁵ “Niī, o niī mwene, nī nī tharagia mahītia maku, mathire
biū,
nī ūndū wakwa Niī mwene,
na ngaaga kūririkana mehia manyu rīngī.

- ²⁶ Ta ndirikaniai maūdū marīa mahītūkīte,
na mūreke tūmaārīrīrie tūrī hamwe;
ningī mūciire muonanie atī mūtīhītīe.

- ²⁷ Ithe wanyu wa mbere nīehirie;
nao andū arīa maaragia ithenya rīanyu makīne-
mera.

- ²⁸ Nī ūndū ūcio-rī, nīngaconorithia anene a hekarū yanyu,
na ndūme Jakubu anangīke,
o nake Isiraeli atuīke wa kūnyararwo.

44

Isiraeli Ūrīa Mūthuure

- ¹ “No rīrī, ta thikīrīria, wee Jakubu, ndungata yakwa,
o we Isiraeli, ūrīa nīi thuurīte.

- ² Jehova, ūrīa wakūūmbire
na agīgūthondeka ūrī nda ya maitūguo,
o ūrīa ūrīgūteithagia, ekuuga atīrī:

Tiga gwītīgīra, wee Jakubu, ndungata yakwa,
o nawe Jeshuruni, ūrīa nīi thuurīte.

- ³ Nīgūkorwo būrūri ūrīa mūng’aru nīngaūtīrīria maaī,
nakuo kūndū kūrīa kūmū nīgūgathereraga tūrūū;
naruo rūciaro rwaku nīngarūtīrīria Roho wakwa,

nacio njiaro cianyu ndīciitīrīrie kīrathimo gīakwa.

⁴ Nīmakaingīha o ta nyeki ya gītũamba ikunūkīte,
o na kana ta mītī ya mīribina irīa ikūruga hūgūrūrū-
inī cia njūū.

⁵ Mūndū ūmwe nīakoiga atīrī, ‘Nī ndī wa Jehova’;
nake ūrīa ūngī akeītania na Jakubu;
o nake ūngī eyandīke guoko gwake atīrī, ‘Ndī wa Jehova,’
na eetue rītwa rītānītio na Isiraeli.

Nī Jehova, ti Mīhianano

⁶ “Atīrīrī, Mūthamaki wa Isiraeli na Mūkūūri wao,
o we Jehova-Mwene-Hinya-Wothe, ekuuga atīrī:
Nī nī wa mbere na nī nī wa kūrīgīrīria,
gūtīrī Ngai ūngī tiga nī.

⁷ Nūū ūkīhaana ta nī? Nīarekwo oimbūre ūhorō ūcio.
Nīaheane ūhorō ūcio na oimbūre arī mbere yakwa,
ūrīa gwatarī kuuma rīrīa ndoombire andū akwa a tene,
na onanie ūrīa gūgaikara thuutha-inī;
īī, nīakīrathe ūhorō wa maūndū marīa magooka.

⁸ Tigai kūinaina, o na kana mwītīgīre.
Githī ndioimbūrire maūndū maya,
na ngīratha ūhorō ūyū kuuma o tene?
Inyuī nī inyuī aira akwa. Nī kūrī Ngai ūngī tiga nī?
Aca, gūtīrī rwaro rūngī rwa Ihiga, nī ndirī ūngī njūū.”

⁹ Andū arīa othe mathondekaga mīhianano ya kūhooywo
nī a tūhū,
na indo irīa meriragīria mūno itirī bata.
Andū arīa mangīaria ithenya rīao nī atumumu;
gūtīrī ūndū mamenyaga, ūguo nīguo ūmaconoritha-
gia.

¹⁰ Nūū wacūhagia mūhianano wa kūhooywo,
o na ageturīra mūhianano wa gūtwekio ūrīa
ūtangīmūguna?

¹¹ We na arĩa macihooyaga nĩmagaconorithio;
mabundi o nao no andũ matarĩ kiene.
Othe nĩmongane hamwe na matue itua;
nao nĩmakanyitwo nĩ guoya mũnene na
maconorithio.

¹² Mũturi wa igeri ooyaga kĩndũ kĩa wĩra,
na agakĩrutĩra wĩra agagĩcina na makara;
agathondeka ngai ya mũhianano na nyondo,
akaũtura na hinya wa guoko gwake.
Mũndũ ũcio ahũũtaga, akoorwo nĩ hinya;
akaga kũnyua maaĩ, akaringĩka.

¹³ Mũtharamara aigaga rĩrigi rwa kũrũngaria mũhari,
agacooka agakurura na karamu;
mũhianano ũcio egũthondeka akaũhũũra randa,
ningĩ akaũthima gĩthiũrĩrĩ,
na agacooka kũwacũhia wega ũhaanane na mũhianĩre wa
mũndũ,
o ta mũndũ ũrĩ na riiri wake wotho,
nĩgeetha ũtũũre ihooero-inĩ rĩraguo.

¹⁴ Mũndũ aatemire mĩtarakwa,
na agĩĩthuurĩra mũkarakaba kana mũgandi.
Akĩreka ũkũranĩre na mĩtĩ ĩrĩa ĩngĩ ya mũtitũ,
kana akĩhaanda mũthengera, nayo mbura ĩkĩũkũria.

¹⁵ Mũtĩ ũcio nĩ wa kuunwo ngũ;
oyaga imwe agaakia mwaki, agoota,
no iria ingĩ agaakia mwaki, akaruga mĩgate.
Ningĩ gĩcunjĩ kĩmwe agethondekera ngai ya mũhianano,
akamĩhooyaga.

Ĩĩ ti-itherũ, athondekaga mũhianano mũicũhie
akaũinamagĩrĩra.

¹⁶ Nuthu ya ngũ agaakia mwaki nacio;
akarugĩra irio ciake ho,
na akahĩhĩria nyama ciake ho, akarĩa, akahũũna.

Ningĩ agoota mwaki, akoiga atĩrĩ,

“Hĩ! Nĩndaigua ũrugarĩ; nĩndona mwaki.”

17 Ngũ iria ciatigara agathondeka ngai, mũhianano wake
wa kũhooya;

akaũinamĩrĩra na akaũturĩria maru.

Akaũhooya, akoiga atĩrĩ,

“Honokia; wee nĩwe ngai yakwa.”

18 Matirĩ ũndũ mooĩ, na matirĩ ũndũ mamenyaga;

maitho mao nĩmahumbĩre, nĩ ũndũ ũcio matingĩona,

na meciiria mao nĩmahingĩtwo makaaga kũmenya
maũndũ.

19 Gũtirĩ mũndũ ũkiraga ageciiria,

gũtirĩ mũndũ ũrĩ na ũũgĩ kana ũmenyo oige atĩrĩ,

“Nuthu ya ngũ ndahũthĩrire na gwakia mwaki;

o na ngĩrugĩra mĩgate makara-inĩ macio,

na ngĩcooka ngĩhĩhia nyama na ngĩrĩa.

Ti-itherũ no ngĩthondeke kĩndũ kĩrĩ magigi kuuma kũrĩ
ngũ iria itigaire?

Ti-itherũ no nyinamĩrĩre gĩcunjĩ kĩa mūtĩ?”

20 Arĩĩaga mũhu, ahĩtithĩtio nĩ ngoro ĩrĩa ĩheenekete;

ndangĩhota kwĩhonokia, kana oige atĩrĩ,

“Githĩ kĩndũ gĩkĩ kĩrĩ guoko gwakwa kwa ũrĩo ti
maheeni?”

21 “Ririkana maũndũ maya, wee Jakubu,

o wee Isiraeli, tondũ ũrĩ ndungata yakwa.

Nĩ nĩ ndakũumbire, wee ũrĩ ndungata yakwa;

atĩrĩ, wee Isiraeli, ndikaariganĩrwo nĩwe.

22 Nĩnjeheretie mahĩtia maku magathira biũ,

o ta ũrĩa itu rĩa mbura rĩthiraga,

mehia maku ngamaniina ta kĩbii kĩa rũciinĩ.

Njookerera tondũ nĩngũkũũrĩte.”

23 Wee igūrũ ina nĩ gũkena,
nĩgũkorwo nĩ Jehova wĩkĩte ũndũ ũcio;
nawe thĩ ũrĩ rungu rwa igūrũ-rĩ, anĩrĩra.

Na inyuĩ irĩma-rĩ, inai rwĩmbo,
o na inyuĩ mĩtitũ na mĩtĩ yanyu yothe inai,
nĩgũkorwo Jehova nĩakũũrĩte Jakubu,
na akoonania riiri wake kũu Isiraeli.

Jerusalemu Nĩgũgatũũrwo

24 “Jehova, Mũkũũri waku,
ũrĩa wakũũmbĩire nda ya maitũguo, ekuuga atĩrĩ:

“Nĩ nĩ nĩ Jehova
ũrĩa wombire indo ciothe,
ũrĩa watambũrũkirie igūrũ ndĩ nyiki,
ũrĩa waaranirie thĩ ndĩ nyiki,

25 nĩ nĩ ngiragĩrĩria ciama cia anabii a maheeni,
nao aragũri ngamatua irimũ,
ningĩ ngagarũra ũũgĩ wa arĩa oogĩ,
ngaũtua ũrimũ mũtheri.

26 Nĩ nĩ njikagĩra ciugo cia ndungata ciakwa hinya,
na ngahingia ũrathi wa atũmwo akwa,

na ha ũhoru wa Jerusalemu ngoiga atĩrĩ, ‘Nĩrĩgatũũrwo,’
na ha ũhoru wa matũũra ma Juda ngoiga atĩrĩ, ‘Nĩma-
gaakwo,’
o na kũndũ gwakuo kũrĩa kwanangĩtwo ngoiga atĩrĩ,
‘Nĩngagũcookereria.’

27 Nĩ nĩ njĩruga maaĩ ma kũrĩa kũriku atĩrĩ, ‘Hũai,
na nĩngahũithia tũrũũ twanyu.’

28 Nĩ nĩ njugaga ũhoru wa Mũthamaki Kurusu atĩrĩ, ‘Nĩwe
mũrĩithi wa mbũri ciakwa,
na nĩwe ũkaahingia ũrĩa wothe nyendaga wĩkwo;

Nĩakoiga ũhoro wa Jerusalemu atĩrĩ, “Nĩrĩakwo,”
na ha ũhoro wa hekarũ oige atĩrĩ, “Mĩthingi yayo
nĩyakwo.””

45

- ¹ Atĩrĩrĩ, ũyũ nĩguo ũhoro ũrĩa Jehova areera Kurusu,
ũrĩa wake mũitĩrĩrie maguta,
o ũcio nĩ nyitĩte guoko gwake kwa ũrĩo
nĩguo ndoorie ndũrĩrĩ iria irĩ mbere yake,
na njaũre ahamaki indo ciao cia mbaara,
nĩgeetha ndĩmũhingũrĩre mĩrango mbere yake,
na nĩguo ndakanakore ihingo ihingĩtwo:
- ² Nĩngagũtongoria
na nĩngaragania irĩma;
nĩngoinanga ihingo cia gĩcango,
na ndinangie mĩgĩiko ya kĩgera.
- ³ Nĩngakũhe igĩina iria ihithĩtwo nduma-inĩ,
ngũhe ũtonga ũrĩa mũhithe,
nĩguo ũmenye atĩ nĩ nĩ nĩ Jehova,
o we Ngai wa Isiraeli, ũrĩa ũgwĩtĩte na rĩitwa rĩaku.
- ⁴ Nĩngwĩtĩte na rĩitwa rĩaku,
nĩ ũndũ wa ndungata yakwa Jakubu,
o na nĩ ũndũ wa Isiraeli ũcio nĩ ndĩthuurĩre,
na ngakũhe rĩitwa rĩa gĩtĩio,
o na gũtuĩka wee ndũnjũũĩ.
- ⁵ Nĩ nĩ nĩ Jehova, na gũtirĩ ũngĩ;
tiga nĩ gũtirĩ Ngai ũngĩ.
Nĩndĩrĩkuongagĩrĩra hinya,
o na gũtuĩka wee ndũnjũũĩ,
- ⁶ nĩgeetha kuuma irathĩro rĩa riũa
nginya ithũiro rĩarĩo,
andũ mamenye atĩ gũtirĩ ũngĩ tiga nĩ.

Nĩ nĩ nĩ Jehova, na gũtirĩ ũngĩ.

⁷ Nĩ nĩ ndũmaga kũgĩe ũtheri, o na ngatũma kũgĩe nduma,
nĩ nĩ ndehaga ũgaacĩru na ngatũma kũgĩe
mwanangĩko;

Nĩ nĩ, Jehova, ũrĩa wĩkaga maũndũ macio mothe.

⁸ “Atĩrĩrĩ inyuĩ matu ma igũrũ, urĩriai thĩ ũthingu;
o na inyuĩ matu ma mbura itĩrĩriai thĩ ũthingu.

Thĩ nayo nĩyathamie kanua,
naguo ũhonokio nĩũkunũke, ũmere,
ũkũranĩre na ũthingu.

Nĩ Jehova-rĩ, nĩ nĩ ndũmĩte igĩe kuo.

⁹ “Ũrĩa ũgianaga na Mũmũmbi, kaĩ arĩ na haaro-ĩ!
Ūcio ahaana o ta rũgĩo thĩinĩ wa ngĩo iria irĩ thĩ.

Rĩũmba rĩahota kũũria ũrĩa ũmbaga indo narĩo atĩrĩ,
‘Nĩ kĩ kũ ũromba?’

O na kana wĩra waku no uuge atĩrĩ,

‘Ndarĩ na moko?’

¹⁰ Hĩ, kaĩ ũrĩa ũragia ithe atĩrĩ,

‘Nĩ kĩ kũ wagĩire?’

kana akooria nyina atĩrĩ,

‘Nĩ kĩ kũ waciara?’

Kaĩ arĩ na haaro-ĩ!

¹¹ “Jehova, Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
na Mũmbi wake, ekuuga atĩrĩ:

Ha ũhoru ũkonĩ maũndũ marĩa magooka-rĩ,
anga no mũkĩnjũurie ũhoru wa ciana ciakwa,
kana mũnjathĩre wĩra wa moko makwa?

¹² Nĩ nĩ ndombire thĩ,
na ngĩũmba andũ arĩa marĩ kuo.

Moko makwa nĩmo maatambũrũkirie kũu igũrũ,
na ngĩatha mbũtũ cia igũrũ igĩe ho.

13 Nĩngarahũra Kurusu nĩ ũndũ wa ũthingu wakwa:

Nĩngatũma mĩthiĩre yake ĩrũngĩĩre.

We nĩagaaka itũũra riakwa rĩrĩa inene rĩngĩ,

na ohorithie andũ akwa arĩa matahĩtwo,

no rĩrĩ, matikarutĩrwo kĩndũ gĩa kũmakũũra kana

marutĩrwo kĩheo,

ũguo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga.”

14 Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Maciaro ma bũrũri wa Misiri, na indo cia wonjorithia cia

Kushi,

o na andũ acio araihu a Sabea,

nĩmagooka kũrĩ we matuĩke aku;

nĩmagakuuma thuutha,

na moke kũrĩ we mohetwo na mĩnyororo.

Nĩmagakũinamĩrĩra, magũthaithe, makwĩre atĩrĩ,

‘Ti-itherũ Mũrungu arĩ hamwe nawe, na gũtirĩ ũngĩ tiga
we;

ti-itherũ gũtirĩ ngai ĩngĩ.’”

15 Ti-itherũ wee ũrĩ Mũrungu ũrĩa ũikaraga ehithĩte,

Wee Ngai na Mũhonokia wa Isiraeli.

16 Arĩa othe mathondekaga mĩhianano ya kũhooywo

nĩmagaconorithio na manyararithio;

makoimagara mathiĩ manyararithio othe hamwe.

17 No rĩrĩ, Isiraeli nĩakahonokio nĩ Jehova

na ũhonokio wake ũrĩa ũtũũraga tene na tene;

wee ndũgaconorithio kana ũnyararithio

ngĩnya tene na tene.

18 Nĩgũkorwo Jehova ekuuga atĩrĩ,

ũcio wombire igũrũ,

o we Ngai,

o ũcio wombire thĩ na akĩmĩthondeka,

agĩcooka akĩmĩrũmia wega;

na ndaamĩũmbire ĩtũũre ĩrĩ ũtheri,
no aamĩũmbire ĩtũũragwo nĩ andũ;
we ekuuga atĩrĩ:

“Nĩ nĩ nĩ Jehova,
na gũtirĩ ũngĩ.

¹⁹ Ndirĩ ndaaria na hitho,
ndĩ handũ bũrũri-inĩ ũrĩ nduma;
ndirĩ ndeera njiaro cia Jakubu atĩrĩ,
‘Nongoriai o ũguo tũhũ.’

Nĩ Jehova, njaragia ũhoru wa ma;
nyumbũraga maũndũ marĩa magĩrĩire.

²⁰ “Cookanĩrĩrai hamwe, mũũke;
ũnganai, inyuĩ arĩa mũũrĩte kuuma kũrĩ ndũrĩrĩ.
Kwaga ũmenyi-rĩ, nĩ andũ arĩa makuuaga mĩhianano ya
kũhooywo ya mĩtĩ,
na makahooya ngai itangĩhota kũmahonokia.

²¹ Umbũrai ũhoru wa ũrĩa gũgaikara, na mũũheane,
na andũ marekwo maciire marĩ hamwe.
Nũũ waheanire ũhoru ũyũ kuuma o tene?
Ningĩ nũũ waumbũrĩte matukũ-inĩ macio ma tene
mũno?

Githĩ ti nĩ, nĩ Jehova?
Gũtirĩ Ngai ũngĩ tiga nĩ,
Mũrungu mũthingu na Mũhonokia;
ti-itherũ gũtirĩ ũngĩ tiga nĩ.

²² “Atĩrĩrĩ, inyuĩ ituri ciothe cia thĩ,
njookereraĩ mũhonokio,
nĩgũkorwo nĩ nĩ nĩ Mũrungu, na gũtirĩ ũngĩ tiga nĩ.

²³ Nĩndĩhĩtĩte ngĩgwetaga rĩtwa riakwa nĩ mwene,
naguo ũhoru ũkoima kanua gakwa na kĩhooto,
naguo ndũkagarũrũka o na atĩa:

Maru mothe nĩmagaturio mbere yakwa;

nacio nĩmĩ ciothe nĩcikeehĩta na rĩĩtwa rĩakwa.

²⁴ Nĩmakaaria ũhoro wakwa, moige atĩrĩ,
‘Ũthingu na hinya cionekaga harĩ Jehova o we wiki.’”
Andũ arĩa othe maarakarire makĩmũũkĩrĩra,
nĩmagooka harĩ we maconorithio.

²⁵ No njiaro ciothe cia Isiraeli
nĩikoonekaga irĩ na ũthingu nĩ ũndũ wa Jehova,
na nĩigakena mũno.

46

Ngai cia Babuloni

¹ Atĩrĩrĩ, Beli nĩĩnamĩrĩire, nayo Nebo ikahocerera;
mĩhianano yacio ya kũhooywo ikuuagwo nĩ nyamũ
cia mũtitũ o na ng’ombe.

Mĩhianano ĩyo mĩacũhie ikuuagwo kũndũ na kũndũ nĩ-
tuĩkĩte mĩrigo mĩritũ,
mĩrigo ya kũnogia nyamũ iria imĩkuuaga.

² Nyamũ icio na ngai icio cia kũhooywo irainamĩrĩra
hamwe;
ciothe ikaremwo nĩkũhonokia mĩhianano ĩyo ĩku-
uĩtwo,
nacio nyene igatahwo igatwarwo ũkombo-inĩ.

³ “Atĩrĩrĩ, ta thikĩrĩriai, inyuĩ nyũmba ya Jakubu,
inyuotho matigari ma nyũmba ya Isiraeli,
o inyuĩ arĩa ndũire nditikĩte kuuma rĩrĩa mwarĩ nda cia
manyina manyu,
na ngatũũra ndĩmũkuuĩte kuuma rĩrĩa mwaciarirwo.

⁴ O na ũkũrũ-inĩ wanyu, no nĩĩ,
o na rĩrĩa mũgaakorwo mũrĩ na mbuĩ,
nĩĩ nĩ nĩ ngũmũtũũria muoyo.

Nĩ nĩ ndaamũũmbire, na nĩ nĩ ngũtũũra ndĩmũkuuaga,
ĩĩ ti-itherũ nĩ nĩ ngũmũtũũria muoyo na
ndĩmũhonokagie.

⁵ “Niĩ-rĩ, mũngĩngerekania na ũ kana nũũ mũngĩnjigania nake?

Mũngĩhaanania na ũ nĩguo tũgerekanio nake?

⁶ Andũ amwe maitũrũraga thahabu kuuma mondo-inĩ ciao,

na magathima betha na ratiri;

magacooka makaandĩka mūturi wa thahabu

amĩthondeke ĩtuĩke mũhianano wa ngai yao,

nao magacooka makamĩnamĩrĩra, makamĩhooya.

⁷ Mũhianano ũcio maũigagĩrĩra ciande ciao, makaũkuua; makaũiga handũ haguo, ũgaikara ũrũgamĩte o hau.

No ndũngĩhota kuuma hau wĩtware.

O na mũndũ angĩũkaĩra-rĩ, ndũngĩcookia,

kana ũhonokie mũndũ ũcio kuuma mathĩĩna-inĩ make.

⁸ “Inyuĩ aremi aya, ririkanai ũndũ ũyũ,

na mũwĩkĩre meciiria-inĩ manyu, mũũige ngoro-inĩ.

⁹ Ririkanai maũndũ marĩa mahĩtũkĩte, marĩa ma tene;

nĩĩ nĩ nĩ Mũrungu, na gũtirĩ ũngĩ tiga nĩĩ;

nĩĩ nĩ nĩ Ngai, na gũtirĩ ũngĩ ũhaana ta nĩĩ.

¹⁰ Nĩĩ menyithanagia maũndũ marĩa mageekĩka

marigĩrĩrio-inĩ kuuma o kĩambĩrĩria,

namo maũndũ marĩa magooka ngamamenyithania

kuuma o tene.

Ngoiga atĩrĩ: Ūrĩa nduĩte nĩũkahinga,

namo maũndũ mothe marĩa nyendaga gwĩka-rĩ, no mo ngeeka.

¹¹ Nĩngeeta nyoni ndĩa nyama kuuma mwena wa irathĩro;

nĩngeeta mũndũ wa kũhingia maũndũ marĩa nduĩte

gwĩka kuuma bũrũri wa kũraya.*

Ūrĩa njugĩte nĩngahingia;

* 46:11 Mũndũ ũcio nĩ Kurusu.

- ũndũ ũrĩa ndĩciirĩtie gwĩka nĩngawĩka.
¹² Ta thĩkĩrĩrai, inyuĩ andũ a ngoro nyũmũ,
 o inyuĩ mũraihanĩrĩrie na ũhoru wa ũthingu.
¹³ Nĩngũreharehe ũthingu wakwa hakuhĩ,
 ndũrĩ kũraya;
 o naguo ũhonokio wakwa ũgũũka o narua.
 Ũhoru wa ũhonokio wakwa ngũwathĩrĩra Zayuni,
 na njathĩrĩre riiri wakwa kũrĩ Isiraeli.

47

Kũgũa kwa Babuloni

- ¹ “Atĩrĩrĩ, harũrũka ũikare thĩ rũkũngũ-inĩ,
 wee Mũirĩtu Gathirange wa Babuloni;
 ikara thĩ ũtaikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene,
 wee Mwarĩ wa andũ a Babuloni.
 Ndũgacooka gũtuĩka mũndũ wa kũmenyererwo,
 kana mũndũ mũnyoroku ũtarĩ ũndũ angĩkĩra.
² Oya mahiga ma gĩthĩi, ũthĩe mũtu;
 eheria gĩtambaya gĩa kwĩhumbĩra ũthiũ.
 Heta nguo ciaku na ũguũrie magũrũ maku,
 ũtoboke maaĩ-inĩ ũringe tũrũũĩ.
³ Nĩũkarutwo nguo ũtigwo njaga,
 ũikare ũconorithĩtio.
 Nĩngerĩhĩria,
 na gũtirĩ mũndũ ngaiguĩra tha.”
⁴ Mũkũũri witũ, Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩrĩo Rĩĩtwa
 rĩake,
 nĩwe Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.
⁵ “Wee Mwarĩ wa andũ a Babuloni,
 ikara thĩ ũkirĩte ki, ũthĩi ũkinye nduma-inĩ;
 ndũgacooka gwĩtwo

- mũthamaki-mũndũ-wa-nja wa gwatha mothamaki.
6 Nĩkũrakara ndaarakarĩtio nĩ andũ akwa,
na ngĩtũma igai rĩakwa rĩthaahe;
ngĩmaneana moko-inĩ maku,
nawe ũkĩaga kũmaiguĩra tha.
O na andũ arĩa akũrũ
ũkĩmaigĩrĩra icooki iritũ mũno.
7 Nawe ũkiuga atĩrĩ, ‘Ngũtũũra ndĩ mũthamaki-mũndũ-
wa-nja nginya tene!’
No wee ndũigana gũcũũrania maũndũ maya,
o na kana wĩciirie ũrĩa ũhoru wamo wa kũrigĩrĩria
ũgaikara.
- 8 “Na rĩrĩ, ta thikĩrĩria, wee wendete ikeno,
na ũikaraga ũtarĩ ũgwati ũngĩtigĩra,
na ũkeĩraga atĩrĩ,
‘Nĩ no nĩ, na gũtirĩ ũngĩ tiga nĩ.
Ndirĩ hĩndĩ ngaatuĩka mũtumia wa ndigwa,
kana menye ũhoru wa gũkuĩrwo nĩ ciana.’
9 Maũndũ macio meerĩ nĩmagagũkorerera o rĩmwe,
mũthenya o ro ũmwe:
nĩũgakuĩrwo nĩ ciana, na ũtuĩke mũtumia wa ndigwa.
Maũndũ macio magaagũkorerera na ũiyũru biũ,
o na gũtuĩka ũrĩ na ũrogi mũingĩ,
na ũgo waku ũkaingĩha mũno.
10 Ũtũire wĩhokete waganu waku,
ũkoiga atĩrĩ, ‘Gũtirĩ mũndũ ũnyonaga.’
Ũũgĩ na ũmenyo waku nĩikũhĩtithagia rĩrĩa ũkwĩra atĩrĩ,
‘Nĩ no nĩ, na gũtirĩ ũngĩ tiga nĩ.’
11 Nĩ ũndũ ũcio mwanangĩko nĩũgagũkora,
na ndũkaamenya ũrĩa ũngĩũũrĩra.
Nĩũgakorererwo nĩ mũtino
ũrĩa ũtangĩhota gwĩkũũra kuuma kũrĩ guo;

ningĩ nĩũgakorererwo o ro rĩmwe
nĩ ihooru rĩa maũndũ ũterĩgĩrĩire.

¹² “Wee thĩĩ na mbere na ciana ciaku cia ũgo,
na ũrogi waku mũingĩ ũrĩa ũtũire wĩkaga kuuma ũrĩ
mũnini.

No gũkorwo hihi nĩũkona kĩguni kĩa mo,
kana hihi ũtũme kũgĩe na itua-nda inene.

¹³ Irĩra iria ciothe ũheetwo no gũkũnogia ikũnogetie!
Ago aku arĩa maroraga igũrũ matu-inĩ nĩmeyumĩrie,
acio matuĩragia njata na makaratha mohoro o mweri, o
mweri-rĩ,
nĩmagĩkũhonokie kuuma kũrĩ maũndũ marĩa
megũgũkorerera.

¹⁴ Ti-itherũ, andũ acio mahaana ta itira iria itigĩtwo
mũgũnda;

nĩgũcinwo magaacinwo nĩ mwaki mathire.
Matikahota kwĩhonokia kuuma kũrĩ hinya wa rũrĩrĩmbĩ
rwa mwaki,
nĩgũkorwo hatigaakorwo makara mangĩotwo mwaki;
hatirĩ mwaki haha ũngĩotwo.

¹⁵ Ũguo noguo mangĩgwĩkĩra,
aya mwanarutithania wĩra na mũkonjorithia nao
kuuma rĩrĩa warĩ mũnini.

O mũndũ wao athiaga o na mbere kũhĩtia;
gũtigakorwo mũndũ o na ũmwe ũngĩgĩkũhonokia.

48

Isiraeli kũũmia Ngoro

¹ “Atĩrĩrĩ, we nyũmba ya Jakubu, ta thikĩrĩria ũhoro ũyũ,
o wee wĩtanagio na rĩitwa rĩa Isiraeli,
na uumĩte rũciaro-inĩ rwa Juda,
o inyuĩ mwĩhĩtaga mũkĩgwetaga rĩitwa rĩa Jehova,

- na mûkahooya Ngai wa Isiraeli,
o na gûtuika mûtimûhooyaga na ma kana na
ûthingu,
- ² nîgûkorwo inyuĩ mwĩtaga atũuri a itũura rĩrĩa inene
itheru,
na mûkehoka Ngai wa Isiraeli,
o ũcio rĩitwa rĩake arĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe:
- ³ O tene nĩndarathire ũhoru wa maũndũ marĩa magooka,
ngĩmaaria na kanua gakwa na ngĩtũma mamenyeke;
na o ro rĩmwe ngĩmahingia, namo magĩkĩka.
- ⁴ Nîgûkorwo nĩndamenyaga atĩ wee ũrĩ mûremi mũno,
nayo ngingo yaku ikahaana ta rûga rũmũ rwa kĩgera,
naguo thiithi waku ũgatuika ta gĩcango.
- ⁵ Nĩ ũndũ ũcio ndakwĩre maũndũ maya o tene;
ngĩkwĩra ũhoru wamo mataanekĩka, nĩgeetha
ndũkanoige atĩrĩ,
'Mĩhianano yakwa ya kũhooywo nĩyo iikĩte maũndũ ma-
cio;
mũhianano wakwa wa gwacũhio, na ngai yakwa ya
kĩgera
nĩcio ciathanire ũhoru wamo.'
- ⁶ Kũigua nĩmũiguĩte maũndũ macio; ta kĩmarorei mothe.
Githĩ mũtikamoimbũra atĩ nĩguo matariĩ?
- "Kuuma rĩu ndĩkwĩraga ũhoru wa maũndũ merũ,
ngakwĩra ũhoru wa maũndũ mahithe, o marĩa wee
ũtooi.
- ⁷ Maũndũ macio mathondeketwo o rĩu, na ti ma tene;
ndũrĩ waigua ũhoru ũcio, waũigua ũmũthĩ.
Nĩ ũndũ ũcio ndũngiuga atĩrĩ,
'Maũndũ macio nĩndamenyete ũhoru wamo.'
- ⁸ Wee ndũrĩ waigua kana ũkamenya;
kuuma o tene matũ maku matirĩ mahingũka.
Nĩnjũũĩ wega ũrĩa ũrĩ mũndũ mũgarũ,

- o na atĩ kuuma waciarwo wetirwo mũremi.
9 Nĩngwamba kũrũgamia mang'ũrĩ makwa nĩ ũndũ wa
rĩtwa rĩakwa;
na tondũ wa ũgooci wakwa ndigĩrĩrie mang'ũrĩ ma-
cio matigagũkore,
nĩguo ndigakũniine biũ.
10 Atĩrĩrĩ, nĩngũtheretie o na gũtuĩka ti ta ũrĩa betha
ĩtheragio;
wee-rĩ, ngũgeretie thĩinĩ wa icua rĩa mĩnyamaro.
11 Nĩ ũndũ wakwa nĩ mwene,
ĩ ti-itherũ, nĩ ũndũ wakwa nĩ mwene-rĩ, nĩngeeka
ũndũ ũcio.
Nĩ mwene-rĩ, ndaahota atĩa gwĩtikĩria rĩtwa rĩakwa
rĩthaahio?
Riiri wakwa ndikaũhe mũndũ ũngĩ.

Isiraeli Kũrekio

- 12 “Atĩrĩrĩ, wee Jakubu, ta thikĩrĩria,
o na wee Isiraeli ũrĩa nĩ njĩtĩte:
Nĩ nĩ nĩ Ngai; nĩ nĩ wa mbere,
o na ningĩ nĩ nĩ wa kũrigĩrĩria.
13 Guoko gwakwa kĩũmbe nĩkuo kwahaandire mĩthingi ya
thĩ,
na guoko gwakwa kwa ũrĩo gũgĩtambũrũkia matu;
rĩrĩa ndaameta,
mothe marũgamaga o hamwe.
14 “Cookanĩrĩrai hamwe inyuothe na mũthikĩrĩrie:
Nĩ mĩhianano ĩrĩkũ ya kũhooywo ĩrĩ yoimbũranĩra
maũndũ macio?
Mũndũ ũrĩa Jehova ethuurĩire manyiitanĩre nake
nĩwe ũkaahingia muoroto wake wa gũũkĩrĩra bũrũri
wa Babuloni;
guoko gwake nĩkuo gũgookĩrĩra andũ a Babuloni.
15 Nĩ, o nĩ-rĩ, nĩnjarĩtie;

ĩĩ nĩguo, nĩ nĩ ndĩmwĩtĩte,
na nĩngamũrehe,
na nĩakagaacĩra wĩra-inĩ wake.

¹⁶ “Nguhĩrĩriai mũthikĩrĩrie ũhoru ũyũ:
“Kuuma o kĩambĩrĩria ndirĩ ndaaria ũhoru na hitho;
maũndũ macio makĩoneka, nĩ ngoragwo ho.”

Na rĩu Mwathani Jehova nĩwe ũndũmĩte,
we mwene o na Roho wake.

¹⁷ Jehova, o we Mũkũuri waku,
o we Mũtheru wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ:
“Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai waku,
ũrĩa ũkũrutaga maũndũ marĩa makwagĩrĩre,
na nowe ũkuonagĩrĩria njĩra ĩrĩa wagĩrĩrwo
nĩkũgera.

¹⁸ Naarĩ korwo nĩmwaiguĩte maathani makwa,
thayũ wanyu ũngĩahaanire ta rūũĩ rūgũtherera,
naguo ũthingu wanyu ũhaane ta makũmbĩ ma iria-
inĩ.

¹⁹ Njiao cianyu ingĩaingĩhire o ta mũthanga,
nacio ciana cianyu cingĩhe ta hĩndĩ cia mũthanga iria
itangĩtarĩka;
rĩtwa rĩao rĩtingĩkaaniinwo,
kana rĩanangwo, rĩeherio mbere yakwa.”

²⁰ Umai bũrũri wa Babuloni,
mũthareĩ, muume kũrĩ andũ a Babuloni!
Anĩrĩrai ũhoru ũyũ na kayũ kanene mũkenete,
na mũhunje ndũmĩrĩ ĩno.
Mĩtũmei nginya ituri-inĩ cia thĩ;
ugai atĩrĩ, “Jehova nĩakũũrĩte ndungata yake
Jakubu.”

²¹ Matianyootire hĩndĩ ĩrĩa aamatoongoreirie werũ-inĩ;

nĩamarutĩire maaĩ kuuma rwaro-inĩ rwa ihiga;
o na ningĩ agĩatũra rwaro rwa ihiga,
namo maaĩ makiuma ho.

²² Jehova ekuuga atĩrĩ, “Andũ arĩa aaganu matikagĩa na
thayũ o na rĩ.”

49

Ndungata ya Jehova

- ¹ Atĩrĩrĩ, inyuĩ mūtũũraga icigĩrĩra-inĩ ta thikĩrĩriai;
o na inyuĩ andũ a mabũrũri ma kũraya ta iguai:
Jehova aanjĩtire itarĩ mũciare;
ndĩ o nda ya maitũ nĩguo aanjĩtire na rĩitwa rĩakwa.
- ² Nĩatũmire kanua gakwa gatuĩke ta rūhiũ rūũgĩ rwa njora,
na akĩihitha kĩiruru-inĩ gĩa guoko gwake;
agĩithondeka ta mũguĩ mũnyoroku,
na akĩihitha thiaka-inĩ wake.
- ³ Agĩcooka akĩnjĩra atĩrĩ, “Wee Isiraeli, nĩwe ndungata
yakwa,
andũ nĩmarĩngoocaga nĩ ũndũ waku.”
- ⁴ No ngiuga atĩrĩ, “Niĩ ndutĩte wĩra wa tũhũ;
hũthĩrĩte hinya wakwa wotha nĩ ũndũ wa maũndũ
matarĩ kĩguni na ma tũhũ.
No rĩrĩ, ũhoru wakwa wa gũtuĩrwo ciira na kĩhooto
uumaga harĩ Jehova,
narĩo irĩhi rĩakwa rĩrĩ na Ngai wakwa.”
- ⁵ Na rĩu-rĩ, Jehova ũrĩa wanyũũmbire ndĩ nda ya maitũ
nduĩke ndungata yake,
nĩguo hũndũre Jakubu, ndĩmũcookie harĩ we, na
njookanĩrĩrie Isiraeli harĩ we,
nĩgũkorwo ndĩ mūtũku maitho-inĩ ma Jehova,
na Ngai wakwa agakorwo arĩ hinya wakwa,

⁶ Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Nĩ ũndũ mũhũthũ harĩwe gũtuĩka ndungata yakwa,
ya gũcookereria mĩhĩrĩga ya Jakubu,
na kũhũndũra matigari ma Isiraeli marĩa ndĩitigĩirie.
Ningĩ nĩngatũma ũtuĩke ũtheri wa gũtherera andũ a
ndũrĩrĩ,
nĩgeetha ũtware ũhonokio wakwa ituri-inĩ ciothe cia
thĩ.”

⁷ Jehova, Mũkũũri wa Isiraeli,
o we Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
ekwarĩria ūrĩa mũnyarare na agathũũrwo nĩ ndũrĩrĩ,
akeera ūrĩa ndungata ya aathani atĩrĩ,
“Athamaki marĩkuonaga magakũrũgamĩra,
aanake a athamaki makuona magakũinamĩrĩra,
nĩ ũndũ wa Jehova, ũcio mwĩhokeku,
o we Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli, ūrĩa ũgũthuurĩte.”

Gũcookereria Isiraeli

⁸ Jehova ekuuga atĩrĩ,
“Hĩndĩ ya gwtĩkĩrĩka, nĩngagũcookeria ũhoru,
naguo mũthenya wa kũhonokania, nĩngagũteithia;
nĩndĩkũmenyagĩrĩra, na nĩngũkũheana
ũtuĩke wa kũrĩkanĩra kĩrĩkanĩro na andũ anyu
gĩa kũmacookeria bũrũri,
na ũtũme megwatĩre igai rĩa kũndũ kũrĩa gwatigirwo
gũkirĩte ihooru,
⁹ na ningĩ wĩre andũ arĩa mohetwo atĩrĩ, ‘Thiĩi, nĩmuo-
horwo,’
nao arĩa maikarĩte nduma-inĩ ũmeere atĩrĩ, ‘Umĩrai
ũtheri-inĩ!’
“Makaarĩithagio mĩkĩra-inĩ ya njĩra,
na moonage gĩa kũrĩa tũrĩma-inĩ tuothe tũrĩa tũtarĩ
kĩndũ.

¹⁰ Matikaahũũta kana manyoote,
kana macinwo nĩ ũrugarĩ wa werũ-inĩ o na kana
mahĩe nĩ riũa.

Nĩgũkorwo ũrĩa ũmaiguagĩra tha nĩwe ũkaamoonia njĩra
na amatongoragie amatware ithima-inĩ cia maaĩ.

¹¹ Nĩngatũma kũgĩe njĩra irĩma-inĩ ciakwa ciothe,
nacio barabara ciakwa iria njariĩ ciambatĩrio na
igũrũ.

¹² Atĩrĩrĩ, magooka moimĩte kũndũ kũraya:
amwe makoima gathigathini, na amwe moime
ithũĩro,
na arĩa angĩ moime rũgongo rũa Sinimu.”

¹³ Wee igũrũ, anĩrĩra nĩ gũkena;
nawe thĩ ũcanjamũke,
na inyuĩ irĩma-rĩ, inai rwĩmbo!
Nĩgũkorwo Jehova nĩahooreretie andũ ake,
nao andũ ake arĩa anyariire akamaiguĩra tha.

¹⁴ No rĩrĩ, Zayuni oigire atĩrĩ, “Jehova nĩandiganĩrie,
Mwathani nĩariganĩirwo nĩ nĩ.”

¹⁵ “Nyina wa mwana-rĩ, no ariganĩrwo nĩ mwana ũrĩa
arongithia,
na aage kũiguĩra tha mwana ũrĩa aciarĩte?
Hihi no kũhoteke ariganĩrwo,
no nĩ ndikaariganĩrwo nĩwe!

¹⁶ Atĩrĩrĩ, ngururĩte mũhiano waku hĩ-inĩ ciakwa,
nacio thingo ciaku ikoragwo mbere yakwa hĩndĩ
ciothe.

¹⁷ Ariũ aku mahiũhĩte magĩcookaga kũrĩ we,
nao arĩa makwanangĩte nĩmarakũũrĩra.

¹⁸ Tiira maitho maku wĩrorere kũndũ guothe;

ariũ aku othe maracookanĩrĩra hamwe moke
harĩwe.”
Jehova ekuuga atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa nĩ ndũũraga
muoyo-rĩ,
ũkaamehumba othe ta mathaga;
ũkaamehumba o ta ũrĩa mũhiki egemagia na math-
aga make.

19 “O na gũtuĩka nĩwanangĩtwo ũgakira ihooru,
o nague bũrũri waku ũkonũhwo-rĩ,
bũrũri ũcio nĩũkanyiiha wage kũiganĩra andũ arĩa
matũũraga kuo,
nao arĩa magũtambuurangĩte magaakorwo main-
gatĩtwo magathiĩ haraaya nawe.

20 Ciana iria ciaciariĩrwo bũrũri ũrĩa watahiĩrwo,
ikoiga ũkĩiguaga atĩrĩ,
‘Bũrũri ũyũ nĩ mũnini, ndũngĩtũigana,
tũhe kũndũ kũngĩ gwa gũtũũra.’

21 Hĩndĩ ĩyo nĩũkeyũria na ngoro yaku atĩrĩ,
‘Nũũ wanjariĩre ciana ici,
kuona atĩ nĩndakuĩrĩrwo nĩ ciana ciakwa, ngĩtigwo ta ndĩ
thaata;
ndaarĩ mũtahe na ngamenwo.
Nũũ warerire ciana ici?

Nĩ ndatigirwo nyiki,
no rĩrĩ, ciana ici ciumĩte nakũ?’”

22 Mwathani Jehova ekuuga ũũ:

“Atĩrĩrĩ, nĩngeeta ndũrĩrĩ,
njooke nyambararie bendera yakwa kũrĩ andũ a
mabũrũri;
nao nĩmakarehe ariũ aku mamakuuĩte na moko,
na makuue airĩtu aku na ciande ciao.

23 Athamaki nĩo magaatuĩka mathoguo ma gũkũrera,
na atumia ao matuĩke ta aa maitũguo a gũkũrera.

Nĩmagakũinamĩrĩra maturumithĩtie mothiũ mao thĩ,
na nĩmagacũna rũkũngũ rũrĩa rũrĩ magũrũ-inĩ maku.
Hĩndĩ iyo nĩũkamenya atĩ nĩ nĩ nĩ Jehova;
arĩa manjĩhokaga matigaaconoka.”

²⁴ Anga njamba ĩrĩ hinya no ĩtunywo indo iria itahĩte,
o na kana andũ arĩa maanyitĩtwo mahonokio kuuma
kũrĩ andũ karaũ?

²⁵ No rĩrĩ, Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Ĩĩ, njamba cia ita nĩĩgatunywo andũ arĩa ciohete mĩg-
wate,
na indo iria itahĩtwo itunyanwo kuuma kũrĩ andũ
arĩa karaũ;
nĩngahũũrana na andũ arĩa mahũũranaga nawe,
na nĩngahonokia ciana cianyu.

²⁶ Nĩngatũma andũ arĩa makũhinyagĩrĩria marĩe nyama
cia mĩĩrĩ yao;
makaarĩio nĩ thakame yao ene o ta marĩĩtwo nĩ
njoohi.

Nao andũ othe nĩmakamenya,
atĩ nĩ, Jehova, nĩ nĩ Mũhonokia waku,
na Mũkũũri waku, o nĩ Ũrĩa Mwene-Hinya wa
Jakubu.”

50

Mehia ma Isiraeli

¹ Jehova ekũũria atĩrĩ,

“Marĩa marĩa maitũguo aaheirwo ma gũtigana nake,
o macio monanagia atĩ nĩndamũteire-rĩ, marĩ ha?
Kana nĩ mũndũ ũrĩkũ wa arĩa ndaarĩ thiiĩrĩ nao ndakwen-
deirie?

Nĩ ũndũ wa mehia manyu-rĩ, nĩkĩo mwendirio;
nĩ ũndũ wa ũrĩa mwagrarĩte watho,
nĩkĩo nyina wanyu aateirwo.

² Rĩrĩa ndokire-rĩ, nĩ kĩĩ gĩatũmire haage mũndũ o na ũmwe?

Nĩngĩ rĩrĩa ndetanire-rĩ, nĩ kĩĩ gĩatũmire haage mũndũ o na ũmwe wanjĩtikire?

Kaĩ guoko gwakwa gwakuhĩhĩte, nĩguo kũremwo nĩkũmũkũũra?

Nĩ hinya njagĩte wa kũmũhonokia?

Ikũũma rĩakwa riiki nĩrĩtũmaga iria rĩhũe,
o na ngatũma njũũĩ ituĩke werũ;

thamaki ciakuo ikabutha nĩ kwaga maaĩ,
na igakua nĩ nyoota.

³ Nĩĩ humbaga igũrũ nguo ya nduma,
na ngarĩkunĩkĩra na nguo ya ikũnia.”

⁴ Mwathani Jehova nĩahete rũrĩmĩ rwa andũ arĩa marutĩtwo maũndũ,
nĩguo menyage ũrĩa ciugo ciakwa ingĩhota gũteithia andũ arĩa anogu.

Anjarahũraga rũciinĩ o rũciinĩ,
akaarahũra matũ makwa thikĩrĩrie nĩguo ndĩĩrute ta andũ arĩa marutagwo maũndũ.

⁵ Mwathani Jehova nĩahingũrĩte matũ makwa,
na nĩĩ ndirĩ ndamũremera;
ndicookete na thuutha.

⁶ Ndaneanire mũgongo wakwa kũrĩ andũ arĩa maahũũraga,
kĩreru gĩakwa ngĩkĩnengera arĩa maangũũraga nderu;

ndiahithire ũthiũ wakwa atĩ nĩguo ndikanyũrũrio,
kana ndige gũtuĩrwo mata.

⁷ Tondũ Mwathani Jehova nĩwe ũndeithagia-rĩ,
ndirĩ hĩndĩ ngaaconorithio.

Nĩ ũndũ ũcio ndũmĩte ũthiũ wakwa ũikare ũũmĩte o ta ihiga rĩa nyaigĩ,

na nĩnjũũ ndirĩ hĩndĩ ngaaconorithio.
8 Ningĩ ũrĩa ũnduuaga mũthingu arĩ hakuhĩ.
Nũũ ũngĩgĩithitanga?
Nĩoke tũrũgamane nake!
Ningĩ ũrĩa ũngĩnjiirithia akĩrĩ we ũ?
Mũndũ ũcio nĩarekwo akĩing'ethere!
9 Atĩrĩrĩ, Mwathani Jehova nĩwe ũndeithagia.
Ũrĩa ũngĩndua mwĩhia akĩrĩ ũũ?
Andũ acio othe magaathira o ta ũrĩa nguo ithiraga;
makaarĩio nĩ memenyi, mathire biũ.

10 Nũũ thĩinĩ wanyu wĩtigĩrĩte Jehova,
na wathĩkagĩra kiugo kĩa ndungata yake?
Mũndũ ũrĩa ũthiiagĩra nduma-inĩ,
ũrĩa ũtarĩ na ũtheri,
nĩakĩihoke rĩitwa rĩa Jehova,
na egiritanie na Ngai wake.
11 No rĩrĩ, rĩu inyuĩ arĩa othe mwakagia mwaki,
na mũkeehe imũrĩ igwakana-rĩ,
thĩĩ, mũgerere ũtheri-inĩ wa mwaki wanyu,
na wa imũrĩ cia mwaki ũrĩa mũgwatĩtie.
Ũndũ ũyũ nĩguo mũkaamũkĩra kuuma guoko-inĩ gwakwa:
Mũgaakoma thĩ na mĩnyamaro.

51

Ũhonokio wa Zayuni wa Tene na Tene

1 “Atĩrĩrĩ, inyuĩ mũrũmagĩrĩra maũndũ ma ũthingu ta
thikĩrĩriai,
o inyuĩ mũrongoragia Jehova:
Rorai rwaro rwa ihiga rũrĩa mwarutirwo,
o na kienjero kĩa mahiga kĩrĩa mwenjirwo;
2 ta rorai Iburahĩmu, o we ithe wanyu,
o na Sara, ũrĩa wamũciarire.

Nĩgũkorwo hĩndĩ ĩrĩa aarĩ o wiki nĩguo ndamwĩtire,
na ngĩmũrathima, ngĩtũma aingĩhe.

³ Ti-itherũ Jehova nĩakahooreria Zayuni,
o na ahoorerie kũndũ gwakuo kũrĩa kwanangĩtwo;
werũ wakuo akaaũtua o ta Edeni,
na rũng'ũrĩ rwakuo arũtue o ta mũgũnda wa Jehova.
Kũu guothe gũkaĩyũra gĩkeno, na gũcanjamũka ngoro,
na gũcookagia ngaatho, o gũkĩinagwo nyĩmbo.

⁴ “Inyuĩ andũ akwa ta thikĩrĩriai,
na inyuĩ rũrĩrĩ rwakwa, njiguai:
Nĩgũkorwo watho ũkoima harĩ nĩi;
nakĩo kĩhotoo gĩakwa nĩkĩo gĩgaatuĩka ũtheri wa
ndũrĩrĩ.

⁵ Ũhoro wakwa wa ũthingu nĩũrooka o na ihenya,
nakuo kũhonokania gwakwa kũrĩ hakuhi kuoneka,
o nakuo guoko gwakwa nĩkuo gũgaatuĩra andũ a
ndũrĩrĩ ciira wa kĩhotoo.

Andũ a icigĩrĩra-inĩ nĩ nĩi magaacũthĩrĩria
na meterere guoko gwakwa marĩ na mwĩhoko.

⁶ Tiirai maitho manyu na igũrũ,
na mũrore thĩ ĩrĩa ĩrĩ mũhuro;
igũrũ rĩkaabuĩria o ta ndogo,

nayo thĩ ĩthire o ta ũrĩa nguo ĩthiraga,
nao atũũri ao makuage o ũguo ta ngĩ.

No rĩrĩ, ũhonokio wakwa nĩwagũtũũra nginya tene,
naguo ũthingu wakwa ndũrĩ hĩndĩ ũgaathira.

⁷ “Ta njiguai, inyuĩ andũ arĩa mũũĩ ũhoro wa ũthingu,
o inyuĩ andũ arĩa mũrũmĩtie watho wakwa ngoro-inĩ
cianyu:

Mũtigitigĩre kũmenwo nĩ andũ,
o na kana mũmakio nĩ irumi iria mamũrumaga nacio.

⁸ Nĩgũkorwo makaarĩño nĩ memenyi mathire biũ o ta nguo;

na marĩĩo nĩ igunyũ o ta marĩ guoya wa ng'odu.
No rĩrĩ, ũhoro wakwa wa ũthingu nĩ wa gũtũura nginya
tene,
naguo ũhonokio wakwa ũtũũre nginya njiarwa-inĩ
ciothe.”

⁹ Arahũka, arahũka! Wĩkĩre hinya,
wee guoko kwa Jehova;
arahũka o ta ũrĩa waarahũkire matukũ marĩa ma tene,
warahũke o ta hĩndĩ ya njiarwa cia tene.
Githĩ wee tiwe watinangirie Rahabu tũcunjĩ,
o wee watheecangire nyamũ iyo nene, ũkĩmĩtũrĩka-
nia?

¹⁰ Githĩ tiwe wahũithirie iria,
maaĩ ma kũndũ kũrĩa kũriku mũno,
o wee watemire njĩra kũu iria-inĩ kũrĩa kũriku,
nĩgeetha andũ arĩa wakũũrĩte maringĩre yo?

¹¹ Andũ arĩa akũũre a Jehova nĩmagacooka.
Nao magaatoonya Zayuni makĩinaga;
nĩmagekĩrwo thũmbĩ ya gĩkeno gĩa tene na tene.
Magaakena na macanjamũke,
nakĩo kĩa na mũcaayo nĩgathira biũ.

¹² “Nĩ, o nĩ mwene-rĩ, nĩ nĩ ndĩmũhooreragia.
Wee ũrĩ ũ, atĩ nĩguo wĩtigĩre andũ arĩa makuuaga,
na ũgetigĩra ariũ a andũ arĩa magaatuuo o ta nyeki,

¹³ nawe ũkariganĩrwo nĩ Jehova ũrĩa wakũũmbire,
o we ũrĩa watambũrũkirie matu,
na agĩaka mĩthingi ya thĩ,
atĩ nĩguo o ũtũũrage na guoya o mũthenya
nĩ ũndũ wa mang'ũrĩ ma mũhinyanĩrĩria
rĩrĩa ekwĩhaarĩria aniinane?

Namo mang'ũrĩ ma mũhinyanĩrĩria ũcio-rĩ, makĩrĩ ha?

¹⁴ Nao oohwo arĩa marainaina nĩ guoya nĩmekuohorwo o narua;
matigakuĩra kũu marima-inĩ ma njeera,
o na kana irio ciao ciage.

¹⁵ Nĩgũkorwo nĩ nĩĩ Jehova Ngai wanyu,
ũrĩa ũtũmaga iria rĩikie ndiihũ nĩguo makũmbĩ marĩo
makaruruma;
Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩrĩo rĩitwa rĩake.

¹⁶ Nĩnjĩkĩrĩte ciugo ciakwa kanua-inĩ gaku,
na ngakũhumbĩra na kĩĩruru gĩa guoko gwakwa,
o nĩĩ ndatambũrũkirie matu harĩa marĩ,
na ngĩaka mĩthingi ya thĩ,
o nĩĩ njĩĩraga andũ a Zayuni atĩrĩ, ‘Inyuĩ mũrĩ andũ
akwa.’”

Gĩkombe kĩa Mang’ũrĩ ma Jehova

¹⁷ Arahũka, arahũka!
Wee Jerusalemu ũkĩra,
o wee ũnyuĩrĩire gĩkombe kĩa mang’ũrĩ ma Jehova,
ũnengereirio kuuma guoko-inĩ gwake,
o wee ũnyuĩrĩire kuuma mbakũri
ĩrĩa ĩtũmaga andũ matũgũũge na ũkamĩinĩkĩrĩria.

¹⁸ Harĩ ariũ ake othe arĩa aaciarire,
gũtirĩ o na ũmwe ũngĩmũtongoria;
o na ningĩ ariũ ake othe arĩa aarerire-rĩ,
gũtirĩ o na ũmwe ũngĩmũnyĩita guoko.

¹⁹ Mogwati maya meerĩ nĩmo magũkorete;
nũũ ũgaagĩkũhooreria?
Mogwati macio nĩ mwanangĩko na ũniinani,
ningĩ nĩ ng’aragu o na rũhiũ rwa njora;
nũũ ũgaagĩkũhooreria?

²⁰ Ariũ aku nĩmaringĩkĩte;
nao makomete macemanĩrio-inĩ ma njĩra ciothe,
magakoma o ta thiiya ĩnyitĩtwo nĩ mũtego.

Maiyūrītwo nĩ mang'ūrĩ ma Jehova,
na ikũũma rĩa Ngai wanyu.

²¹ Nĩ ũndũ ũcio igua ũhoro ũyũ, wee ũnyariirītwo,
ũkarĩĩo, no ti ndibei ikũrĩĩte.

²² Mwathani Jehova Ngai waku
ũrĩa ũgitagĩra andũ ake, ekuuga ũũ:
“Atĩrĩrĩ, nĩngwehereirie gĩkombe kĩrĩa gĩatũmire ũtũgũge,
ngakĩruta guoko-inĩ gwaku;
o na ngakwehereria mbakũri ya mang'ūrĩ makwa,
na ndũgacooka kũmĩnyuĩra rĩngĩ.

²³ Nĩnganeana mbakũri iyo moko-inĩ ma arĩa makũnyari-
iraga,
o arĩa maakwĩrĩre atĩrĩ,
‘Wĩgũithie thĩ, nĩguo tũkũgerere igũrũ.’
Nawe ũgĩkoma, mũgongo waku ũgĩtuĩka taarĩ thĩ,
na ũkĩũtua taarĩ njĩra nĩguo andũ acio makũgeragĩre
igũrũ.”

52

¹ Arahũka, arahũka, wee Zayuni,
wĩkĩre hinya.

Ikĩra nguo ciaku iria irĩ riiri,
o wee Jerusalemu, itũũra rĩrĩa inene na rĩamũre.
Nĩgũkorwo kuuma rĩu thĩinĩ waku
gũtigacooka gũtoonya mũndũ ũtarĩ mũruu
kana mũndũ ũrĩ na thaahu.

² Wĩribaribe rũkũngũ;
ũkĩra, ũikarĩre gĩtĩ kĩa ũnene, wee Jerusalemu.
Wĩohore mĩnyororo iyo irĩ ngingo yaku,
wee mwarĩ wa Zayuni, o wee ũtũire ũrĩ muohe.

³ Nĩgũkorwo Jehova ekuuga atĩrĩ:
“Wee wendirio ũtarutĩrwo kĩndũ,
na ũgaakũũrwo ũtarutĩrwo mbeeca.”

⁴ Nĩgũkorwo Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ:
“Tene andũ akwa maikũrũkire bũrũri wa Misiri
magĩthĩĩ gũtũũra marĩ ageni kuo;
thuutha ũyũ andũ a Ashuri nĩmamahinyĩrĩrie.”

⁵ Jehova ekũũria atĩrĩ, “Rĩu-rĩ, nĩ kĩĩ ndĩ nakĩo?
“Nĩgũkorwo andũ akwa maatahirwo o ũguo tũhũ,
nao andũ arĩa mamaathaga no kũmanyũrũria.
Narĩo rĩitwa rĩakwa rĩcambagio hĩndĩ ciothe,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

⁶ “Nĩ ũndũ ũcio andũ akwa nĩmakamenya rĩitwa rĩakwa;
mũthenya ũcio nĩmakamenya
atĩ nĩ nĩ ndaaririe ũhoru ũcio o tene.
Ĩĩ nĩguo, nĩ nĩ ndawaririe.”

⁷ Kaĩ magũrũ ma mũndũ ũrĩa ũrarehe ũhoru mwega,
nĩmagĩrĩire kũu irĩma-inĩ igũrũ-ĩ,
o ũcio ũrahunjanĩria ũhoru wa thayũ,
na akarehe ũhoru mwega wa maũndũ magĩrĩru,
o na akahunjanĩria ũhoru wa kũhonokania,
o we ũrĩa ũreera Zayuni atĩrĩ,
“Ngai waku nĩwe ũrathamaka!”

⁸ Atĩrĩrĩ, ta thikĩrĩria! Arangĩri aku nĩmaranĩrĩra;
maranĩrĩra nĩ gũkena marĩ hamwe.
Rĩrĩa Jehova agaacooka Zayuni,
nĩmakeyonera na maitho mao.

⁹ Atĩrĩrĩ, inyuĩ kũndũ kũrĩa kwanangĩtwo kwa Jerusalemu,
ambĩrĩriai kũina nyĩmbo cia gĩkeno,
nĩgũkorwo Jehova nĩahooreretie andũ ake,
na agakũũra Jerusalemu.

¹⁰ Jehova nĩakaguũria guoko gwake gũtheru
harĩ ndũrĩrĩ ciothe, ikuone na maitho mao,
nacio ituri ciothe cia thĩ nĩcikoona
ũhonokanio wa Ngai witũ.

- ¹¹ Eherai, eherai, umai kũu!
 Mũtikahutie kĩndũ kĩrĩ thaahu!
 Umai kũu na mwĩtherie,
 inyuĩ mũkuuaga indo cia Jehova.
- ¹² No rĩrĩ, mũtikoima na ihenya,
 kana mũthiĩ mũhanyũkĩte;
 nĩgũkorwo Jehova nĩwe ũkaamũtongoria,
 Ngai wa Isiraeli nĩwe ũkaamuuma thuutha,
 amũgitĩre.

Ndungata Gũthũĩnĩka

- ¹³ Atĩrĩrĩ, ndungata yakwa ĩgeekaga maũndũ na ũũgĩ;
 nĩĩkambarario na yambatĩrio, o na ĩtũũgĩrio mũno.
- ¹⁴ O ta ũrĩa andũ aingĩ maagegirio mũno nĩ ũndũ wake,
 tondũ gĩthiithi gĩake nĩgĩathũkĩtio mũno, gĩgakĩra
 kĩa mũndũ o wothe,
 na mũhianĩre wake ũgathũkio gũkĩra mũhianĩre wa
 andũ,
- ¹⁵ ũguo noguo akaamakia ndũrĩrĩ nyingĩ,
 nao athamaki nĩmagatumia tũnua twao nĩ ũndũ
 wake.
- Nĩgũkorwo maũndũ marĩa materĩtwo, nĩmakamoona,
 na maũndũ marĩa mataiguĩte, nĩmakamenya ũhoru
 wamo.

53

- ¹ Nũũ wĩtikĩtie ũhoru witũ,
 nakuo guoko kwa Jehova-rĩ, kũguũrĩrio ũ?
- ² Nĩgũkorwo ndungata ĩyo yakũrĩre ĩhaana ta mũtĩ
 mwĩthĩ,
 na ta mũri ũmerete kũndũ kũmũ.
 Ndĩarĩ kĩĩrorerwa o na kana ĩgathakara ũndũ tũngĩagu-
 ucĩrĩrio nĩyo,
 ĩkĩoneka-rĩ, gũtirĩ kĩndũ kĩngĩatũmire tũmĩrĩrĩrie.
- ³ Ndungata ĩyo nĩyanyararirwo na ĩkĩregwo nĩ andũ,

aarĩ mündũ wa kĩaha kĩingĩ na wonete thĩĩna.
O ta mündũ ũrĩa andũ mahithaga mothiũ mao
matikamuone-rĩ,
aanyararirwo, na ithuĩ tũtiigana kũmũtĩia.

⁴ Ti-itherũ nĩwe woire wonje witũ,
na agĩkuua kĩaha giitũ;
no ithuĩ twatuire nĩkũhũũrwo aahũũrĩtwo nĩ Ngai,
akamũgũtha na kamũnyamaria.

⁵ No rĩrĩ, aatihangirio nĩ ũndũ wa mahĩtia maitũ,
o na akĩhehenjwo nĩ ũndũ wa waganu witũ;
nakuo kũherithio kũrĩa gwatũmire tũgĩe na thayũ nĩwe
wahrithirio,
na ithuĩ tũhonagio nĩ ũndũ wa nguraro ciake.

⁶ Ithuothe, nĩtũhĩtĩtie nĩĩra, tũgaturuura ta ng'ondũ
ciũrĩte,
o mündũ agathĩĩ na nĩĩra yake mwene;
nake Jehova nĩamũigĩrĩire
waganu witũ ithuothe.

⁷ Nĩahinyĩrĩirio na agĩthĩĩnio, nowe ndaatumũrĩre kanua
gake;
aakĩrĩre ki o ta ũrĩa gatũrũme gakĩraga gagĩthĩĩ
gũthĩnjwo,
na o ta ũrĩa ng'ondũ ĩkĩraga ki ĩrĩ mbere ya mũmĩenji
guoya,
noguo o nake ataatumũrĩre kanua gake.

⁸ Eeheririo na ũndũ wa kũhinyĩrĩirio na gũtũrwo ciira
ũtarĩ wa kĩhooto.
Ha ũhoru wa rũciarũ rwake-rĩ, nũũ ũngĩaria ũhoru
waruo?
Nĩgũkorwo eeheririo kuuma bũrũri wa arĩa matũũraga
muoyo;

na nĩ ũndũ wa mahĩtia ma andũ akwa nĩkĩo
aahũũirwo.

⁹ Rĩrĩa aakuire aigirwo mbĩrĩra-inĩ ya andũ aaganu,
o na agĩthikwo mbĩrĩra-inĩ ya andũ arĩa itonga,
o na harĩa atekĩte ũndũ mũũru,
kana kanua gake gakaaria maheeni.

¹⁰ No rĩrĩ, Jehova nĩonire arĩ wega amũhehenje, na
agĩtũma athĩĩnĩke,
na rĩrĩa Jehova agaatumu muoyo wake ũtuĩke igong-
ona rĩa mehia-rĩ,
nĩakoona rūciaro rwake, na amũingĩhĩrie matukũ make,
naguo wendi wa Jehova nĩũkagaacĩra guoko-inĩ
gwake.

¹¹ Thuutha wa ngoro yake gũthĩĩnĩka,
nĩakoona uumithio wa gũthĩĩnĩka gwake, na aiganĩre;
nĩ ũndũ wa ũmenyo wake, ndungata ĩyo yakwa thingu
nĩĩgatũma andũ aingĩ matuĩke athingu,
na nĩĩgakuu mawaganu mao, ĩmeherie.

¹² Nĩ ũndũ ũcio nĩngamĩgayanĩria igai hamwe na arĩa
anene,
o na magayane indo cia gũtahwo na andũ arĩa marĩ
hinya,
tondũ nĩarutire muoyo wake akue,
na agĩtaranĩrio na arĩa aagarari watho.
Nĩgũkorwo nĩakuire mehia ma andũ aingĩ,
o na arĩa maahĩtĩtie akĩmathaithanĩria.

54

Riiri ũrĩa Ũgooka wa Zayuni

¹ “Atĩrĩrĩ, wee mũndũ-wa-nja thaata ina rwĩmbo,
o wee ũtarĩ waciara mwana;
ambĩrĩria kũina rwĩmbo, na wanĩrĩre nĩ gũkena,
wee ũtarĩ wanyitwo nĩ ruo rwa gũciara,

tondũ ciana cia mündũ-wa-nja ũrĩa ũtiganĩirio nĩ nyingĩ,
gũkĩra cia ũrĩa ũrĩ na mũthuuri,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

² “Wĩyaramĩrie handũ ha hema yaku,
na ũtambũrũkie mataama ma hema yaku maarama,
maguucie ũtekũmacaaĩra;
raihia mĩkanda ya hema yaku,
nacio higĩ ciayo ũcikiindĩre irũme biũ.

³ Nĩgũkorwo nĩũgatheerema mwena wa ũrĩo na wa
ũmotho;
njiaro ciaku nĩikegwatĩra mabũrũri ma ndũrĩrĩ,
na itũũre matũũra manene ma cio marĩa matigĩtwo
matarĩ andũ.

⁴ “Ndũkanetigĩre; tondũ ndũgaaconoka.
O na ndũkanaigue guoya wa gũconorithio;
nĩgũkorwo ndũrĩ hĩndĩ ũkaanyararithio.
Nĩukariganĩrwo nĩ thoni cia ũnini waku,
na ndũgacooka kũririkana rĩngĩ
ũrĩa wananyararwo nĩgũkorwo ũrĩ wa ndigwa.

⁵ Nĩgũkorwo ũrĩa Mũũmbi waku nĩwe mũthuuri waku,
nake etagwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
o we Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli nĩwe Mũkũũri waku;
nake etagwo Ngai mwene thĩ yothe.

⁶ Nĩgũkorwo Jehova nĩagagwĩta ũcooke,
ũhaana ta mĩtumia ũtiganĩirio, na mũthĩnĩku
ngoro,
mĩtumia wahikire arĩ mũnini, agacooka agateo,”
ũguo nĩguo Ngai waku ekuuga.

⁷ “Nĩgũkorwo ndĩragũtiganĩirie o gwa kahinda kanini,
no nĩngũgũcookia ndĩ na tha nyingĩ mũno.

⁸ Hĩndĩ ya marakara maingĩ
nĩndakũhithire ũthiũ wakwa gwa kahinda kanini,

no nĩ ũndũ wa ũtugi ũrĩa ũtathiraga, nĩngakũiguĩra tha,”
ũguo nĩguo Jehova Mũkũũri waku ekuuga.

⁹ “Kũrĩ nĩ matukũ maya no ta marĩa ma hĩndĩ ya Nuhu,
rĩrĩa ndehĩtire ngiuga atĩ maaĩ ta macio ma hĩndĩ ya
Nuhu
matigacooka kũiyũra thĩ.

Nĩ ũndũ ũcio rĩu nĩndĩhĩtĩte atĩ ndigacooka kũrakara nĩwe
o na kana ngũkũume rĩngĩ.

¹⁰ Nĩgũkorwo irĩma no ithingithio,
natuo tũrĩma tweherio,
no rĩrĩ, wendo wakwa ũrĩa ũtathiraga ũrĩa ngwendete
naguo-rĩ, ndũkeenenyio,
o na kana kĩrĩkanĩro gĩakwa gĩa thayũ kĩeherio
harĩwe,”
ũguo nĩguo Jehova ũrĩa ũkũiguagĩra tha ekuuga.

¹¹ “Atĩrĩrĩ, wee itũũra rĩrĩ inene inyamarie,
o wee ũthukathukĩtwo nĩ ihuhũkanio,
na ũkaaga wa gũkũhooreria,
nĩngagwaka na mahiga ma rangi wa mĩthemba mĩingĩ,
nayo mĩthingi yaku ndĩmĩake na mahiga ma yakuti.

¹² Nĩngathondeka ndirica ciaku na mahiga mega matune,
na ihingo ciaku ndĩcithondeke na mahiga ma goro
me kũhenia,
nacio thingo ciaku ciothe ikorwo irĩ cia mahiga ma
goro mũno.

¹³ Ciana ciaku ciothe nĩikarutagwo ũhoru nĩ Jehova,
naguo thayũ wa ciana icio ciaku nĩũkaingĩha mũno.

¹⁴ Nĩũgaikara ta ũhaandĩtwo wega ũhoru-inĩ wa ũthingu:
Ũnyamarania nĩũgakũraihĩrĩria;
ndũgakorwo ũrĩ na ũndũ ũngĩtũma wĩtigĩre.
Nakĩo kĩmako nĩgĩgakũraihĩrĩria;
gĩtigagũkuhĩrĩria.

¹⁵ Na rĩrĩ, andũ mangĩgaagũtharĩkĩra-rĩ, nĩ ndigakorwo
ũhoro-inĩ ũcio;
na mũndũ o wotho ũgaagũtharĩkĩra-rĩ, ũcio nĩ
kwĩneana akeeneana harĩwe.

¹⁶ “Atĩrĩrĩ, nĩ nĩ nĩ ndoombire mūturi,
ũrĩa ũhurutagĩra mwaki wa makara,
na agatura kĩndũ kĩa mbaara o ũrĩa kĩagĩrĩire wĩra-inĩ
wakĩo.

O na mũndũ ũrĩa wanangaga akaniinana-rĩ, nĩ nĩ
ndĩmũmbĩte;

¹⁷ na gũtirĩ kĩndũ kĩa mbaara gĩthondeketwo gĩa
gũgũũkĩrĩra gĩkaagaacĩra wĩra-inĩ wakĩo,
na nĩũkahoota mũndũ ũrĩa ũkaaria ciugo cia
gũgũthitanga.

Rĩrĩ nĩrĩo igai rĩa ndungata cia Jehova,
o nago ũhoro wacio wa gũtuuo thingu uumaga harĩ
nĩ,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

55

Gwĩtwo kwa Andũ Anyootu

¹ “Atĩrĩrĩ, inyuĩ inyuothe arĩa mũnyootĩ-rĩ,

ũkaai mũnyue maaĩ;

na inyuĩ mūtariĩ na mbeeca-rĩ,

ũkaai mũgũre irio, mũrĩe!

Ũkaai, mũgũre ndibei na iria

mūtariĩ na mbeeca mũkũruta, na hatarĩ na thogora.

² Nĩ kĩ gĩgũtũma mūtũmĩre mbeeca harĩ irio gũtarĩ,
o na mũnoge mũkĩrutĩra wĩra kĩndũ gĩtangĩmũhũũ-
nia?

Thikĩrĩriai na mũnjigue, nĩguo mũrĩĩage indo iria njega,
nacio ngoro cianyu nĩĩrĩkenagĩra irio iria njega
mũno.

- ³ Tegai matũ mũthikĩrĩrie, na mũũke kũrĩ nĩ;
njuguai nĩgeetha mũtũũre muoyo.
Na nĩ nĩngarĩkanĩra na inyuĩ kĩrikanĩro gĩa gũtũũra tene
na tene,
arĩ wendo wakwa wa kwĩhokeka ũrĩa nderĩire Daudi.
- ⁴ Atĩrĩrĩ ũcio nĩndĩmũtuĩte mũira kũrĩ ndũrĩrĩ,
na ngamũtua mũtongoria na mũnene wa ndũrĩrĩ.
- ⁵ Ti-itherũ nĩũgeeta ndũrĩrĩ iria ũtooĩ,
nacio ndũrĩrĩ iria itakũũ iteng'ere ciũke kũrĩ we,
nĩ ũndũ wa Jehova Ngai waku,
o we Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
nĩgũkorwo nĩakũhumbĩte ũkengu mũnene.”
- ⁶ Mathaai Jehova hĩndĩ ĩrĩa angĩoneka;
mũkaĩrei hĩndĩ ĩrĩa arĩ hakuhĩ.
- ⁷ Mũndũ ũrĩa mwaganu nĩatigane na mũthĩire yake,
nake mũndũ ũrĩa ũtarĩ mũthingu atigane na meciiria
make mooru.
Nĩacookerere Jehova, na nĩekũmũiguĩra tha,
na acookerere Ngai witũ,
nĩgũkorwo nĩakĩragĩrĩria kũrekanĩra.
- ⁸ “Nĩgũkorwo meciiria makwa timo meciiria manyu,
o na kana mũthĩire yanyu ĩgatuĩka ta mũthĩire yakwa,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
- ⁹ “O ta ũrĩa matu maraihanĩrĩrie na thĩ,
ũguo noguo mũthĩire yakwa ĩraihanĩrĩrie na mũthĩire
yanyu,
o na meciiria makwa magakĩra meciiria manyu.
- ¹⁰ Nĩgũkorwo o ta ũrĩa mbura yuraga,
narĩo ira rĩkaharũrũka kuuma ĩgũrũ,
na iticookaga kuo itaihũgĩtie thĩ
na ĩgatũma mũmera ĩthundũke na ĩciare,
nĩguo mũhandi aheo mbeũ

na ũrĩa wendaga kũrĩa aheo irio ciake,
¹¹ ũguo noguo kiugo gĩakwa kĩrĩa kiumaga kanua gakwa
 gĩgaaikara:
 Kiugo kũu gĩtikanjookerera o ro ũguo tũhũ,
 no nĩgĩkahingia ũrĩa nyendete wĩkwo,
 na gĩkinyanĩrie muoroto ũrĩa watũmire ndīgītũme.
¹² Ũkoimagara na gĩkeno,
 na ũthiiage ũtongoretio nĩ thayũ;
 irĩma o na tũrĩma nacio
 nĩigaitĩka kũina rwĩmbo mbere yaku,
 nayo mĩtĩ yothe ya gĩthaka nĩĩkahũũra hĩ.
¹³ Ithenya rĩa mĩigua-rĩ, gũkaamera mĩthengera,
 na ithubya rĩa cong'e kũmere mĩhandathi.
 Naguo ũndũ ũcio ũgaatuĩka wa gũtũma Jehova agĩe ig-
 weta,
 na ũtuĩke kĩmenyithia gĩa gũtũũra nginya tene, kĩrĩa
 gĩtagathũkio.”

56

Ũhonokio wa Andũ arĩa angĩ

¹ Jehova ekuuga atĩrĩ:
 “Tũũrai mĩtuanagĩra ciira wa kĩhoto,
 na mwĩkage maũndũ marĩa magĩrĩire,
 nĩgũkorwo ũhonokio wakwa nĩũkuhĩrĩrie,
 o nago ũthingu wakwa ũrĩ hakuhĩ kũguũranĩrio.
² Kũrathimwo-rĩ, nĩ mũndũ ũrĩa wĩkaga maũndũ macio,
 o mũndũ ũrĩa ũrũmagia maũndũ macio mũno,
 na ũrĩa ũmenyagĩrĩra thabatũ atekũmĩthaahia,
 na akagirĩrĩria guoko gwake gwĩka ũũru.”
³ Mũndũ wa kũngĩ ũrĩa wĩnyiitanĩtie na Jehova
 ndakanoige atĩrĩ,

“Ti-itherũ Jehova nĩakanyamũrania, andigithanie na andũ ake.”

O na kana mũndũ ũrĩa mũhakũre arekwo oige atĩrĩ,

“Nĩ haana o ta mĩtĩ mũũmũ.”

⁴ Nĩgũkorwo Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Ha ũhoru wa andũ arĩa ahakũre arĩa mamenyagĩrĩra thabatũ ciakwa,
na magathuura gwĩka maũndũ marĩa mangelagia,
na makarũmia kĩrĩkanĩro gĩakwa-rĩ,

⁵ nĩngamahe handũ thĩinĩ wa hekarũ yakwa na thingo-inĩ ciayo,

na ndũme maririkanagwo na magĩe igweta rĩega mũno

gũkĩra andũ arĩa marĩ na ciana cia aanake na cia airĩtu;

o na ningĩ nĩngamahe rĩitwa rĩrĩa magaatũũra meetagwo nginya tene na tene,

rĩrĩa rĩtagacooka kũriganĩra.

⁶ Andũ a kũngĩ arĩa menyiitanĩtie na Jehova

nĩguo mamũtungatagĩre,

o acio mendete rĩitwa rĩa Jehova,

na mamũhooyaga,

o na arĩa othe mamenyagĩrĩra thabatũ matekũmĩthaahia,
na makarũmia kĩrĩkanĩro gĩakwa-rĩ,

⁷ andũ acio nĩo ngaatwara kĩrĩma-inĩ gĩakwa kĩrĩa kĩamũre,

na ndĩmahe gĩkeno thĩinĩ wa nyũmba yakwa ya mahooya.

Maruta mao ma njino na magongona

nĩmagetikĩrĩka kĩgongona-inĩ gĩakwa;

nĩgũkorwo nyũmba yakwa ĩgeetagwo

nyũmba ya mahooya ya kũhooyagĩrwo nĩ ndũrĩrĩ ciothe.”

⁸ Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ,

o we ũrĩa ũcookanagĩrĩria andũ a Isiraeli arĩa
matahĩtwo:
“Hamwe na acio ndĩkĩtie gũcookanĩrĩria
no kũrĩ angĩ ngaacookanĩrĩria meongerere harĩo.”

Thitango ya Ngai ya Gũũkĩrĩra Andũ arĩa Aaganu

- ⁹ Atĩrĩrĩ, ũkaai inyuĩ nyamũ ciothe cia gĩthaka,
o na inyuĩ nyamũ ciothe cia mũtitũ ũkaai mũrĩe!
¹⁰ Arangĩri a Isiraeli nĩ atumumu,
othe nĩmagĩte ũmenyo;
othe matariĩ ta ngui itagambaga,
ikaremwo nĩ gũkũga;
makomaga thĩ makaroota,
na mendaga o gũkoma toro.
¹¹ Matariĩ o ta ngui ngoroku mũno;
matirĩ hĩndĩ mahũũnaga.
Nĩ arĩithi matariĩ na ũtaũku;
othe magariũrũkĩte magathiĩ na njĩra ciao o ene,
na o mũndũ acaragia maũndũ ma kwĩguna we
mwene.
¹² O mũndũ aanagĩrĩra akoiga atĩrĩ, “Ũnganai ndĩmũre-
here ndibei!
Nĩtũnyue njoohi nginya tũrĩĩo!
Naruo rũciũ rũkaahaana o ta ũmũthĩ,
kana rwagĩre mũno makĩria.”

57

- ¹ Atĩrĩrĩ, andũ arĩa athingu makuaga o ro ũguo,
na gũtirĩ mũndũ wĩciiragia ũhoru ũcio ngoro-inĩ
yake;
andũ arĩa etigĩri-Ngai meheragio,
na gũtirĩ mũndũ ũmenyaga atĩ acio athingu mehere-
tio
nĩguo matharwo, matikoone ũũru.
² Andũ arĩa mathiiaga na mĩthiĩre mĩagĩrĩru,

matoonyaga thayũ-inĩ;
ningĩ nĩmonaga ũhurũko makua.

- ³ “No inyuĩ-rĩ, ũkaai haha,
inyuĩ ariũ a mündũ-wa-nja mūrągũri,
o inyuĩ ciana cia itharia na cia maraya!
- ⁴ Nũũ ũcio inyuĩ mūranyũrũria?
Nũũ ũcio mūratembanĩria mĩromo
na mūkamũrutĩra rũrĩmĩ?
Githĩ inyuĩ ti inyuĩ ciana cia aremi,
o na rũciaro rwa aheenania?
- ⁵ Inyuĩ mũhĩahĩaga nĩ thuti cianyu mũrĩ kũu mĩgandi-inĩ,
na mũrĩ rungu rwa mūtĩ o wothe mũruru;
mũrutaga ciana cianyu magongona kũu ituamba-inĩ,
na mĩatũka-inĩ ya ndwaro cia mahiga.
- ⁶ “Mĩhianano ya kũhooywo ĩrĩa ĩrĩ mahiga-inĩ many-
oroku* kũu ituamba-inĩ nĩyo rũgai rwanyu;
ĩĩ, mĩhianano ĩyo nĩyo igai rĩanyu.
Ĩĩ, ĩyo nĩyo ũitĩire magongona maku ma kĩndũ gĩa
kũnyuuu,
na ũkamĩrutĩra maruta ma mũtu.
Nĩĩ-rĩ, ingĩhota atĩa gũkirĩrĩria maũndũ ta macio?
- ⁷ Wee ũthondekete ũrĩrĩ waku karĩma-inĩ karĩa karaaya na
igũrũ, na gatũũgĩru;
na kũu igũrũ nĩkuo waambatare, ũgĩthĩ kũrutĩra
magongona maku kuo.
- ⁸ Thuutha wa mĩrango yaku, na hingĩro-inĩ ciayo
nĩkuo ũigite imenyithia cia gũkũrĩrĩkania ũhoru wa
mĩhianano ya andũ acio matooĩ Ngai.
Nĩwahumbũririe gĩtanda gĩaku nĩ ũndũ wa kũndirika,
ũkĩhaica igũrũ rĩakĩo, o na ũgĩkĩaramia makĩria;

* 57:6 Mahiga manyoroku maahũthagĩrwo gũtungatĩra ngai cia mĩhianano.

ũkĩrĩkanĩra na acio wendete itanda ciao,
na ũgĩcooka ũkĩĩrorera njaga yao.

⁹ Nĩwathiire kũrĩ Moleku ũrĩ na maguta ma mũtĩ wa
mũtamaĩyũ,
na ũkĩongerera maguta maku marĩa manungaga
wega.

Nĩwatũmire abarũthi aku mathĩĩ kũndũ kũraya mũno;
ningĩ ũgĩĩkũrũka o nginya mbĩrĩra-inĩ!

¹⁰ Nĩwanogirio nĩ mĩthiire yaku yothe,
no rĩrĩ, ndũigana kuuga atĩrĩ, ‘Ũndũ ũyũ nĩ wa tũhũ.’
Ŭkĩgĩa na hinya mwerũ,
nĩ ũndũ ũcio ndũigana kũringĩka.

¹¹ “Nũũ wakũiguithirie guoya na ũkĩmwĩtigĩra,
ũũ atĩ ũkoretwo ũkĩaga gũtuĩka mwĩhokeku kũrĩ niĩ,
na ũkaaga gũcooka kũndirikana,
o na kana wĩcũũranie ũhoru ũcio na ngoro yaku?
Githĩ ti tondũ ngoretwo ngĩrĩte ki ihinda iraihu,
nawe ũkaaga kũnjĩtigĩra?

¹² Nĩngaumbũrania ũthingu waku na ciĩko ciaku,
nacio itigakũguna.

¹³ Rĩrĩa ũgaakaya ũkĩenda ũteithio-rĩ,
mĩhianano ĩyo ya kũhooywo ũnganĩtie-rĩ,
nĩĩgagĩkũhonokia!

Rũhuho nĩrũkamĩkuua yothe,
yũmbũrwo, yeherio nĩ mĩhũmũ mĩtheri.
No rĩrĩ, mũndũ ũrĩa ũnduuaga rĩrũrĩro rĩake-rĩ,
nĩwe ũkaagaya bũrũri,
o na egwatĩre kĩrĩma gĩakwa kĩrĩa kĩamũre.”

Kũhoorerio Andũ arĩa Maherete

¹⁴ Na nĩgũkeeranwo atĩrĩ:

“Akaai, akaai, na mũthondeke njĩra!
Eheriai mĩhĩnga yeheri njĩra-inĩ ya andũ akwa.”

- ¹⁵ Nīgūkorwo Ūrĩa-Ūrĩ-Igūrũ Mũno,
o We ūtūūgīrītio na ūtūūruga tene na tene,
ūrĩa wītagwo mūtheru; ekuuga atīrĩ:
“Ndūūruga o igūrũ handũ hatheru,
na ningĩ ngatūūrania na mūdũ ūrĩa ūrĩ ngoro ĭthuthĩkĩte,
na ūrĩa ūherete na wīnyiihĩtie,
nĩguo njarahũre roho wa mūdũ ūcio wīnyiihĩtie,
na njarahũre ngoro ĭyo ĭthuthĩkĩte.
- ¹⁶ Ndīgūtūūra ndūithanagia nginya tene,
o na kana ndūire ndakarĩte hĩndĩ ciothe,
tondũ roho wa mūdũ wahota kūrĩngĩka mbere yakwa,
mĩhũmũ ĭyo ya mūdũ ūcio ndoombire ĭhwer-
erekere.
- ¹⁷ Nĩndarakaririo mũno nĩ mehia make ma gūkoroka;
ngĩmūherithia na ngĩmūhitha ūthiũ wakwa nĩ
kūrakara,
no agĩthiĩ o na mbere na mĩthiire yake ĭrĩa eyendeire.
- ¹⁸ Nĩnyonete njĩra ciake, no nĩngamūhonia;
ningĩ nĩngamūtongoria, na njooke ndīmūũmĩrĩrie,
¹⁹ ndũme kũgĩe na ūgooci tūnua-inĩ twa andũ arĩa
macakayaga kũu Isiraeli.
- Thayũ, thayũ kūrĩ arĩa marĩ kūraya, na kūrĩ arĩa marĩ
gūkuhĩ,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga. “Na nĩ nĩĩ ngaamahonia.”
- ²⁰ No rĩrĩ, andũ arĩa aaganu mahaana ta irĩa rĩgĩikia ndiĩhũ
ciarĩ,
rĩrĩa rĩtangĩhoorera,
rĩrĩa makũmbĩ marĩo mahurunjaga ndaka na ndooro.
- ²¹ Ngai wakwa ekuuga atīrĩ, “Mūdũ ūrĩa mwaganu-rĩ,
ndarĩ hĩndĩ angĩgĩa na thayũ.”

¹ “Atĩrĩrĩ, anĩrĩra mũno, na ndũgakire.

Anĩrĩra na mũgambo mũnene o taarĩ karumbeta
karagamba.*

Uumbũrĩre andũ akwa ũhoru wa ũremi wao,
o na andũ a nyũmba ya Jakubu ũmoimbũrĩre mehia
mao.

² Nĩgũkorwo manjaragia mũthenya o mũthenya;
makonekaga ta mangĩenda mũno kũmenya njĩra
ciakwa,

ta marĩ rũrĩrĩ rwĩkaga ũrĩa kwagĩrĩire,
na rũtatirikĩte maathani ma Ngai waruo.

Mendaga ndĩmatuagĩre ciira wa kĩhooito,
na makoneka makĩenda mũno Ngai amakuhĩrĩrie.

³ Moragia atĩrĩ, ‘Nĩ kĩ gĩtũmĩte twĩhinge kũrĩa irio, nawe
ũkaaga kuona?

Nĩ kĩ gĩtũmĩte twĩnyiihie, nawe ũkaaga kũrũmbũiya
ũhoru ũcio?’

“No rĩrĩ, mũthenya wanyu wa kwĩhinga kũrĩa irio
mwĩkaga o ũrĩa mũkwenda,
na aruti othe anyu a wĩra mũkamahinyĩrĩria.

⁴ Kwĩhinga kũrĩa irio kwanyu kũrĩkagĩrĩria na ngũĩ na
njũgitano,
na mũkahũũrana na ngundi ta andũ aaganu.

Kwĩhinga kũrĩa irio kwanyu kwa matukũ maya
gũtingĩtũma mĩgambo yanyu iiguo kũu igũrũ.

⁵ Kwĩhinga kũrĩa irio kwa mũthemba ũcio
wa mũndũ kwĩnyiihia mũthenya o ũmwe tu-rĩ,
nĩkuo nĩĩ thuurĩte?

Kwĩhinga no kũinamia mĩtwe ta ithanjĩ,
na gũkomera nguo ya ikũnia, o na mũhu?
Kũu nĩkuo mwĩtaga kwĩhinga kũrĩa irio,

* 58:1 Karumbeta kaahũthagĩrwo gwĩta thigari nĩguo ithĩĩ mbaara.

na mūkawīta mūthenya wa gwītīkīrīka nī Jehova?

⁶ “Githī mūthemba ūrīa thuurīte wa kwīhinga kūrīa irio ti ūyū:

kuohora arīa moohetwo na njīra ītarī ya kīhooto,
na kuohoraga mīkwa ya icooki rīa ngingo,
na kūrekereria arīa mahinyīrīrio,
o na kuunanga macooki mothe ma ngingo?

⁷ Githī ti kūgayanaga irio ciaku na andū arīa ahūtu,
na ūrehage athīini arīa matarī ūikaro gwaku mūciī,
na rīrīa wona mūdū arī njaga ūkamūhumba nguo,
na ndūkanahutatīre andū arīa mūrī a mūthiimo
ūmwe nao?

⁸ Hīndī ūyō ūtheri waku nīūgaathera o ta ūrīa gūtherūrūk-
aga rūciinī,
nakuo kūhonio gwaku nīgūkooneka o narua;
ningī ūthingu waku nīūgagūtongoria,
naguo riiri wa Jehova ūkuume thuutha, ūkūgitīre.

⁹ Ningī hīndī ūyō nīūgeetana, nake Jehova nīagagwītīka;
nīūgakaya ūteithio, nake nīakoiga atīrī: Ī nī ūyū
haha.

“Ūngīheria icooki rīa kūhinyanīrīria,
na weherie kīara kīrīa worotanaga nakīo, na ndeto
cia rūmena-rī,

¹⁰ ningī ūngīrutīra kūhūūnia andū arīa ahūtu,
nao arīa ahinyīrīrie ūmahingīrie maūdū marīa
mamabatairie,

hīndī ūyō ūtheri waku nīūgaathera kūu nduma-inī,
naguo ūtukū waku ūgaatuīka o ta mūthenya barigici.

¹¹ Jehova nīarīgūtoongoragia hīndī ciothe,
na nīarīkūhingagīria mabataro maku ūrī būrūri-inī
mūūmū,
o na mahīndī maku amekagīre hinya.

Ũkahaana ta mŭgũnda unithĩirio maaĩ,
ũtuĩke ta gĩthima kĩrĩa gĩtahũaga.

¹² Andũ aku nĩo magaacookereria kũrĩa kwaanangĩtwo o tene,
na maakĩrĩre mĩthingi ĩrĩa ya tene mũno;
nawe ũgeetagwo Mũcookereria wa Thingo iria Momoku,
na wĩtagwo Mũcookereria wa Njĩra cia Itũũro.

¹³ “Ũngĩgirĩrĩa magũrũ maku gũthũkia mũthenya wa Thabatũ,
na wage gwĩka maũndũ maku we mwene
mũthenya ũcio wakwa ũrĩa mwamũre,
nayo Thabatũ ĩyo ũmĩtue mũthenya wa gĩkeno,
na mũthenya ũcio mwamũre wa Jehova ũũtue wa gũtĩĩo-rĩ,
na ũngĩũtĩia na kwaga kũrũmĩrĩra njĩra ciaku,
na kwaga gwĩka maũndũ maku we mwene, o na kana kwaria ndeto cia tũhũ-rĩ,
¹⁴ hĩndĩ ĩyo nĩũgakena nĩ ũndũ wa Jehova,
na nĩngatũma ũtũũgĩrio mũno gũkũ thĩ,
na ngũheage igai rĩa thoguo Jakubu, ũrĩrĩĩage.”
Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova
kaarĩtie ũhoru ũcio.

59

Mehia, Kũhera na Gũkũũrwo

¹ Atĩrĩrĩ, ti-itherũ guoko kwa Jehova ti kuonju
atĩ gũtingĩhota kũhonokania,
o na kana gũtũ gwake gũkagĩa njiika
atĩ gũtingĩhota kũigua.

² No rĩrĩ, mawaganu manyu
nĩmo mamũtigithanĩtie na Ngai wanyu;
namo mehia manyu nĩmo matũmĩte amũhithe ũthiũ
wake,

akarega kũmũigua.

³ Nĩgũkorwo moko manyu nĩmathaahĩte nĩ ũiti wa thakame,
nacio ciara cianyu ikaiyũra wĩhia.

Tũnua twanyu nĩtwarĩtie ndeto cia maheeni,
na nĩmĩ cianyu ikang'ung'uaga o ndeto cia waganu.

⁴ Gũtirĩ mũndũ wendaga ciira wa kĩhotoo,
o na kana ageciirĩrĩra na njĩra ya ma.

Mehokaga ngarari cia tũhũ na makaaria ndeto cia maheeni;

magĩaga nda cia mathiĩna na magaciara waganu.

⁵ Mahaana ta makomeire matumbĩ ma ndũira,
na makaamba mĩtego ya rũrenda rwa mbũmbũĩ.

Mũndũ o wotha ũrĩa ũngĩrĩa matumbĩ macio no gũkua akuaga,

na o itumbĩ rĩahehenjwo rĩtũrĩkaga ndũira.

⁶ Rũrenda rũu rwao nĩ rwa tũhũ rũtingĩtumwo nguo;
matingĩhumbĩra na kĩrĩa mathondekaga naruo.

Mawĩra mao nĩ mawĩra ma waganu,

na moko mao maiyũrĩte ciĩko cia haaro.

⁷ Magũrũ mao mahanyũkaga makehie;

mahiũhaga magaita thakame ya mũndũ ũtehitie.

Meciiria mao no meciiria ma ũũru;

na kũrĩa guothe mathiia matigaga gũkirĩte ihooru na mwanangĩko.

⁸ Njĩra ya thayũ matimĩũĩ;

na mĩthiire yao ti ya gũtuanĩra ciira na kĩhotoo.

Metemeire njĩra njogomu;

gũtirĩ mũndũ ũcigeragĩra akagĩa na thayũ.

⁹ Nĩ ũndũ ũcio ciira wa kĩhotoo ũrĩ kũraya na ithuĩ,
naguo ũthingu ndũtũkinyagĩra.

Tũcaragia ũtheri, no tuonaga o nduma;

tũgacaria ũkengu, no tũkagerera kũrĩa kũrĩ na mairia matumanu.

10 Tũhambataga rũthingo ta mūtumumu,

na tũgeetherera njĩra ta andũ matarĩ maitho.

Tũhĩngagwo mũthenya barigici o ta rĩrĩa kũrĩ mairia;

tũrĩ gatagatĩ ka andũ arĩa marĩ hinya, tũhaanaga ta andũ akuũ.

11 Ithuothe tũraramaga o ta nduba;

tũcakayaga na kĩa ta ndutura.

Tũcaragia ũhoru wa gũtũrwo ciira na kĩhoto, na tũtingĩwona o na atĩa;

tũgacaria ũhoru wa ũhonokanio, no ũgatũraihĩrĩa mũno.

12 Nĩgũkorwo mahĩtia maitũ nĩ maingĩ maitho-inĩ maku,

namo mehia maitũ makoimbũra ũrĩa tũtariĩ.

Hĩndĩ ciothe mahĩtia maitũ makoragwo hamwe na ithuĩ,

namo mehia maitũ nĩtũmooĩ mothe:

13 namo nĩ ũremi na gũkaana Jehova,

na kũhutatĩra Ngai witũ,

na kwaragia ndeto cia kũhinyanĩrĩa, na kũregana na watho,

na kwaria ndeto cia maheeni iria ngoro ciitũ ithugundĩte.

14 Nĩ ũndũ ũcio nĩtwagĩte ciira wa kĩhoto,

naguo ũthingu ũgatũraihĩrĩa;

naguo ũhoru wa ma ũkagũa njĩra-inĩ,

naguo ũrũngĩrũrũ ũkaagĩrwo mweke.

15 Ũhoru wa ma ndũrĩ handũ ũngĩoneka,

nake mũndũ ũrĩa wĩthemaga ũũru agatuĩka mũndũ wa kũguĩmwo.

Nake Jehova akĩona ũndũ ũcio, ũkĩaga kũmũkenia,

tondũ gũtiatuanagĩrwo ciira na kĩhoto.

16 Ningĩ akĩona atĩ gũtiarĩ mũndũ o na ũmwe wagĩrĩre,

na akĩgega tondũ gũtiarĩ na mũteithũrani;
nĩ ũndũ ũcio guoko gwake mwene nĩkuo
kwamũhonokirie,
naguo ũthingu wake mwene ũkĩmũtiirĩra.

17 Agĩcooka akĩhumba ũthingu taarĩ gako gake ga
kũmũgitĩra gĩthũri,
na agĩkĩra ngũbia ya kĩgera ya ũhonokio mĩtwe;
naguo ũhoru wa kũrihanĩria akĩwĩhumba taarĩ nguo,
na akĩhotora kĩyo taarĩ nguo ndaaya.

18 O ta ũrĩa ciiko ciao itariĩ, ũguo noguo akaarĩhana,
arihe thũ ciake na mang'ũrĩ,
nao andũ arĩa marĩ muku nake amacookererie ũũru wao;
andũ arĩa matũũraga icigĩrĩra-inĩ-rĩ,
erĩhĩrie na kũmagera ngero o ũrĩa kwagĩrĩire.

19 Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, andũ nĩmagetigĩra rĩitwa rĩa Jehova
kuuma ithũiro,
na nĩmagatĩia riiri wake kuuma irathĩro rĩa riũa.
Nĩgũkorwo agooka ta rũũ ruunĩte, rũgatherera na ihenya,
rũtindĩkitwo nĩ mĩhũmũ ya Jehova.

20 “Mũkũuri nĩagooka Zayuni,
na akinye kũrĩ andũ a Jakubu arĩa maherete mehia
mao,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

21 Ningĩ Jehova ekuuga atĩrĩ, “Ha ũhoru wakwa-rĩ, gĩkĩ
nĩkĩo kĩrĩkanĩro kĩrĩa ndarĩkanĩire nao, atĩ Roho wakwa,
ũrĩa ũrĩ igũrũ rĩaku, na ciugo ciakwa iria njĩkĩrĩte kanua
gaku, itirĩ hĩndĩ ikehera kuuma kanua gaku, kana ciehere
kuuma tũnua twa ciana ciaku, o na kana ciehere kuuma
tũnua twa njiaro ciao, kuuma rĩu nginya tene na tene,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

- ¹ “Atĩrĩrĩ, arahũka ũcangarare, tondũ ũtheri waku
nĩũũkĩte,
naguo riiri wa Jehova ũgakwarĩra.
- ² Atĩrĩrĩ, nduma nĩhumbĩrĩte thĩ,
nayo nduma ndumanu ikahumbĩra ndũrĩrĩ ciothe,
no Jehova nĩakwarĩire,
naguo riiri wake ũgakwarĩra.
- ³ Ndũrĩrĩ nĩigooka kũrĩ ũtheri waku,
nao aathamaki moke kũrĩa ũcangararĩte ta riũa
rĩkĩratha.
- ⁴ “Tiira maitho wĩrorere mĩena yothe:
One ũrĩa andũ othe monganĩte magooka harĩwe,
nao ariũ aku makoima kũndũ kũraya,
nao airĩtu aku magooka makuuĩtwo na moko.
- ⁵ Hĩndĩ iyo nĩũkona ũndũ ũcio, nawe ũcangarare,
ngoro yaku nayo ĩtuumatuume, na ĩiyũrwo nĩ gĩkeno;
ũtonga ũrĩa ũrĩ iria-inĩ nĩũkareherwo,
o naguo ũtonga wa ndũrĩrĩ ũrehwo kũrĩ we.
- ⁶ Ndũũru cia ngamĩira nĩikaĩyũra bũrũri waku,
o nacio njaũ cia ngamĩira cia kuuma Midiani, na cia
Efa.*
- Ngamĩira ciothe cia kuuma Sheba ciũke,
ikuuĩte thahabu na ũbumba,
nao andũ maanĩrĩre magooce Jehova.
- ⁷ Ndũũru ciothe cia mbũri cia Kedari igaacookanĩrĩrio
irehwo kũrĩ we,
ũtungatagĩrwo nĩ ndũrũme cia Nebaiothu;
nĩigetĩkĩrwo, ĩtuĩke cia kũrutwo igongona kigongona-inĩ
gĩakwa,
na nĩ nĩngagemia hekarũ yakwa ĩrĩa ĩrĩ riiri.

* 60:6 Andũ a Midiani maarĩ arĩithi mwena wa gũthini wa Jorodani; Efa aarĩ mũriũ wa Midiani.

- 8 “Atĩrĩrĩ, andũ aya mombũkĩte na igũrũ ta matu,
o na kana ta ndutura igĩcooka itara-inĩ ciacio nĩ a?
- 9 Ti-itherũ andũ arĩa matũũraga icigĩrĩra-inĩ nĩ nĩ
metagĩrĩra;
matongoretio nĩ marikabu cia Tarishishi,
ikĩrehe ariũ anyu kuuma kũndũ kũraya,
marĩ na betha na thahabu ciao
nĩ ũndũ wa gũtĩia Jehova Ngai wanyu,
Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
nĩgũkorwo nĩakũheete riiri.
- 10 “Andũ a kũngĩ nĩo magaacookereria thingo ciaku,
nao athamaki ao magũtungatagĩre.
O na akorwo nĩndakũhũĩre na marakara-rĩ,
nĩũgeetĩkĩrĩka nĩ nĩ nĩguo ngũiguĩre tha.
- 11 Ihingo ciaku igũtũũra irĩ hingũre,
itĩrĩ hĩndĩ ikaahingwo mũthenya kana ũtukũ,
nĩgeetha andũ makũrehagĩre ũtonga wa ndũrĩrĩ,
athamaki ao marũmanĩrĩre mũtongoro wa
ũhootani.
- 12 Nĩgũkorwo rũrĩrĩ kana ũthamaki ũrĩa ũtagagũtungatĩra
nĩũkaniinwo;
ũkaanangwo biũ.
- 13 “Riiri wa Lebanoni ũgaatuĩka waku,
naguo nĩ wa mĩtĩ ya mĩthengera, mĩhuhu, na
mĩkarakaba yothe hamwe,
nĩguo igemie handũ hakwa harĩa haamũre;
na nĩ nĩngagoocithia handũ harĩa hakinyagwo nĩ
magũrũ makwa.
- 14 Ariũ a andũ arĩa makũhinyagĩrĩria nĩmagooka harĩwe
makũinamĩrĩre;
na arĩa othe makũmenete, mainamĩrĩre magũrũ-inĩ
maku,

nao magwĩtage Itũũra-Inene-rĩa-Jehova,
na Zayuni itũũra rĩa Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.

15 “O na akorwo nĩwatiganĩirio na ũkĩmenwo,
na gũkĩaga mũndũ o na ũmwe ũngĩtuĩkanĩria gwaku-
rĩ,
nĩngatũma ũtũũre ũrĩ mũtũũku nginya tene,
na ũrĩ gĩkeno kĩa njiarwa ciothe.

16 Nĩũkanyuuaga iria rĩa ndũrĩrĩ
na wongithagio nyondo cia ũthamaki.
Hĩndĩ iyo nĩguo ũkaamenya atĩ nĩ nĩ nĩ Jehova, nĩ nĩ
Mũhonokia waku,
na Mũkũũri waku, Ũrĩa-ũrĩ-Hinya-Mũno wa Jakubu.

17 Ngaakũrehera gĩcango handũ ha thahabu,
na ngũrehere betha handũ ha kĩgera.
Handũ ha mbaũ ngaakũrehera gĩcango,
na ngũrehere kĩgera handũ ha mahiga.
Nĩngatũma thayũ ũtuĩke mũnene waku,
naguo ũthingu ũtuĩke mwathi waku.

18 Ngũĩ ndĩgaacooka kũiguuo bũrũri-inĩ waku,
o na kana mĩhaka-inĩ ya bũrũri waku kũgĩe ũũnũhi
kana mwanangĩko,
no nĩũgeeta thingo ciaku Ũhonokio,
na ihingo ciaku ũciĩte Ũgooci.

19 Riũa ti rĩo rĩrĩkwaragĩra mũthenya,
kana ũtheri wa mweri ũgũtheragĩre ũtukũ,
nĩgũkorwo Jehova agaatuĩka ũtheri waku wa nginya tene
na Ngai waku atuĩke riiri waku.

20 Riũa rĩu rĩaku rĩtigacooka gũthũa rĩngĩ,
o na kana mweri waku ũtukĩrwo rĩngĩ;
nĩgũkorwo Jehova nĩwe ũgaatuĩka ũtheri wa gũgũtherera
nginya tene,
na matukũ maku ma kĩa nĩmagathira.

- ²¹ Hĩndĩ ĩyo nao andũ aku othe magaatũĩka athingu,
na megwatĩre bũrũri nginya tene.
Andũ acio nĩo thuuna ĩrĩa ndĩhaandĩire,
arĩ wĩra wa moko makwa,
nĩgeetha monanagie ũkengu wakwa mũnene.
- ²² Nyũmba ĩrĩa nini ĩkongerereka ĩtuĩke andũ ngiri,
nayo ĩrĩa ĩtarĩ andũ aingĩ ĩtuĩke rũrĩrĩ rũrĩ hinya
mũno.
Nĩ nĩ nĩ Jehova.
Nĩngeeka ũndũ ũcio narua ihinda rĩaguo rĩakinya.”

61

Mwaka wa Ũtugi wa Jehova

- ¹ Atĩrĩrĩ, Roho wa Mwathani Jehova arĩ igũrũ rĩakwa,
nĩ ũndũ Jehova nĩanjitĩrĩirie maguta,
nĩguo hunjagĩrie andũ arĩa athĩni ũhoru-ũrĩa-
mweka.
Nĩandũmĩte ngahonie arĩa athuthĩku ngoro,
na ngaanĩrĩre atĩ andũ arĩa mohetwo nĩmohorwo,
nao arĩa mohetwo njeera ndĩmeere nĩmarekererio,
- ² na hunjanagĩrie ũhoru wa mwaka ũrĩa Jehova akoonania
ũtugi wake,
na mũthenya ũrĩa Ngai witũ akerĩhĩria,
ningĩ hooragĩrie arĩa othe marĩ na kĩaha,
- ³ na ndeithagie andũ arĩa marĩ na kĩaha kũu Zayuni:
ndĩmahumbe tanji ya ũthaka handũ ha mũhu,
na ndĩmaitĩrĩrie maguta ma gĩkeno handũ ha kĩaha,
na ndĩmahumbe nguo ya ũgooci
handũ ha ngoro ĩtarĩ mwĩhoko.
Nĩgeetha meetagwo mĩtĩ ya ũthingu,
mĩtĩ ĩrĩa ĩhaandĩtwo nĩ Jehova
nĩguo monanagie riiri wake.

⁴ Nao nĩmagaka kũndũ kũrĩa gũtũire kwanangĩtwo kuuma tene,
na macookererie kũndũ kũrĩa kuonũhirwo tene;
nĩ magaacookereria matũũra manene
marĩa matũire marĩ manange njiarwa na njiarwa.

⁵ Nao ageni nĩmakarĩithagia ndũũru cianyu;
nao andũ a kũngĩ marĩmage mĩgũnda yanyu,
o na maceehage mĩthabibũ yanyu.

⁶ No inyuĩ mũgeetagwo athĩnjĩri-Ngai a Jehova,
nao andũ mamwĩtage atungatĩri a Ngai witũ.
Mũkaarĩiaga ũtonga wa ndũrĩrĩ,
na mwĩtĩage na indo icio ciao nyingĩ.

⁷ Nĩ ũndũ wa ũrĩa andũ akwa manaconorithio,
makaarĩhĩrio maita meerĩ,
na handũ ha thoni-rĩ,
nĩmagakenera igai rĩao;
na nĩ ũndũ ũcio makaagaya igai maita meerĩ bũrũri-inĩ
wao,
na magĩe na gĩkeno gĩtagathira nginya tene.

⁸ “Nĩgũkorwo nĩ, Jehova, nĩnyendete ciira wa kĩhoto;
nĩthũire ũtunyani na waganu.
Nĩ ũndũ wa wĩhokeku wakwa-rĩ, nĩngamarĩha irĩhi rĩao,
na ndĩkanĩre nao kĩrĩkanĩro gĩa gũtũũra nginya tene.
⁹ Njiaro ciao nĩikaagĩa igweta ndũrĩrĩ-inĩ,
na ciana ciao imenywo nĩ andũ a ndũrĩrĩ.
Arĩa othe makaamoona nĩmagetĩkĩra
atĩ acio nĩo andũ arĩa Jehova arathimĩte.”

¹⁰ Nĩ nĩngenagĩra Jehova mũno;
ngoro yakwa ĩcanjamũkaga nĩ ũndũ wa Ngai wakwa.
Nĩgũkorwo nĩahumbĩte ũhonokio ta nguo,
na akaahumba nguo ndaaya ya ũthingu,

o ta ũrĩa mũhikania agemagia mūtwe wake na kīremba
taarĩ mũthĩnjĩrĩ-Ngai,
na ta ũrĩa mũhiki egemagia na mathaga make ma
goro.

¹¹ Nĩgũkorwo o ta ũrĩa tĩĩri ũtũmaga mbegũ imere,
na mũgũnda ũgatũma mbegũ ikũre-rĩ,
ũguo noguo Mwathani Jehova agaataũma ũthingu na
ũgooci
ciumĩre cionekane nĩ ndũrĩrĩ ciothe.

62

Rĩĩtwa Rĩerũ rĩa Zayuni

¹ Ha ũhoru wa kũrũĩrĩa Zayuni-rĩ, ndigakira,
o na kana ndigithĩrie gũtetera Jerusalemu,
nginya hĩndĩ rĩa ũthingu wake ũkaara o ta ũtheri wa
rũciinĩ,
naguo ũhoru wake wa kũhonokio wonekane o ta tawa
ũrĩa ũrĩrĩmbũkaga.

² Ndũrĩrĩ nĩikoona ũthingu waku,
nao athamaki othe mone riiri waku;
nawe ũgeetagwo na rĩĩtwa rĩerũ,
rĩrĩa rĩkaagwetwo na kanua ka Jehova.

³ Ningĩ ũgaatuĩka ta tanji ya ũthaka
ũnyiitĩtwo guoko-inĩ kwa Jehova,
na ũhaana ta thũmbĩ ya ũthamaki
ĩnyiitĩtwo guoko-inĩ kwa Ngai waku.

⁴ Wee ndũgacooka gwĩtwo Mũtiganĩrie,
kana bũrũri waku wĩtwo Mũkiri-Ihooru.
No rĩrĩ, ũrĩitagwo Hefiziba,
na bũrũri waku wĩtagwo Beula;
nĩgũkorwo Jehova nĩagakenagio nĩwe,
naguo bũrũri waku ũgaatuĩka o ta mũhiki ũhikĩtio.

⁵ O ta ũrĩa mwanake ahikagia mũirĩtu,
ũguo noguo ariũ aku magaakũhikia;

na o ta ũrĩa mũhikania akenagĩrĩra mũhiki wake,
ũguo noguo Ngai waku agaagũkenenerera.

⁶ Nĩnjigĩte arangĩri a thingo ciaku, wee Jerusalemu,
nao matigakira mũthenya kana ũtukũ.

Inyuĩ arĩa mũkayagĩra Jehova-rĩ,
mũtikanahurũke,

⁷ o na kana mũmũhe ũhurũko nginya rĩrĩa akahaanda
Jerusalemu,
na arĩtue itũũra rĩrĩ igweta thĩ yothe.

⁸ Jehova nĩehĩtĩte ambararĩtie guoko gwake kwa ũrĩo,
na akehĩta na guoko gwake kũrĩ hinya, akoiga atĩrĩ:

“Ndigacooka kũhe thũ ciaku ngano yaku

ĩtuĩke irio ciao,
na gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ andũ a kũngĩ makaanyua ndibei ya
mũhihano

ĩrĩa wee ũrutĩire wĩra;

⁹ no rĩrĩ, andũ arĩa marĩgethaga ngano nĩo marĩmĩrĩĩaga,
na magoocage Jehova,

nao arĩa monganagia thabibũ nĩo marĩnyuuaga ndibei
yacio

maikarĩte nja ya handũ hakwa harĩa haamũre.”

¹⁰ Hĩtũkĩrai, mũhĩtũkĩre ihingo-inĩ, mumagare!

Thondekerai andũ njĩra.

Akaai, mwake njĩra njariĩ!

Ũnganiai mahiga, mũmeherie kuo.

Ambarariai bendera na igũrũ nĩguo yonwo nĩ ndũrĩrĩ.

¹¹ Jehova nĩanĩrĩire ũhoru ũyũ

ituri-inĩ ciothe cia thĩ, akoiga atĩrĩ:

“Ĩrai Mwarĩ wa Zayuni ũũ,

‘Atĩrĩrĩ ũrĩa ũgaakũhonokia nĩarooka!

Arooka arĩ na kĩheo gĩake,
 na irĩhi rĩake arĩ o narĩo.’”
¹² Acio marĩĩtagwo Andũ arĩa Aamũre,
 o arĩa Jehova Akũũrĩte;
 nawe ũrĩĩtagwo Wa Kwendeka,
 Itũũra-Inene-rĩrĩa-Rĩtagacooka-Gũthaamwo.

63

Mũthenya wa Ngai wa Kwĩrĩhĩria na Kũhonokania

¹ Nũũ ũyũ ũroka oimĩte Edomu,
 akoima itũũra rĩa Bozara ehumbĩte nguo ndune ta
 thakame?
 Nũũ ũyũ wĩhumbĩte nguo irĩ na ũkengu,
 agĩkinyũkagia arĩ na hinya wa ũnene wake?

“Nĩ nĩ, ngĩaragia ndeto cia ũthingu,
 na ndĩ na hinya wa kũhonokania.”

² Nĩ kĩ gĩtũmĩte nguo ciaku itunĩhe,
 ta cia mũndũ ũraranga kĩhihĩro kĩa ndibei?

³ “Nĩ-rĩ, nĩnangĩte kĩhihĩro kĩa ndibei ndĩ nyiki;
 gũtirĩ mũndũ wa kuuma kũrĩ ndũrĩrĩ o na ũmwe
 twarĩ nake.

Ndamakinyĩrĩrie ndĩ na marakara,
 na ngĩmarangĩrĩria thĩ ndĩ na mang’ũrĩ;
 nayo thakame yao ikĩminjũkĩra nguo ciakwa,
 nacio ciothe ikĩgĩa na marooro mayo.

⁴ Nĩgũkorwo mũthenya wa kũrĩhanĩria warĩ ngoro-inĩ
 yakwa,
 naguo mwaka wa gũkũũra andũ akwa nĩmũkinyu.

⁵ Nĩ nĩndacũthĩrĩrie, ngĩona atĩ hatiarĩ mũndũ wa kũn-
 deithia,

na ngĩgega tondũ gũtiarĩ na mündũ wa kũndiirĩrĩra;
nĩ ũndũ ũcio guoko gwakwa mwene nĩkwo kwahonokirie,
namo mang'ũrĩ makwa mwene makĩndiirĩrĩra.

⁶ Nĩndakinyĩrĩrie ndũrĩrĩ ndĩ na marakara,
ngĩtũma ituĩke ta irĩtwo nĩ njoohi nĩ ũndũ wa
mang'ũrĩ makwa,
nayo thakame yao ngĩmĩita thĩ.”

Kũgooca na Kũhooya

⁷ Nĩngũheana ũhoru wa motugi ma Jehova,
o na ciĩko ciake iria itũmaga agoocwo,
kũringana na maũndũ mothe marĩa Jehova atwĩkĩire:
ĩĩ, nĩngũheana ũhoru wa maũndũ maingĩ mega
marĩa eekĩire nyũmba ya Israeli,
kũringana na tha ciake, na motugi make maingĩ.

⁸ Nĩ ũndũ oigire atĩrĩ, “Ti-itherũ acio nĩ andũ akwa,
na nĩ ciana iria itakaheenia,”
na nĩ ũndũ ũcio agĩtuĩka Mũhonokia wao.

⁹ Mathĩĩna-inĩ mao mothe o nake nĩathĩĩnkire,
nake mũraika wake akĩmahonokia.
Akĩmakũũra nĩ ũrĩa aamendete na akamaiguĩra tha,
akĩmooya na agĩtũũra amakuuĩte matukũ mothe ma
tene.

¹⁰ No rĩrĩ, nĩmamũremeire
na makĩguithia Roho wake Mũtheru ũũru.
Nĩ ũndũ ũcio akĩmagarũrũka, agĩtuĩka thũ yao,
nake we mwene akĩrũa mbaara nao.

¹¹ Ningĩ andũ acio ake makĩirikana matukũ ma tene,
o hĩndĩ ya Musa na andũ ake, makĩũria atĩrĩ:
Ũrĩa wamaringirie iria, hamwe na mũrĩithi wa rũũru
rwake-rĩ, akĩrĩ ha?

Ĩ we ũrĩa wareehire Roho Mũtheru gatagatĩ kao-rĩ,
akĩrĩ ha?

¹² Ũrĩa watũmire guoko gwake kwa hinya na kũrĩ riiri

- gũikare mwena wa ũrĩo wa Musa, akĩrĩ ha?
O we ũrĩa wagayũkanirie maaĩ mbere yao,
nĩguo egĩire na igweta nginya tene,
¹³ ũrĩa wamatongoreirie kũndũ kũu kũriku, akĩrĩ ha?
O ta mbarathi igĩtwarĩrwo werũ-inĩ-rĩ, matiahĩn-
girwo;
¹⁴ o ta ũrĩa ng'ombe ithiiaga kwarahio gĩtuamba-inĩ,
noguo o nao maaheirwo ũhurũko nĩ Roho wa Jehova,
Ũguo nĩguo watongoririe andũ aku
nĩgeetha wĩgĩire rĩitwa rĩ na riiri.
- ¹⁵ We ta cũthĩrĩria thĩ ũrĩ o kũu igũrũ, wĩrorere,
wone ũrĩa gũtariĩ ũrĩ gĩtĩ-inĩ gĩaku kũu gĩtũũgĩru kĩa
ũnene,
o kũu gĩtheru na kĩrĩ riiri.
Kaĩ maũndũ maku marĩa wĩkaga ma kĩyo o na ma hinya
makĩrĩ ha?
Ũhoro wa ũrĩa ũtũiguagĩra tha na ũrĩa ũtũcakayagĩra
ngoro-inĩ yaku-rĩ, nĩũgiritie ũtũkinyĩre.
- ¹⁶ O na angĩkorwo Iburahĩmu ndatũũ,
nake Isiraeli nĩatũkaanĩte-rĩ,
Wee nĩwe Ithe witũ;
Wee Jehova-rĩ, nĩwe Ithe witũ,
narĩo rĩitwa rĩaku nĩ Mũkũũri witũ kuuma tene.
- ¹⁷ Atĩrĩrĩ, Wee Jehova, nĩ kĩĩ gĩtũmaga ũtũrekererie tuume
njĩra-inĩ ciaku,
na ũkoomia ngoro ciitũ nĩguo twage gũgũtĩĩa?
Garũrũka nĩ ũndũ wa ndungata ciaku,
o mĩhĩrĩga iyo ĩtuĩkĩte igai rĩaku.
- ¹⁸ Andũ aku arĩa aamũre nĩmegwatĩire bũrũri ũyũ wama-
heire
ũgĩtuĩka wao o ihinda inini,
no rĩu thũ ciitũ nĩcirangĩrĩirie
handũ haku harĩa haamũre.

- ¹⁹ Ithuĩ tũrĩ andũ aku kuuma tene;
no rĩrĩ, o ndũrĩ wamathamakĩra,
o na matirĩ metanio na rĩitwa rĩaku.

64

- ¹ Atĩrĩrĩ, naarĩ korwo watarũranga matu ũikũrũke gũkũ
thĩ,
nĩguo irĩma ithingithe irĩ mbere yaku!
- ² O ta ũrĩa mwaki ũmundagia thari ikarĩrĩmbũka,
na ũgatũma maaĩ matherũke-rĩ,
ikũrũka thĩ ũtũme rĩitwa rĩaku rĩmenywo nĩ thũ ciaku,
na ũtũme ndũrĩrĩ ciinaine irĩ mbere yaku!
- ³ Nĩgũkorwo hĩndĩ ĩrĩa Wee wekire maũndũ ma kũmaka-
nia marĩa tũteerĩgĩrĩire-rĩ,
nĩwaikũrũkire, nacio irĩma igĩthingitha irĩ mbere
yaku.
- ⁴ Kuuma o tene gũtirĩ mũndũ o na ũmwe ũrĩ waigua
maũndũ ta macio,
na gũtirĩ gũtũ kũrĩ kwaigua ũhoru ta ũcio,
o na kana riitho rĩkĩona Ngai ũngĩ tawe,
ũrĩa wĩkaga maũndũ nĩ ũndũ wa andũ arĩa maikaraga
mamwetereire.
- ⁵ Wee ũũkaga gũteithia andũ arĩa mekaga maũndũ marĩa
magĩrĩire makenete,
o acio maririkanaga njĩra ciaku.
- No rĩrĩa twagire gũcirũmĩrĩra tũgĩthĩ na mbere na
kwĩhia-rĩ,
wee nĩwarakarire.
Ithuĩ-rĩ, tũngĩkĩhonoka atĩa?
- ⁶ Ithuothe tũtuĩkĩte ta mũndũ ũrĩ na thaahu,
na ciĩko ciothe cia ũthingu witũ ihaana ta ndangari
irĩ magigi;
ithuothe tũhohaga tũkahaana ta ithangũ,

namo mehia maitũ magatũhuruta o ta ũrĩa rũhuho
rũhuruutaga maragara.

⁷ Gũtirĩ mũndũ o na ũmwe ũkayagĩra rĩitwa rĩaku,
kana akageria anyiitane nawe;
nĩgũkorwo nĩtũhithĩte ũthiũ waku,
ũgagĩtũma tũhinyĩrĩrĩke nĩ ũndũ wa mehia maitũ.

⁸ No rĩrĩ, Wee Jehova, wee nĩwe ithe witũ.
Ithuĩ tũrĩ rĩũmba, nawe nĩwe mĩtũũmbi;
ithuothe tũrĩ wĩra wa moko maku.

⁹ Wee Jehova-rĩ, tiga gũtũrakarĩra mũno makĩria,
o na kana ũtũũre ũririkanaga mehia maitũ.

Na rĩrĩ, ta tũrore twagũthaitha,
wone atĩ ithuothe tũrĩ andũ aku.

¹⁰ Matũũra maku marĩa manene maamũre nĩmatuĩkĩte
werũ;
o na itũũra rĩa Zayuni rĩtuĩkĩte werũ,
narĩo itũũra rĩa Jerusalemu rĩgakira ihooru.

¹¹ Hekarũ iitũ ĩrĩa nyamũre na ĩrĩ riiri,
kũrĩa maithe maitũ maakũgoocagĩra,
nĩcinĩtwo na mwaki,
nacio indo ciitũ ciothe iria irĩ bata nĩcianangĩtwo.

¹² Thuutha wa maũndũ macio mothe, Wee Jehova-rĩ,
anga nĩgũtũtiganĩria, wage gũtũteithia?
Ũgũkira o ro ũguo na ũkĩrĩrĩrie gũtũherithia
makĩria?

65

Ciira na Ũhonokio

¹ “Nĩ ndeguĩrĩrie andũ arĩa mataahooyaga kĩrĩra;
na andũ arĩa mataamaathaga nĩ, nĩo maanyonire.
Naruo rũrĩrĩ rũrĩa rũtarĩ rwahooya rũkĩgwetaga rĩitwa
rĩakwa,
ngĩrwĩra atĩrĩ: ‘Nĩ ũyũ haha, nĩ ũyũ haha.’

² Mũthenya wothe ndindaga ndambũrũkĩirie moko
makwa
kũrĩ andũ aremi,
arĩa matathiiaga na mũthiĩre mĩega,
no marũmagĩrĩra mathugunda mao:

³ o andũ arĩa matũũraga maathirĩkagia
o ũthiũ-inĩ wakwa,
makarutagĩra magongona mĩgũnda-inĩ,
na magacinagĩra ũbumba igongona-inĩ cia matu-
rubarĩ;

⁴ arĩa matindaga maikarĩte mbĩrĩra-inĩ,
makarara meiguĩte na hitho ũtukũ wothe;
arĩa makĩrĩaga nyama cia ngũrwe,
na nyũngũ ciao ciyũrĩte thaathi wa nyama irĩ thaahu;

⁵ andũ acio moigaga atĩrĩ, ‘Njeherera, tiga kũnguhĩrĩria,
tondũ nĩ ndĩ mũtheru gũgũkĩra!’

Andũ ta acio mahaana ta ndogo maniũrũ-inĩ makwa,
na ta mwaki wakanaga mũthenya wothe.

⁶ “Atĩrĩrĩ, mbere yakwa gũtũire kwandĩkitwo maũndũ
macio:
ndigũtũũra ngirĩte ki, no rĩrĩ, nĩngarĩhanĩria kũna;
ti-itherũ ngaarĩhanĩria o ciero-inĩ ciao,

⁷ ndĩhanĩrie mehia manyu inyuĩ ene, o na mehia ma
maithe manyu,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Tondũ nĩmacinĩire ũbumba irĩma-igũrũ,
na makĩĩnuma marĩ kũu tũrĩma-igũrũ,
nĩngerĩhĩria ciero-inĩ ciao,
ndĩmarĩhe irĩhi rĩothe nĩ ũndũ wa ciĩko ciao cia
mbere.”

⁸ Jehova ekuuga atĩrĩ:

“O ta ũrĩa ngogoyo yonekaga kĩmanjĩka-inĩ gĩa thabibũ,
nao andũ makoiga atĩrĩ, ‘Tiga gũkĩananga,

hahota gũkorwo na kīndũ kīega thīinĩ wakĩo,
ũguo noguo ngeeka nĩ ũndũ wa ndungata ciakwa;
ndigaciniina ciothe.

⁹ Ngaaruta njiaro kuuma kūrĩ Jakubu,
nao agai a irĩma ciakwa moime Juda;
andũ akwa arĩa nĩ ndithuurĩre nĩo magaacigaya,
nacio ndungata ciakwa itũũre kuo.

¹⁰ Sharoni gũgaatuĩka ũrĩithio wa ndũũru cia mbũri,
na Gĩtuamba-kĩa-Akori gĩtuĩke handũ ha kwara-
hagwo nĩ mahiũ,
nĩ ũndũ wa andũ akwa arĩa matũire manjaragia.

¹¹ “No rĩrĩ, inyuĩ arĩa mūtiganĩirie Jehova,
na mũkariganĩrwo nĩ kīrĩma gĩakwa kīrĩa kīamũre,
inyuĩ arĩa mwaragĩra metha ngai ya maheeni
ĩrĩa ĩtagwo Mũreehi-mũnyaka,
na mũkaiyũria mbakũri cia ndibei ya mūtukanio
mũgaitĩra ngai ĩrĩa ĩtagwo Mũreehi-mũtino nĩguo
mũmĩhoorerie-rĩ,

¹² ngaamwathĩrĩria kũũragwo na rūhiũ rwa njora,
na inyuothe mũkegũithia thĩ mũũragwo;
nĩgũkorwo ndamwĩtire mũkĩaga kũnjĩtika,
na ndamwarĩirie mũkĩaga gũthikĩrĩria.
Mwekire maũndũ mooru maitho-inĩ makwa,
na mũgĩthuura maũndũ marĩa matangenagia.”

¹³ Nĩ ũndũ ũcio Jehova Mwathani ekuuga atĩrĩ:
“Ndungata ciakwa nĩikaarĩa irio,
no inyuĩ nĩmũkahũũta;
ndungata ciakwa nĩikaanyua,
no inyuĩ nĩmũkanyoota;
ndungata ciakwa nĩigakena,
no inyuĩ nĩmũgaconorithio.

¹⁴ O na ningĩ ndungata ciakwa nĩikaina

nĩgũcanjamũka ngoro,
no inyuĩ nĩmũkarĩra
nĩ ũndũ wa ruo rwa ngoro,
na mũgirĩke nĩ ũndũ wa gũthuthĩka ngoro.

- 15 Marĩitwa manyu mũkaamatigĩra andũ akwa arĩa
ndĩthuurĩre,
mamatũmagĩre rĩrĩa mekwenda kũruma andũ;
Mwathani Jehova nĩagakũũraga,
no ndungata ciake agaaciĩtaga marĩitwa mangĩ.
16 Mũndũ ũrĩa wothe ũkaahoera bũrũri kĩrathimo,
ageeka ũguo akĩgwetaga rĩitwa rĩa Ngai ũrĩa wa ma;
ningĩ ũrĩa ũkeehĩta na mwĩhĩtwa bũrũri-inĩ,
akeehĩta akĩgwetaga rĩitwa rĩa Ngai ũrĩa wa ma.
Nĩgũkorwo mathĩina marĩa ma tene nĩmakariganĩra,
na mahithwo maitho-inĩ makwa.

Igũrũ Rĩerũ na Thĩ Njerũ

- 17 “Atĩrĩrĩ, nĩngũmba
igũrũ rĩerũ o na thĩ njerũ.
Maũndũ marĩa ma tene matigacooka kũririkanwo,
o na kana meciirio.
18 No rĩrĩ, canjamũkai na mũkenere
indo iria ngũmba tene na tene,
nĩgũkorwo nĩngũmba itũũra rĩa Jerusalemu rĩtuĩke rĩa
gũkenewo,
na andũ a rĩo matuĩke a gũkenania.
19 Nĩngakenera Jerusalemu
na njanjamũke nĩ ũndũ wa andũ akwa;
naguo mũgambo wa kĩgirĩko o na kana wa kĩrĩro
ndũkaiguuo kũu rĩngĩ.
20 “Kũu gũtirĩ mwana wa rũkenge ũgaacooka gũkua arĩ na
matukũ manini,

o na kana mündũ mūkūrũ akue atatũūrĩte mĩaka
yake yothe;
mündũ ũrĩa ũgaakua arĩ na mĩaka igana
akoonagwo taarĩ mündũ mwĩthĩ;
nake ũrĩa ũtagaakinyia mĩaka igana
akoonagwo ta arumĩtwo na kĩrumi.

21 Nao nĩmagaka nyũmba na macitũũre;
makaahaanda mĩgũnda ya mĩthabibũ
na marĩĩage maciaro mayo.

22 Gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ magaaka nyũmba
ituĩke cia gũtũũrwo nĩ andũ angĩ,
o na kana mahaande irio irĩĩo nĩ andũ angĩ.

Nĩgũkorwo o ta ũrĩa matukũ ma mĩtĩ maigana,
ũguo noguo matukũ ma andũ akwa magaakorwo
maigana;

andũ akwa arĩa athuure magaatũũra
makenagĩra wĩra wa moko mao ihinda iraaya.

23 Nao matigacooka kũruta wĩra wa tũhũ,
o na kana maciare ciana ciathĩrĩirio mũtino;
nĩgũkorwo magaatũĩka andũ arathime nĩ Jehova,
o hamwe na njiaro ciao.

24 Na nĩgũgatuĩka atĩrĩ, o mbere mataananjĩta-rĩ,
nĩngamacookeria ũhoru;
ningĩ o makĩaragia-rĩ, nĩngakorwo njiguĩte.

25 Nayo njũũi na kagondũ ikaarĩĩaga hamwe,
naguo mũrũũthi ũkarĩĩaga nyeki ta ndegwa,
no rũkũngũ nĩruo rũgaatuĩka irio cia nyoka.

Itikagerana ngero kana cianangane
kũu guothe kĩrĩma-inĩ gĩakwa kĩamũre,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹ Jehova ekuuga ũũ:
 “Igũrũ nĩrĩo gĩtĩ gĩakwa kĩa ũnene,
 nayo thĩ nĩyo gĩturwa gĩakwa kĩa magũrũ.
 Mũngĩkĩnjakĩra nyũmba ihaana atĩa?
 Naho handũ hakwa ha kũhurũka hangĩkorwo ha-
 haana atĩa?
² Githĩ ti guoko gwakwa gwathondekire indo ici ciothe,
 na gũgĩtũma igĩe kuo?”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Atĩrĩrĩ, mündũ ũyũ nowe ngaatĩia:
 nĩ mündũ ũrĩa wĩnyiihagia na akagĩa na ngoro
 ĩherete,
 na akainaina rĩrĩa ekũigua kiugo gĩakwa.
³ No rĩrĩ, mündũ ũrĩa ũrutaga ndegwa igongona
 ahaana o ta ũrĩa ũragaga mündũ,
 nake ũrĩa ũrutaga gatũrũme,
 ahaana o ta mündũ ũrĩa uunaga ngui ngingo;
 mündũ ũrĩa ũrutaga iruta rĩa mũtu,
 ahaana o ta mündũ ũrĩa ũrutaga thakame ya ngũrwe,
 nake ũrĩa ũcinaga ũbumba wa kĩiririkano,
 ahaana o ta mündũ ũrĩa ũhooyaga mũhianano.
 Andũ acio nĩmethuurĩire njĩra ciao o ene,
 na ngoro ciao igakenagio nĩ maündũ marĩa marĩ
 magigi;
⁴ nĩ ũndũ ũcio, niĩ o na niĩ nĩngathuura kũmeka ũndũ
 mũũru
 na ndĩmarehithĩrie maündũ marĩa matũmaga
 metigĩrĩte.
 Nĩgũkorwo rĩrĩa ndetanire, gũtirĩ mündũ o na ũmwe
 wanjĩtĩkire,
 na rĩrĩa ndaaririe, gũtirĩ mündũ o na ũmwe
 wathikĩrĩrie.
 Andũ acio meekire maündũ mooru maitho-inĩ makwa,

na magĩthuura maũndũ marĩa matangenagia.”

- ⁵ Atĩrĩrĩ, inyuĩ mũinainaga nĩ gũtĩia kiugo gĩake,
ta iguai ndũmĩrĩri ya Jehova:
“Ariũ a thoguo arĩa mamũthũire,
na makamũingata nĩ ũndũ wa rĩitwa rĩakwa, moigĩte
atĩrĩ,
‘Jehova ta nĩagĩkumio
nĩguo tũkĩone gĩkeno kĩanyu!’
No rĩrĩ, o nĩmagaconorithio.
- ⁶ Ta iguai mbugĩrĩrio iyo iroima kũu itũũra rĩrĩa inene,
mũigie inegene rĩu rĩroima kũu hekarũ-inĩ!
Ūcio nĩ mũgambo wa Jehova mũraigua
akĩrĩha thũ ciake kĩrĩa kĩmagĩrĩire.

- ⁷ “Atanambĩrĩria kũrũmwo-rĩ,
nĩaciarĩte:
na ataamarũmwo nĩ ruo-rĩ,
agagĩciara mwana wa kahĩĩ.
- ⁸ Nũũ ũrĩ aigua ũndũ ta ũcio?
Nũũ ũrĩ wona maũndũ ta macio?
Anga bũrũri wakĩhota gũciarĩrwo andũ aguo mũthenya o
ro ũmwe,
o na kana rũrĩrĩ rũkĩigane o ro rĩmwe?
No rĩrĩ, o rĩrĩa Zayuni yanyĩtirwo nĩ ruo-rĩ,
o hĩndĩ iyo nĩguo yaciarire ciana ciayo o ro rĩmwe.
- ⁹ Anga no nginyie ihinda rĩa mwana gũciarwo
na ndikĩreke aciarwo?” ũguo nĩguo Jehova ekũũria.
“Anga no hingĩrĩrie mwana nda
nginyĩtie ihinda rĩake rĩa gũciarwo?”
ũguo nĩguo Ngai wanyu ekũũria.
- ¹⁰ “Inyuĩ inyuothe arĩa mwendete itũũra rĩa Jerusalemu,
kenanĩrai narĩo na mũcanjamũke nĩ ũndũ warĩo;
kenanĩrai mũno narĩo,

inyuĩ inyuothe arĩa mūtũire mūrĩcakayagĩra.

11 Nĩgeetha mũaane ta andũ mongete maũndũ mega
marĩ,
mũkahũũna mũhooreire nyondo-inĩ ciake;
ningĩ mũnyuuage mũkanyootoka,
na mũkenagĩre ũingĩ wa iria rĩake.”

12 Nĩgũkorwo ũũ nĩguo Jehova ekuuga:
“Nĩngakinyĩria itũũra rĩa Jerusalemu thayũ ũhaana ta
rũũ,
na ũtonga wa ndũrĩrĩ ũhaana taarĩ rũũ rũiyũrĩte
rũkoina;
mũkahoorera ta kaana gakĩongithio nĩ nyina,
mũgaakuu na moko make,
na mũcũgacũgagio mũrĩ maru-inĩ make.
13 O ta ũrĩa mwana ahooreragio nĩ nyina,
ũguo noguo ngaamũhooreria;
na nĩmũkahoorerio mũrĩ kũu Jerusalemu.”

14 Rĩrĩa mũkoona ũndũ ũcio, ngoro cianyu nĩigakena,
nawe ũrirũke ta nyeki nduru;
naguo hinya wa guoko kwa Jehova nĩũkamenyeka nĩ
ndungata ciake,
no marakara make nĩmakamenyeka nĩ thũ ciake.

15 Atĩrĩrĩ, Jehova arooka arĩ na mwaki,
na ngaari ciake cia ita ihaana ta kĩhuhũkanio kĩnene;
akaamũikũrũkĩria marakara make arĩ na mang’ũrĩ,
na amũkũũme na ikũũmana rĩhaana ta nĩnĩmbĩ cia
mwaki.

16 Nĩgũkorwo Jehova nĩagatuĩra andũ othe ciira,
arĩ na mwaki na rũhiũ rwake rwa njora,
na arĩa makoaragwo nĩ Jehova magaakorwo marĩ
aingĩ.

17 “Na rĩrĩ, andũ arĩa meamũrĩte na magetheria nĩguo
mathĩ marũmĩrĩre ũrĩa ũrĩ gatagatĩ nĩguo makinye

magongona-inĩ marĩa marutagĩrwo mĩgũnda-inĩ, o acio marĩĩaga nyama cia ngũrwe na mbĩa, na indo ingĩ irĩ thaahu, magaathiranĩra hamwe,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹⁸ “Na niĩ-rĩ, tondũ wa ciĩko ciao na mecũũrania mao, ngirie gũũka njookanĩrĩrie ndũrĩrĩ ciothe o na andũ a mĩario yothe, nao nĩmagooka meyonere riiri wakwa.

¹⁹ “Nĩngekĩra kĩmenyithia thĩinĩ wao, na amwe a arĩa makaahonoka nĩngamatũma mathiĩ ndũrĩrĩ-inĩ: mathiĩ Tarishishi, na mathiĩ Putu na Ludu kũrĩ andũ arĩa me ngumo ya gũũkia mĩguĩ, na mathiĩ Tubali na Javani, na mathiĩ kũrĩ andũ arĩa matũũraga icigĩrĩra-inĩ cia kũndũ kũraya, kũrĩa gũtarĩ kwaiguu ngumo yakwa, kana gũkonwo riiri wakwa. Nĩmakahunjia ũhoru wa riiri wakwa kũrĩ andũ a ndũrĩrĩ. ²⁰ Nao nĩmakarehe ariũ a thoguo othe, kuuma ndũrĩrĩ-inĩ ciothe, marehwo makuuĩtwo nĩ mbarathi, na ngaari cia ita, na makaari ma kũguucio, na mahaicĩte nyũmbũ na ngamĩira, moke kĩrĩma-inĩ gĩakwa kĩrĩa kĩamũre kũu Jerusalemu, matuĩke ta igongona harĩ Jehova,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga. “Nao magaacirehe o ta ũrĩa andũ a Isiraeli marehaga ngano yao ya maruta kũu hekarũ-inĩ ya Jehova ikuuĩtwo na indo iria itarĩ thaahu. ²¹ Na niĩ nĩngathuura amwe ao matuĩke athĩnjĩri-Ngai na Alawii,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

²² Jehova ekuuga atĩrĩ, “O ta ũrĩa igũrũ rĩu rĩerũ na thĩ njerũ iria ngũthondeka igatũũra mbere yakwa-rĩ, ũguo noguo rĩĩtwo rĩaku na njiaro ciaku irĩtũũraga. ²³ Kuuma Karũgamo ka Mweri ũmwe nginya Karũgamo ka Mweri ũrĩa ũngĩ, na kuuma Thabatũ ĩmwe nginya Thabatũ ĩrĩa ĩngĩ, andũ othe nĩmagookaga kũhooya mainamĩĩre mbere yakwa,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga. ²⁴ “Nao ni-

makoimagara makerorere ciimba cia andũ arĩa maane-meire; nĩ ũndũ igunyũ ciao itigakua, o na kana mwaki ũrĩa wa kũmacina ũhore, nao nĩmagatuĩka ta kĩndũ gĩthũirwo mũno nĩ andũ othe.”

Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre

Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre (Bible) of Kenya
copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 29 Jan 2022

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63